

د دوهم تواریخ کتاب

سلیمان او د حکمت غوښتنه

(لومړی پاچاهان ۳: ۱-۱۵)

۱ (۱) د داود زوی سلیمان د خپلې پاچاهۍ واکمني ټینګه کړه، ځکه چې خپل څښتن خدای یې ورسره مل ؤ او د هغه څخه یې ډېر قوي پاچا جوړ کړ.

۲-۵ (۲) په هغه وخت کې د عبادت ځای لا په جبعون کې ؤ، یعنې سپېڅلې خېمه چې د څښتن خدمتګار موسی په دښته کې جوړه کړې وه. د خېمې په مخکې د قربانۍ برنجي ځای ؤ چې د اوري زوی او د حور لمسي یعنې بصلیل جوړ کړی ؤ.

یوه ورځ سلیمان د اسراییلو قوم، د لښکرو افسرانو او قوماندانانو، قاضیانو او د قوم او د کورنیو مشرانو ته وویل چې د عبادت هغه ځای ته لاړ شي چې په جبعون کې ؤ. بیا سلیمان او نور خلک څښتن ته د عبادت دپاره هلته لاړل. د عبادت ځای په جبعون کې ؤ، که څه هم داود پاچا له پخوانه د قریه یعاریم څخه د لوظ صندوق هغې خېمې ته وړی ؤ چې د صندوق دپاره یې په اورشلیم کې ودرولې وه. (۶) سلیمان د قربانۍ په برنجي ځای کې د خېمې په مخکې زر څاروي د سوځېدونکو نذرانو په توګه وړاندې کړل.

۷ (۷) په هغه شپه خدای سلیمان ته ورنښکاره شو او پوښتنه یې وکړه: «سلیمان! څه غواړي چې تاته یې درکړم؟»

۸ (۸) سلیمان په ځواب کې وویل: «تا تل زما د پلار داود سره ډېره مینه ښودلې ده او اوس دې زه د هغه څخه وروسته د پاچا په توګه غوره کړم. (۹) ای څښتنه خدایه، هغه وعده

تر سره کړه چې زما د پلار سره دې کړې ده. تا زه په يو داسې قوم باندې پاچا کړی يم چې د زياتوالي له امله د سيند د شگو په شان نه شمېرل کيږي. (۱۰) نو ماته حکمت او علم راکړه چې په هغوی باندې د پاچاهي کولو دپاره ورته اړتيا لرم. که نه، نو زه به څنگه وکولای شم چې ستا په دې لوی قوم باندې پاچاهي وکړم؟»

(۱۱) خدای په ځواب کې وويل: «سليمانه، تا کولای شول چې زما څخه شتمني او مال او دولت وغواړې، شهرت وغواړې، يا د خپلو دښمنانو تباهي وغواړې يا د خپل ځان دپاره اوږد عمر وغواړې. خو د دې په ځای دې د حکمت او علم غوښتنه وکړه، ترڅو په سمه توگه زما په قوم باندې پاچاهي وکړې چې ته مې ورته غوره کړی يې. (۱۲) نو زه به تاته حکمت او علم درکړم. همدارنگه به زه تاته ډېره شتمني او ډېر عزت هم درکړم چې ستا څخه مخکې يا وروسته هېڅ کوم پاچا نه درلودل او نه به يې ولري.» (۱۳) وروسته سليمان د جبعون د عبادت ځای نه چې د څښتن سپېڅلې خېمه په کې ولاړه وه، اورشليم ته راستون شو او هلته يې په اسراييلو باندې پاچاهي وکړه.

د سليمان شتمني

(لومړی پاچاهان ۱۰: ۲۶ - ۲۹)

(۱۴) سليمان خپلې جنگي قواوې چې د څوارلس سوه جنگي گاډيو او دولس زره اسونو نه جوړې شوې وې راغونډې کړې. يوه برخه يې په اورشليم او نورې يې په نورو ځانگړو ښارونو کې ساتلې.

(۱۵) د هغه د پاچاهۍ په وخت کې سپين او سره زر په اورشليم کې د تېرو په شان عادي شيان وو او د سبر د ونو لرگي لکه د يهودا د غرونو په لوبديځو لمنو کې د انځرو د ونو په شان پرېمانه وو.

١٦ د سليمان سوداگرانو اسونه د مصر او تركيې څخه راوستل. شاهي سوداگرانو به هغه د تركيې څخه اخیستل. ١٧ هغوی به د مصر څخه یوه جنگي گاډی په شپږ سوه مثقاله سپینو زرو او یو اس به یې په یوسلو پنځوس مثقاله سپینو زرو اخیستل. همدارنگه ځینې به یې د حیتیانو او سوریایانو په پاچاهانو بېرته خرڅول.

د خښتن د کور د جوړولو تیاری

(لومړی پاچاهان ٥: ١ - ١٨)

٢ ١ سليمان پرېکړه وکړه چې د خښتن په نوم د عبادت دپاره یو کور او د خپل ځان دپاره یوه مانی جوړه کړي. ٢ هغه او یا زره تنه د ودانۍ د موادو د وړلو په کار او اتیا زره تنه یې د غونډیو څخه د تیرو د پرېکولو په کار بوخت کړل. هغه درې زره شپږ سوه سړي د دې دپاره غوره کړل چې د دغو کارگرانو د کار څارنه وکړي.

٣ سليمان د صور پاچا حیرام ته دا لاندې پیغام ورولېره: «پخوا کله چې زما پلار داود خپله مانی ودانوله، تاسو ورته د سبر د ونې لرگي رسول. اوس یې ماته هم راولېږئ. ٤ گوری، زه د خپل خښتن خدای په نوم یو کور ودانوم. زه یې وقفوم چې هلته خوشبویي وسوځیږي او تل سپېڅلې ډوډۍ هغه ته وړاندې شي. سوځېدونکې نذرانې به هر سهار او ماښام، د هر سبت په ورځ، د نوې میاشتې په اخترونو او د نورو سپېڅلو ورځو په لړ کې زمونږ خښتن خدای ته د هغه د عزت دپاره وړاندې شي. دا کارونه به تل کیږي لکه څنگه چې خښتن اسراییلو ته امر کړی دی.

٥ هغه کور چې زه یې ودانوم هغه به ډېر لوی وي، ځکه چې زمونږ خدای د نورو ټولو خدایانو څخه لوی دی. ٦ خو څوک کولای شي چې خدای ته یو کور جوړ کړي؟ حتی دا اوچت او لوی اسمانونه هم د هغه د اوسېدلو دپاره کوچني دي! زه چې څه کولای شم

هغه دا دي چې يو ځای جوړ کړم چې هغه ته په کې قربانی وسوځول شي.

۷) اوس ماته يو داسې سړی راولېږه چې په نقش ويستلو کې او همدارنگه د سرو او سپينو زرو، د برنجو او د اوسپنې په کار او د بانجاني، سرو او اسماني رنگو ټوکرو په اوبدلو کې ماهر وي. هغه به د يهودا او اورشليم د هغو کسبگرو سره يوځای کار کوي چې زما پلار داود غوره کړي وو.

۸) تاسو ماته يو څه د سبر، سروې او د نبتد د ونو لرگي راولېږئ. زه پوهېږم چې تاسو داسې کارگران لري چې د لبنان د لرگيو په پرې کولو کې ماهر دي. زما کارگران به هلته ستاسو د کسانو سره مرسته کوي، ۹) ځکه چې د يو داسې لوی، پرتمين او د جلال نه ډک کور د ودانولو دپاره به زه ډېرو لرگيو ته اړتيا ولرم. ۱۰) زه به ستا د لرگيو پرې کوونکو ته دوه زره ټنه غنم ورکړم، په همدې اندازه اوربشې به هم ورکړم، څلور لکه ليتره شراب او په همدې اندازه د زيتونو تېل به ورکړم.»

۱۱) حيرام پاچا سليمان ته په ځواب کې يو ليک ورولېږه. هغه داسې وليکل: «له دې امله چې څښتن د خپل قوم سره مينه کوي، تاسو يې د هغوی د پاچا په توگه غوره کړي يئ. ۱۲) ثنا او صفت دې وي د اسراييلو څښتن خدای ته چې د ځمکې او د اسمان خالق دی! هغه داود پاچا ته يو داسې زوی ورکړی دی چې د حکمت خاوند دی او د علم او د پوهې څخه ډک دی او اوس دا پلان لري چې د څښتن دپاره کور او د خپل ځان دپاره ماڼی جوړه کړي.

۱۳) دا دی زه تاسو ته حورام آبي درلېږم. هغه يو ماهر او تجربه لرونکی کسبگر دی. ۱۴) د هغه مور د دان د قبيلې څخه ده او پلار يې د صور څخه دی. هغه په دې پوهېږي چې څنگه د سرو او سپينو زرو، برنجو، اوسپنو، تيرو او لرگيو څخه شيان جوړ کړي. هغه د بانجاني او اسماني او د سرو ټوکرو او کتان سره کار کولای شي. هغه د هر ډول نقش کار

کولای شي او د هر ډول نقشونو وړاندیز چې ورته وشي هغه یې جوړولی شي. پرېږدی چې هغه ستاسو د ماهر و کارگرانو او د هغو کارگرانو سره کار وکړي چې ستاسو د پلار یعنی داود پاچا دپاره یې کار کاوه.

۱۵ نو مونږ ته هغه غنم، اوربشي، د زيتونو تېل او شراب راولېږئ چې تاسو یې وعده کړې وه. ۱۶ مونږ به د لبنان په غرونو کې ستاسو د اړتیا وړ ونې ووهو، هغه به د یو بل سره وتړو او په درياب کې به یې لاهو کړو چې تر یافا پورې ورسېږي. د هغه ځای نه یې تاسو کولای شئ چې اورشلیم ته یوسی.»

د خدای د کور جوړېدل شروع کیږي

۱۷ سلیمان ټول هغه پردي خلک وشمېرل چې په اسراییلو کې اوسېدل لکه څنګه چې د هغه پلار داود شمېرلي وو او د هغوی ټول شمېر یو لک او درې پنځوس زره او شپږ سوه تنه وو. ۱۸ هغه اويا زره تنه د ودانۍ د موادو د وړلو په کار او اتيا زره تنه یې د غونډیو څخه د تېرو د پرېکولو په کار بوخت کړل. هغه درې زره او شپږ سوه تنه نور د دې دپاره غوره کړل چې د کارگرانو د کار څارنه او په خلکو باندې کار وکړي.

سلیمان او د څښتن د کور جوړول

(لومړی پاچاهان ۶: ۱ - ۳۸)

۱-۲ سلیمان د څښتن د کور جوړول د خپلې پاچاهۍ د څلورم کال په دوهمه میاشت د اورشلیم د موریا په غره باندې پیل کړل. داود همدا ځای د عبادت ځای په توګه ټاکلی ؤ. هغه ځای یو وخت د یبوسي ارونه درمند ځای ؤ، یعنی هغه ځای چې څښتن د هغه پلار، داود ته وربنکاره شو.

٣ هغه بنياد چې سليمان د خدای د کور دپاره کېښود اووه ويشت متره اوږد او نهه متره پلن ؤ. ٤ د کور مخې ته يوه برنډه وه چې سور يې نهه متره او لوړوالی يې څلورپنځوس متره ؤ. د برنډې منځني دېوالونه په سوچه سرو زرو پوښل شوي وو.

٥ سليمان د کور د اصلي سالون منځني دېوالونه اول د سروې په لرگيو او بيا يې په ښه سرو زرو وپوښل او د خرما د ونو په نقشونو او په داسې نقشونو باندې يې سينگار کړل چې د زنجيرونو په شان ښکارېدل. ٦ هغه د کور په سينگارولو کې د قيمتي تېرو څخه کار واخيست. همدارنگه يې د سرو زرو څخه چې د فروايم څخه راوړل شوي وو، ٧ د چت د تيرونو، د دروازو او د هغو د چوکاټونو او د دېوالونو په پوښولو کې کار واخيست. سليمان د اسماني مخلوقاتو نقشونه هم په دېوالونو کې وويستل.

٨ ډېر سپېڅلی ځای نهه متره اوږد او نهه متره پلن ؤ او دا د کور پوره پلنوالی ؤ. د دې ځای د دېوالونو په پوښولو کې د شلو ټنو څخه زيات ښه سره زر ولگېدل. ٩ د هر مېخ په جوړولو کې د نيم کيلوگرام نه زيات سره زر ولگېدل او د پاسنيو کوټو دېوالونه هم په سرو زرو وپوښل شول.

١٠ سليمان د اسماني مخلوقاتو دوه مجسمې جوړې کړې د دې دپاره چې په ډېر سپېڅلي ځای کې يې کېږدي. بيا يې هغه په سرو زرو باندې وپوښلې. ١١-١٣ هغه هلته څنگ په څنگ ولاړې وې او مخونه يې د عمومي سالون خواته وو. هرې يوې يې دوه دوه وزرونه درلودل، هر وزر يې دوه متره او شل سانتي اوږد ؤ او دا دومره خپاره شوي وو چې د کوټې په منځ کې په يو بل باندې لگېدل او د کوټې دېوالونو ته رسېدل او د نهو مترو په پلنوالي سره غزېدلې وو.

١٤ يوه پرده د ښه کتان څخه جوړه شوې وه چې په اسماني، بانجاني او سرو وړيو اوږدې شوې وه او د اسماني مخلوقاتو د نقشونو گلدوزي په کې شوې وه.

دوه برنجي ستنې

(لومړی پاچاهان ۷: ۱۵ - ۲۲)

۱۵ د کور د دروازې د خولې دپاره دوه ستنې جوړې شوې. هره یوه یې شپاړس متره لوړه وه او په سرونو باندې یې تاجونه وو چې دوه متره او شل سانتي لوړ وو. ۱۶ د هغو ستنو سرونه د جالی په شان د زنځیرونو په نقشونو او په سلو برنجي انارو باندې سینگار شوي وو. ۱۷ سلیمان یوه ستنه د کور د دروازې جنوب خواته ودروله او د یاکین په نوم یې یاده کړه. بله یې د دروازې شمال خواته ودروله او هغه یې د بوغز په نوم یاده کړه.

د خدای د کور دپاره سامان

(لومړی پاچاهان ۷: ۲۳ - ۵۱)

۴ ۱ سلیمان د برنجو څخه د قربانۍ حای جوړ کړ چې اندازه یې نهه متره مربع او لوړوالی یې څلورنیم متره ؤ. ۲ هغه د برنجو څخه یوه گرده تانکی هم جوړه کړه چې ژوروالی یې دوه متره او شل سانتي، قطر یې څلورنیم متره او گردچاپر یې دیارلس نیم متره ؤ. ۳ د تانکی د غاړې گردچاپره په دوو قطارونو کې لاندې او باندې بنکلي کړای شوي وه. دا بنکلا د غویانو په شکل وه او د تانکی د نورو برخو سره یوځای قالب شوي وو.

۴ ۴ تانکی د دولسو برنجي غویانو په شا باندې ولاړه وه چې درې یې شمال ته، درې یې جنوب ته، درې یې ختیځ ته او درې یې لوېدیځ ته مخامخ وو. تانکی د هغو دپاسه وه او د هغو سرونه بیرون خواته وو. ۵ د هغه پنډوالی پنځه اویا ملي متره ؤ او څنډه یې د جام د څنډې په شان وه، لکه د سوسن د غوړېدلي گل په شان. په دې تانکی کې د شپېته زرو لیټرو نه زیاتې اوبه ځایېدلې.

٦ هغه لس تشتونه هم جوړ کړل چې پنځه دانې يې د کور جنوب خواته کېښودل شي او پنځه شمال خواته. د هغو څخه به د داسې حيواناتو د بدن د برخو په کنگالولو کې کار اخیستل کېده چې د سوځېدونکو نذرانو دپاره وو. په ټانکۍ کې اوبه د کاهنانو دپاره وې چې د ځان د وينځلو دپاره ورڅخه کار واخلي.

٧ د پلان سره سم لس د سرو زرو څراغدانونه هم جوړ شول. سليمان دا څراغدانونه د خدای د کور په منځ کې کېښودل. هغه د اصلي سالون دواړو خواوو ته پنځه، پنځه دانې څراغدانونه کېښودل. ٨ هغه لس مېزونه هم جوړ کړل او په اصلي سالون کې يې کېښودل، يعنې دواړو خواوو ته يې پنځه، پنځه مېزونه کېښودل. بيا هغه د سرو زرو څخه سل دانې د وينې د شيندلو کاسې هم جوړې کړې.

٩ سليمان د دوه حوډليو د جوړولو حکم ورکړ: يوه کوچنۍ حوډلۍ چې يوازې کاهنان ورڅخه کار واخلي او يوه لويه حوډلۍ. د دې حوډليو دروازې په برنجو پوښل شوې وې. ١٠ ټانکۍ د کور جنوب ختيځ کڼج ته نژدې ځای په ځای کړای شوه.

١١ حورام همدارنگه تشتونه، بېلچې او د وينو د شيندلو کاسې جوړې کړې.

نو حورام هغه کارونه پای ته ورسول چې د سليمان پاچا دپاره يې د خدای د کور په خاطر په خپله غاړه اخیستي وو:

١٢ دوه ستنې

د ستنو په سر باندې د کاسو په شان دوه تاجونه

د جاليو دوه سپټونه، د ستنو په سر باندې د کاسو په شان دوه تاجونه د سينگارولو

دپاره

١٣ د دوو سپټونو جاليو دپاره څلور سوه برنجي انار. (د هرې جالۍ دپاره د برنجي

انارو دوه قطارونه چې د ستنو په سر باندې د کاسو په شان تاجونه د ښکلا دپاره وو.)

١٤ هغه گاډۍ د هغو د تښتونو سره هم جوړې کړې

١٥ ټانکۍ او د هغې لاندې دولس برنجي غويان

١٦ د سرو ابرو دپاره لوبني او همدارنگه بېلچې او د غوښې قاشق پنبې

د خښتن د کور ټول سامان چې حورام د سليمان پاچا دپاره جوړ کړی ؤ، د صيقل شويو برنجو څخه ؤ.

١٧ دا شيان پاچا د اردن په دره کې د سوکوت او صريده ترمنځ د خاورې په قالبونو کې جوړ کړي وو. ١٨ دومره ډېر شيان جوړ شول چې هېچا د هغو برنجو ټول وزن معلوم نه کړ چې ورڅخه کار اخيستل کېده.

١٩ همدارنگه سليمان د خدای د کور دپاره ټول سامان جوړ کړ: د قربانۍ ځای د سرو زرو څخه او مېزونه چې هغه سپېڅلې ډوډۍ به ورباندې ايښودل کېدل چې خدای ته به نذرانه کېدل. ٢٠ د سوچه سرو زرو څراغدانونه او څراغونه چې د پلان سره سم به د ډېر سپېڅلي ځای په مخکې بلېدل؛ ٢١ د گلانو نقشونه، څراغونه او انبورونه - ټول د سوچه سرو زرو؛ ٢٢ د سوچه سرو زرو د پلټې پاکوونکي، د وینو د شيندلو کاسې، د خوشبویۍ پشقابونه او د اور لوبني. د خدای د کور ډېر سپېڅلي ځای او د اصلي سالون دروازې هم د سرو زرو څخه تيارې شوې.

٥ ١ کله چې سليمان پاچا د خښتن د کور ټول کارونه پای ته ورسول، بيا سليمان هغه شيان يعنې سپين او سره زر او نور سامان چې د هغه پلار داود خښتن ته وقف کړی ؤ، هغه يې د خدای د کور په خزانو کې کېښود.

د خدای کور ته د لوظ صندوق راوړل

(لومړی پاچاهان ۸: ۱-۱۳)

۲) وروسته بیا سلیمان د اسراییلو سپین بریري، د قبیلو ټول مشران او د اسراییلو د طایفو رئیسان اورشلیم ته راوغوښتل چې د خښتن د لوظ صندوق د صهیون یعنی د داود د ښار څخه د خدای کور ته یوسي. ۳) هغوی ټول په اوومه میاشت د جونگړو په اختر کې د پاچا په حضور کې راغونډ شول. ۴) کله چې د اسراییلو ټول سپین بریري راغونډ شول، لایوانو د لوظ صندوق پورته کړ ۵) او هغه یې د خدای کور ته یووړ. کاهنانو او لایوانو هم د خښتن سپېڅلي خېمه او د هغې ټول سپېڅلي سامان د خدای کور ته راوړ. ۶) سلیمان پاچا او د اسراییلو ټول قوم د لوظ د صندوق مخې ته راغونډ شول او دومره ډېر پسونه او غویان یې قرباني کړل چې نه شمېرل کېدل.

۷) کاهنانو د خښتن د لوظ صندوق خپل ځای ته چې د خدای په کور کې ؤ، یعنی دننه ډېر سپېڅلي ځای ته راوړ او هغه یې د اسماني مخلوقاتو د وزرونو لاندې کېښود. ۸) اسماني مخلوقاتو خپل وزرونه په هغه ځای باندې چې هلته د لوظ صندوق ؤ، خپاره کړل. هغوی په صندوق او د هغه په وړونکو میلو باندې سیوری واچاوه. ۹) میلی دومره اوږدې وې چې د هغوی سروونه د خدای د کور د اصلي سالون څخه چې ډېر سپېڅلي ځای ته مخامخ ؤ لیدل کېدلې، خو د کوم بل ځای څخه نه لیدل کېدلې. هغه میلی تر نن ورځې پورې په هغه ځای کې دي. ۱۰) د لوظ په صندوق کې بل هېڅ شی نه ؤ، پرته د تیرو د هغو دوو لוחو څخه چې موسی د سینا په غره کې په هغه کې ایښې وې، چېرته چې خښتن د اسراییلو د خلکو د مصر څخه د وتلو وروسته د هغوی سره لوظ وکړ.

۱۱-۱۳) د هرې ډلې کاهنانو خپل ځانونه پاک کړي وو. ټولو لایوي ساز غږوونکو یعنی اساف، هیمان، یدوتون او د هغوی زامنو او خپلوانو د ښه کتان کالي اغوستي وو. هغوی د

قربانی د خای ختیخ خواته ولاړ وو او تالونه، چنگونه او ربابونه یې غږول. د دغو ساز
غږوونکو سره یوسلو شل کاهنان وو او سرنی یې غږول.

سندرغاړو په پوره ډول د سرنیو، تالونو او ربابونو سره څښتن ته د ستاینې داسې سندرې
ویلې:

ځکه څښتن دی نېک

ده ابدی د هغه مینه

د کاهنانو د تگ سره سم د څښتن کور ناخاپه د ورپڅو څخه ډک شو. (۱۴) کاهنانو د
ورپڅې له امله ونه شو کولای چې خپل خدمت تر سره کړي، ځکه چې د څښتن کور د هغه
د جلال نه ډک شوی و.

قوم ته د سلیمان وینا

(لومړی پاچاهان ۸: ۱۲ - ۲۱)

۶ (۱) بیا سلیمان دعا وکړه: «څښتنه، تا ویلي دي چې زه به په توره تیاره کې اوسېرم.
(۲) ستا دپاره مې یو پرتمین کور جوړ کړی دی، داسې خای چې د تل دپاره په کې
واوسېږي.»

(۳) هغه وخت چې د اسراییلو خلک په هغه خای کې ولاړ وو، پاچا خپل مخ د هغوی
خواته راواړاوه او د خدای څخه یې هغوی ته برکت وغوښت. (۴) بیا هغه وویل: «تدا دې
وي د اسراییلو څښتن خدای ته! کومه وعده چې هغه زما د پلار داود سره کړې وه، هغه یې
سرتو ورسوله. څښتن هغه ته ویلي وو: (۵) له هغه وخت راهیسې چې ما خپل قوم د

مصر څخه راوويست، ما د اسراييلو په کومې قبيلې کې هېڅ يو ښار غوره نه کړ چې په هغه کې دې زما دپاره کور جوړ شي او زما عبادت دې په کې وشي. نه مې څوک د دې دپاره غوره کړی دی چې زما د قوم يعنې د اسراييلو مشري وکړي. (٦) خو اوس مې اورشليم د داسې ځای په توگه غوره کړی دی چې زما عبادت په کې وشي او ما داود غوره کړی دی چې زما په قوم باندې پاچاهي وکړي.»

(٧) بيا سليمان وويل: «دا زما د پلار هيله وه چې د اسراييلو د څښتن خدای د عبادت دپاره يو کور جوړ کړي. (٨) خو څښتن هغه ته وويل: «ستا هيله په ځای وه چې غوښتل دې زما د عبادت دپاره يو کور جوړ کړې، (٩) خو ته به هغه جوړ نه کړې، بلکې ستا خپل زوی به زما کور جوړ کړي.»

(١٠) نو هغه وعده چې څښتن کړې وه، هغه يې سرته ورسوله. زه د خپل پلار داود په ځای پاچا شوم او اوس د اسراييلو په تخت باندې ناست يم او د اسراييلو د څښتن خدای د عبادت دپاره مې کور جوړ کړی دی. (١١) ما د خدای په کور کې د لوظ صندوق ايښی دی. په هغه کې د څښتن د لوظ د تېرو لوحې دي، يعنې هغه لوظ چې د اسراييلو د قوم سره يې کړی ؤ.»

د سليمان دعا

(لومړی پاچاهان ٨: ٢٢ - ٥٣)

(١٢) بيا سليمان د څښتن د قربانۍ د ځای مخې ته د اسراييلو د غونډې په مخکې ودرېده او خپل لاسونه يې د دعا په خاطر پورته کړل. (١٣) سليمان يو برنجي منبر جوړ کړی ؤ او د حوډلې په منځ کې يې ايښی ؤ. هغه دوه متره او شل سانتي مربع ؤ او لوړوالی يې يو متر او دېرش سانتي ؤ. هغه دې منبر ته ورپورته شو او په داسې ځای کې په گوندو شو چې د

اسراييلو ټولې غونډې ليدلې شو، خپل لاسونه يې د اسمان خواته پورته كړل (۱۴) او دعا يې وكړه: «ای د اسراييلو څښتن خدایه، په اسمان او ځمكه كې ستا په شان خدای نشته! ته د خپلو خلكو سره په خپل لوظ باندې ټينگ ولاړ يې او هغوی ته چې د زړه له كومي ستا اطاعت كوي، خپله تليپاتي مينه څرگندوي. (۱۵) هغه وعده چې تا زما د پلار يعنې خپل خدمتگار داود سره كړې وه، هغه دې نن تر سره كړه.

(۱۶) نو اوس ای د اسراييلو څښتن خدایه! زه دعا كوم چې ته هغه بله وعده هم سرته ورسوي چې زما د پلار سره دې كړې وه او ويلي دي وو: كه ستا اولاده ستا په شان په غور سره زما شريعت او حكمونه په ځای كړي، نو تل به د هغوی څخه يو يې د اسراييلو پاچا وي. (۱۷) نو اوس، ای د اسراييلو څښتن خدایه! د هر شي وعده چې تا د خپل خدمتگار داود سره كړې وه، هغه دې رښتيا شي.

(۱۸) خو ای خدایه، ايا ته په رښتيا سره كولاى شي چې د خلكو په منځ كې په ځمكه ژوند وكړي؟ حتی ټول اسمانونه دومره لوی نه دي چې ته په كې ځای شي، نو څنگه به وكولاى شي چې په دې كور كې چې ما ستا دپاره جوړ كړی دی، واوسېږي؟ (۱۹) بيا هم ای زما څښتن خدایه، د خپل خدمتگار دعا او هغه زاری چې ستا د رحم دپاره يې كوي، قبولې كړه. هغه فرياد او دعا واوړه چې ستا خدمتگار يې ستا په حضور كې كوي. (۲۰) په دې كور باندې شپه او ورځ خپل نظر وساته. تا وعده كړې ده چې دا هغه ځای دی چې ستا عبادت به په كې وشي. نو هركله چې زه خپل منځ دې كور ته اړوم او دعا كوم، هغه دعا قبوله كړه! (۲۱) د خپل خدمتگار او د خپل قوم اسراييلو زاری چې د دې كور خواته يې كوي، واوړه. د خپل استوگنځي يعنې د اسمان څخه يې واوړه او مونږ وبخښه.

(۲۲) كله چې يو سړی د بل سړي په وړاندې په گناه كولو باندې تورن شوی وي او هغه د خدای د كور د قربانی ځای ته راوستل شي او دا قسم وخوري چې هغه بې گناه دی، (۲۳)

ای څښتنه، په اسمان کې یې واوره او د هغوی ترمنځ قضاوت وکړه. گناهکار ته داسې سزا ورکړه چې د هغې وړ وي او هغه څوک چې بې گناه وي، نو هغه ازاد کړه.

٢٤) کله چې ستا قوم اسرائیل د هغې گناه له امله چې ستا په وړاندې یې کړې وي د دښمن له خوا ماتې وخورې او کله چې هغوی بېرته ستا خواته راوگرځي او په دې کور کې تاته دعا او د بڅښنې دپاره زاری وکړي، ٢٥) په هغه وخت کې په اسمان کې هغه دعا او زاری قبولې کړه. د خپل قوم اسرائیلو گناه و بڅښه او هغوی بېرته هغې ځمکې ته راوله چې هغوی او د هغوی نیکونو ته دې ورکړې وه.

٢٦) فرض کړه د خپل قوم د گناه له امله چې ستا په وړاندې یې کړې وي باران ودروي. کله چې هغوی د دې کور په لور دعا وکړي او ستا د نوم ثنا او صفت وکړي او د خپلې گناه نه توبه وباسي، ځکه چې تا هغوی ته سزا ورکړې ده، ٢٧) نو بیا د هغوی دعا په اسمان کې واوره او د خپل قوم اسرائیلو یعنی د خپلو خدمتگارانو گناهونه و بڅښه. هغوی ته د ژوند سمه لاره وروښایه او په هغه ځمکه باندې چې تا خپل قوم ته د ملکیت په توگه ورکړې ده، باران ووروه.

٢٨) کله چې په هېواد باندې قحطي، وبا، د غلو دانو په فصل سوځیدونکی باد یا مرض یا د ملخانو حمله راشي یا د هغوی دښمنان د هغوی ښارونه کلابند کړي، هره بلا یا مرض چې راشي، ٢٩) د هغوی دعاگانې او زاری واوره. که چېرې ستا د قوم اسرائیلو څخه یو څوک د غم او مصیبت په وخت کې خپل لاسونه د دې کور خواته ته پورته کړي، ٣٠) د هغه دعا واوره. خپل د اوسېدلو په ځای یعنی په اسمان کې هغه ته غوږ ونیسه او هغه و بڅښه. یوازې ته د انسان د زړه څخه خبر یې. د هر سړي سره داسې رویه وکړه څنگه چې د هغې وړ وي، ٣١) ترڅو ستا خلک ټول ژوند په هغې ځمکې کې چې تا زمونږ نیکونو ته ورکړې وه، ستا عزت او اطاعت وکړي.

٣٢) کله چې يو پردی سړی د کوم لېرې هېواد څخه چې ستا لوی نوم او شهرت يې اورېدلی وي او ستا د قدرت او لویو کارونو څخه خبر شوی وي، راشي او د دې کور خواته دعا وکړي، (٣٢) نو د اسمان څخه چې ستا د اوسېدلو ځای دی د هغه دعا قبوله کړه او هرڅه چې هغه سړی درڅخه غواړي ورته ورپې کړه. په دې ډول به د ټولې نړۍ قومونه ستا د خپل قوم اسرايلو په شان تا وپېژني، ستا څخه ووېرېږي او په دې باندې به پوه شي چې دغه کور چې ما جوړ کړی دی، ستا په نوم يادېږي.

٣٤) کله چې ته خپل قوم لېرې چې د خپلو دښمنانو سره د جگړې دپاره لار شي او هغوی که هر چېرې وي، بيا د هغه ښار خواته چې تا غوره کړی دی او د دې کور په طرف چې ما ستا د عبادت دپاره جوړ کړی تاته دعا وکړي، (٣٥) د هغوی زاری او دعاگانې واوره. د اسمان څخه د هغوی دعاگانې قبولې کړه او هغوی ته بری ورکړه.

٣٦) کله چې ستا قوم ستا په وړاندې گناه وکړي - او داسې څوک نشته چې گناه ونه کړي - او ته په هغوی په قهر شي، پرېږدې چې دښمنان هغوی ته ماتې ورکړي او هغوی يو بل هېواد ته که هغه نژدې وي يا لېرې د اسيرانو په توگه بوځي، (٣٧) نو د خپلو خلکو زاری او دعاگانې واوره. که هغوی د اسيرتوب په هېواد کې توبه وباسي، تاته زاری وکړي او دا اقرار وکړي چې هغوی څومره گناهکار او بد عمله دي، نو ای څښتنه! د هغوی زاری او دعاگانې قبولې کړه. (٣٨) که چېرې هغوی په هغه هېواد کې په رښتيا او اخلاص سره توبه وباسي او د هغه هېواد چې تا زمونږ نيکونو ته ورکړی دی، هغه ښار چې تا غوره کړی دی او د دې کور خواته چې ستا دپاره مې جوړ کړی دی، خپل مخونه واپروي او تاته دعا وکړي، (٣٩) نو هغه وخت د هغوی زاری او دعاگانې واوره. په اسمان کې چې ستا د اوسېدلو ځای دی، هغه قبولې کړه. د هغوی سره مرسته وکړه او د خپل قوم ټول گناهونه وبخښه.

٤٠) اوس ای زما خدايه، مونږ ته وگوره او په دې ځای کې زمونږ دعاگانو ته غوږ ونيسه

او قبولې يې كړه. (٤١) ای خښتن خدایه، اوس راپورته شه او د لوظ د صندوق سره چې ستا د قدرت نښه ده، خپل کور ته راشه او هلته تر ابدې پورې اوسه. زه دعا کوم کله چې د خلکو د ژغورلو دپاره کاهنان ستا د قدرت اعلان وکړي، څوک چې تاته وفاداره دي د هغه کار دپاره به خوشحالي وکړي چې تا د هغوی دپاره کړی دی. (٤٢) ای خښتن خدایه، تل هغه مینه په یاد ساته چې تا د خپل خدمتگار داود سره کوله او د خپل غوره شوي پاچا څخه مخ مه اړوه.»

سلیمان او د خدای د کور وقف کېدل

(لومړی پاچاهان ٨: ٤٢ - ٤٤)

٧ (١) څنگه چې سلیمان د دعا کولو څخه وزگار شو، نو د اسمان څخه اور نازل شو او سوځېدونکې نذرانه او نورې قربانۍ يې وسوځولې. بیا د خښتن د جلال څخه کور ډک شو (٢) او کاهنانو له دې امله نه شو کولای چې دننه لاړ شي.

(٣) کله چې د اسراییلو قوم اور په رانښکته کېدو او د خښتن جلال يې د کور دپاسه ولید، هغوی په ځمکه باندې چې په تیرو باندې فرش شوې وه، سجده وکړه او د خښتن عبادت او د هغه شکر يې ادا کړ. هغوی دا دعا وکړه:

خښتن نېک دی

ده ابدې د هغه مینه

(٤) وروسته بیا پاچا او ټولو خلکو د خښتن حضور ته قربانۍ وړاندې کړې. (٥) سلیمان پاچا دوه ویشت زره غویان او یوسلو شل زره پسونه او وزې قرباني کړې. نو په دې ډول پاچا او ټولو خلکو د خدای کور وقف کړ. (٦) کاهنان په خپلو ټاکل شویو ځایونو کې

ودرېدل. همدارنگه لايوانو د موسيقي د هغو آلو په غبرولو سره چې داود جوړې کړې وې، د خښتن ستاينه يې کوله او سندرې يې ويلې: «د هغه مينه تلپاتې ده،» لکه څنگه چې داود هغوی د دې وظيفې دپاره ټاکلي وو. هغوی ته مخامخ کاهنانو په داسې حال کې چې د اسراييلو ټول خلک ولاړ وو، سرنې غږول.

٧ سلیمان د حويلی منځنی برخه يعنې د خښتن کور ته مخامخ ځای سپېڅلی وگرځاوه، هغه ځکه دا کار وکړ چې د برنجو د قربانۍ ځای چې هغه جوړ کړی ؤ د دې ټولو نذرانو د ځايېدلو دپاره ډېر کوچنی ؤ. نو په سپېڅلي ځای کې يې سوځېدونکې نذرانې، د غلو دانو نذرانې او د څارويو وازگې د سلامتۍ د نذرانو دپاره وړاندې کړې.

٨ سلیمان او د اسراييلو قوم اووه ورځې اختر ولمانځه. په هغه کې په شمال کې د حمات د کنډو څخه نيولې په جنوب کې د مصر تر پولې ډېر خلک راغلي وو. ٩ هغوی ټولې څوارلس ورځې لمانځلې وې، اووه ورځې د قربانۍ ځای د وقف کېدو دپاره او اووه نورې ورځې د اختر دپاره. بيا په پنځلسمه ورځ ټول خلک د وروستني غونډې دپاره سره راټول شول. ١٠ د اوومې مياشتې په درويشتمه ورځ سلیمان خلک رخصت کړل. هغوی د هغو بنو کارونو له امله چې خښتن د داود، سلیمان او د خپل قوم اسراييلو دپاره يې کړي وو، په خوښۍ او خوشحاله زړونو خپلو کورونو ته لاړل.

سلیمان ته د خښتن بيا ښکاره کېدل

(لومړی پاچاهان ٩: ١ - ٩)

١١ کله چې سلیمان د خښتن کور او د شاهي ماڼۍ کار پای ته ورساوه او په برياليتوب سره يې د هغو دپاره خپلې ټولې نقشې عملي کړې، ١٢ خښتن په شپه کې هغه ته ورښکاره شو. هغه سلیمان ته وويل: «ما ستا دعا قبوله کړه او دا کور مې د داسې ځای په

توگه غوره کړ چې ماته په کې قربانۍ وړاندې شي.

١٣) کله چې زه باران ودروم يا ملخان ولېږم چې فصلونه وخورې يا په خپل قوم باندې وبا نازله کړم، (١٤) که چېرې زما قوم چې زما په نامه نومول شوی دی، ماته د عاجزۍ سر تیت کړي، دعا وکړي، ماته رجوع وکړي او گناه کول بس کړي، بيا به زه د هغوی دعا په اسمان کې قبوله کړم. زه به هغوی وبخښم او يوځل بيا به د هغوی ځمکه حاصلخېزه کړم. (١٥) زه به سترگې په لار یم او د دې دپاره به تيار یم چې هغه ټولې دعاگانې قبولې کړم چې دلته کېږي، (١٦) ځکه چې ما دا کور غوره کړی دی او د داسې ځای په توگه مې سپېڅلی کړی دی چې تل ترته زما عبادت په کې وشي. زه به په هغه باندې خپل نظر ساتم او تل به د هغه ساتنه کوم.

١٧) که چېرې ته د خپل پلار داود په شان په وفادارۍ سره زما خدمت وکړې او زما د قوانینو څخه اطاعت وکړې او هر هغه څه چې ما درته د هغه حکم کړی دی سرته ورسوي، (١٨) زه به هغه لوظ پوره کړم چې ستا د پلار داود سره مې کړی ؤ او ويلي مې وو چې د هغه اولاده به تل ترته په اسراييلو باندې پاچاهي وکړي.

١٩) خو که چېرې تاسو يا د اسراييلو د قوم څخه يو څوک زما د هغو قوانینو او حکمونو څخه سرغړونه وکړي چې تاسو ته مې درکړي دي او د نورو خدايانو خدمت او عبادت وکړئ، (٢٠) نو زه به تاسو د هغې ځمکې څخه وباسم چې تاسو ته مې درکړې ده. همدارنگه به دا کور چې ما سپېڅلی کړی دی چې زما عبادت به په کې کېږي، پرېږدم او په هرځای کې به خلک په هغه باندې ملنډې ووهي او د هغه سپکاوی به وکړي. (٢١) اوس د دې کور ډېر درناوی کېږي. خو کله چې داسې وشي، هرڅوک چې د هغې په خوا کې تېرېږي هغه به حيران شي او پوښتنه به کوي: څښتن ولې دې هېواد او دې کور سره داسې عمل کړی دی؟ (٢٢) خلک به په ځواب کې وايي: دا ځکه چې هغوی خپل د نيکونو څښتن خدای چې هغوی يې د مصر څخه راويستلي وو، پرې ايښی دی. هغوی نور خدايان

غوره کړي دي او د هغوی خدمت او عبادت کوي. له دې امله څښتن په هغوی باندې دا مصیبت راوستلی دی.»

د سلیمان نور کارونه

(لومړی پاچاهان ۹: ۱۰ - ۲۸)

۸ سلیمان په شلو کالو کې د څښتن کور او خپله ماڼۍ جوړه کړه. (۲) سلیمان هغه ښارگوټي هم بېرته ودان کړل چې حیرام پاچا هغه ته ورکړي وو او اسراییلیان یې هلته ولېږل چې په کې واوسېږي.

۳ سلیمان په حمات صوبه باندې برید وکړ او هغه ځای یې ونیوه. (۴) هغه د تدمور ښار چې په دښته کې ؤ، قوي کړ او په حمات کې یې هغه ټول ښارونه هم ودان کړل چې د ذخیرو د ساتلو مرکزونه وو. (۵) سلیمان دا لاندېني ښارونه هم بېرته ودان کړل: پورتنی او ښکتنی بیت حورون (هغه دواړه قوي ښارونه وو چې داسې دروازې یې درلودلې چې اړمونه یې درلودل). (۶) سلیمان بعلت او هغه ښارونه ودان کړل چې هغه ذخیرې په کې ساتلې او هغه ښارونه یې هم ودان کړل چې د هغه د اسونو او جنګي ګاډیو دپاره وو. همدارنګه هغه هرڅه چې غوښتل په اورشلیم، لبنان او په هغې ټولې سیمې کې چې هغه ورباندې پاچاهي کوله، ودان کړل.

۷-۸ سلیمان د بېګار دپاره د کنعان د خلکو ټوله اولاده مزدوران ونيول، یعنې هغه خلک چې د اسراییلو قوم د هغوی د هېواد د نیولو په وخت کې له منځه یو نه وړل. په دې کې حیثیان، اموریان، فرزبان، حویان او بیوسیان شامل وو چې د هغوی اولاده تر اوسه پورې غلامان دي. (۹) خو سلیمان د اسراییلیانو څخه یو هم د بېګار دپاره ونه نیوه، بلکې هغوی د هغه عسکر، قوماندانان او د هغه د جنګي ګاډیو قوماندانان او ګاډي وانان وو.

١٠ همدارنگه هغوی د سلیمان پاچا د ودانی د جوړولو لوړ رتبه مامورین وو. دوه سوه او پنځوسو کسانو به د هغو خلکو څارنه کوله چې کار به یې کاوه.

١١ سلیمان خپله بڼځه چې د فرعون لور وه، د داود د ښار څخه خپلې نوې مانی ته چې د هغې دپاره یې جوړه کړې وه، بوتله. ځکه هغه وویل: «زما بڼځه نه شي کولای د داود، یعنې د اسراییلو د پاچا په مانی کې ژوند وکړي، ځکه په هرځای کې چې د لوظ صندوق ایښودل شوی وي، هغه ځای سپېڅلی دی.»

١٢ سلیمان د قربانی په هغه ځای کې چې هغه د خدای د کور برنډې ته مخامخ جوړ کړی ؤ، څښتن ته سوځېدونکې نذرانې قربانې کړې. ١٣ هغه د موسی شرطونه پوره کړل چې د سبت په ورځ، د نوې میاشتې په اختر او په درېو اخترونو کې چې هر کال راځي یعنې د فطیرې ډوډی اختر، د لو اختر او د جونگرو په اختر کې څښتن ته سوځېدونکې نذرانې وړاندې کېدلې.

١٤ بیا سلیمان د خدای په کور کې کاهنانو او لویانو ته خپلې وظیفې وروسپارلې او هغه اصول یې سرته ورسول چې خپل پلار یعنې داود ورکړي وو. لویانو د ستاینې او د عبادت مشري په غاړه اخیستې وه او د کاهنانو سره به یې د هغوی په وظیفو کې مرسته کوله. هغه د هرې دروازې دپاره ډله بیز ساتونکي هم وټاکل، ځکه چې دا د خدای د خدمتگار داود حکم ؤ. ١٥ کاهنانو او لویانو هغه لارښوونې چې داود پاچا هغوی ته د خزانو او نورو موضوعگانو په اړه ورکړې وې، په غور او تفصیل سره تر سره کړې.

١٦ په دې ډول د سلیمان ټول کارونه پوره شول. د څښتن د کور د بنیاد ایښودلو څخه نیولې د هغه د پوره کېدو پورې ټول کارونه په بریالیتوب سره سرته ورسېدل.

١٧ وروسته سلیمان عصیون جابر او د ایلت ښارگوټو ته لاړ چې د اډوم د دریاب په غاړه

پراته وو. (۱۸) حیرام د خپلو سړیو د امر لاندې او د تجربه لرونکو کشتیوانانو سره هغه ته کشتی گانې وروولې. هغوی د سلیمان د کسانو سره په کشتی گانو کې اوفیر ته سفر وکړ او د پنځلسو تنو څخه زیات سره زر یې راوړل او هغه یې سلیمان پاچا ته وسپارل.

د سلیمان او د شیبیا د ملکې لیدنه او کتنه

(لومړی پاچاهان ۱۰: ۱-۱۳)

۹ (۱۹) کله چې د شیبیا ملکې د سلیمان د شهرت په اړه واورېدل، نو هغه اورشلیم ته راغله چې په سختو پوښتنو سره هغه وازمایي. هغه د یو لوی کاروان او اوبنانو سره چې عطر، ډېر سره زر او قیمتي تیرې ورباندې بار وې، راورسېدل. هغه سلیمان ته راغله او د هغو ټولو شیانو په هکله چې د هغې په ذهن کې وو، د هغه سره یې خبرې وکړې. (۲۰) سلیمان د هغې ټولو پوښتنو ته ځواب ورکړ، داسې یوه پوښتنه نه وه چې هغه یې بې ځوابه پرېښي وي.

(۲۱) کله چې د شیبیا ملکې د سلیمان حکمت او هغه مانې چې هغه جوړه کړې وه، (۲۲) هغه خواړه چې په دسترخوان باندې وو، د هغه د درباریانو د کښېناستلو ترتیب، د خدمتگارانو ښه تنظیم او د هغوی کالي، د هغه ساقیان او د هغوی کالي او هغه سوځېدونکې نذرانې چې هغه د څښتن په کور کې وړاندې کولې ولیدلې، نو حقه حیرانه شوه. (۲۳) هغې پاچا ته وویل: «هغه څه چې ما په خپل هېواد کې ستاسو د کارونو او حکمت په اړه اورېدلي وو هغه رښتیا دي! (۲۴) خو ما تر هغې پورې په دې باندې باور نه کاوه، ترڅو چې راغلم او دا هرڅه مې په خپلو سترگو ولیدل. خو حتی ما د دې په نیمايي هم نه وو اورېدلي، څه چې ما اورېدلي وو ستاسو حکمت د هغو څخه هم زیات دی. (۲۵) ستاسو خلک به څومره خوشحاله وي! او ستاسو درباریان به څومره خوښ وي چې تل ستاسو په حضور کې ولاړ وي او ستاسو حکمت ویني!

۸) ثنا دې وي ستاسو څښتن خدای ته چې ستاسو څخه ډېر خوشحاله دی او تاسو يې په خپل تخت د پاچا په توگه کښېنولي يئ چې د هغه په نوم پاچاهي وکړئ. ځکه ستاسو خدای، د اسراييلو د قوم سره مينه لري او هغه غوښتل چې اسراييليان د تل دپاره ټينگ پاتې شي، نو خدای تاسو په هغوی باندې پاچا کړي يئ چې عدالت او انصاف وکړئ.»

۹) د شيبا ملکې سليمان پاچا ته د څلورو ټنو څخه زيات سره زر، زياته اندازه عطر او قيمتي تيرې ورکړې. هغه عطر چې شيبا ملکې سليمان پاچا ته ورکړل پخوا هېڅکله نه وو ليدل شوي.

۱۰) (د حيرام او د سليمان کسانو د اوفير څخه پرته له سرو زرو د نښتر لرگي او قيمتي تيرې هم راوړلې. ۱۱) پاچا د دې لرگيو څخه د څښتن د کور او د شاهي ماڼۍ دپاره زينې او د ساز غبروونکو دپاره ربابونه او چنگونه جوړ کړل. د يهودا په خاوره کې داسې شيان مخکې نه وو ليدل شوي.) ۱۲) د شيبا ملکې چې هرڅه غوښتل سليمان پاچا ورته ورکړل، هغه ورته د هغو شيانو په پرته چې هغې سليمان ته راوړي وو ډېر شيان ورکړل. وروسته بيا ملکه د خپلو خدمتگارانو سره خپل هېواد يعنې شيبا ته ستنه شوه.

د سليمان پاچا شتمني

(لومړی پاچاهان ۱۰: ۱۴ - ۲۹)

۱۳) سليمان پاچا هر کال نژدې درويشت ټنه سره زر لاسته راوړل. ۱۴) په دې کې هغه ماليات چې د سوداگرو له خوا ورکول کېدل، شامل نه وو. همدارنگه د عربو ټولو پاچاهانو او د اسراييلو حکمرانانو سپين او سره زر سليمان ته راوړل.

۱۵) سليمان پاچا د ټکول شويو سرو زرو څخه دوه سوه دانې لوی سپرونه جوړ کړل، په هر سپر کې نژدې اووه کيلوگرامه سره زر کارول شوي وو. ۱۶) همدارنگه هغه د ټکول

شویو سرو زرو څخه درې سوه دانې کوچني سپرونه جوړ کړل چې په هر سپر کې د درېو کیلوگرامو څخه زیات سره زر وو. پاچا هغه د مانی په هغه سالون کې کېښودل چې د لبنان د ځنګل په نوم یادېده.

۱۷) پاچا د فیل د غاښونو څخه یو لوی تخت هم جوړ کړ او هغه ته یې د سوچه سرو زرو پوښ ورکړ. ۱۸) تخت ته د ورختلو دپاره شپږ زینې وې او د پښو ایښودلو دپاره د سرو زرو یوه چوکۍ د تخت سره نښتی وه. د تخت دواړو خواوو ته بازوگان وو او د هر یو په خوا کې د زمري مجسمه وه. ۱۹) په شپږو زینو باندې د دولسو زمريانو مجسمې وې، د هرې زینې هرې خواته یوه یوه مجسمه وه. په بلې هېڅ پاچاهۍ کې داسې تخت نه ؤ جوړ شوی.

۲۰) د سلیمان پاچا هغه جامونه چې د څښلو دپاره وو، ټول د سرو زرو څخه جوړ شوي وو. د هغه د مانی هغه سالون چې د لبنان د ځنګل په نوم یادېده، ټول سامان یې د سوچه سرو زرو څخه وو. د سلیمان په وخت کې سپین زر بې ارزښته گڼل کېدل.

۲۱) هغه کشتۍ گانې درلودلې چې د حیرام د کشتیوانانو سره به ترشیش ته تللې. د هغه کشتۍ گانې به په هرو درېو کالو کې یوځل راستنېدلې او سره زر، سپین زر، د فیل غاښونه، بیزوگانې او د طاووس مرغان به یې راوړل.

۲۲) سلیمان پاچا د نړۍ د نورو ټولو پاچاهانو څخه ډېر شتمن او د حکمت خاوند ؤ. ۲۳-۲۴) کال په کال به نور پاچاهان د هغه حضور ته راتلل چې د هغه حکمت وويني چې خدای ورته ورکړی ؤ. د هغوی څخه به هر یو تن د سپینو او د سرو زرو سوغاتونه، چینې، وسلې او عطر راوړل او اسونه او قچرې یې راوستلې.

۲۵) سلیمان د خپلو اسونو او جنگي گاديو د ساتلو دپاره څلور زره غوډلې درلودلې او همدا شان هغه ټول دولس زره اسونه درلودل چې ځینې یې په اورشلیم او نورې یې په نورو

ښارونو کې ساتلې.

٢٤ هغه په ټولو پاچاهانو باندې په شمال کې د فرات د سیند نه نیولې په جنوب کې د فلسطین تر خاورې او د هغه ځای نه د مصر تر پولې حکمراني کوله.

٢٧ د هغه د پاچاهۍ په وخت کې سپین زر په اورشلیم کې د تیرو په شان یو عادي شی ؤ او د سبر د ونو لرگي لکه د یهودا د غرونو په لوېدیځو لمنو کې د انځرو د ونو په شان پرېمانه وو. ٢٨ د مصر او د نورو ټولو هېوادونو څخه یې اسونه د سلیمان دپاره راوستل.

د سلیمان مړینه

(لومړی پاچاهان ١١: ٤١ - ٤٣)

٢٩ د سلیمان د پاچاهۍ نورې ټولې پېښې د شروع نه تر پایه پورې د ناتان نبی د تاریخ په کتاب، د اخیا شیلوني په پېشگویی او د عیدو نبی په رویاگانو کې چې عیدو د نباط د زوی یروبعام په هکله وې، لیکلې وې. ٣٠ سلیمان څلوېښت کاله په اورشلیم کې په ټولو اسراییلو باندې پاچاهي وکړه. ٣١ نو وروسته هغه مړ شو او د خپل پلار داود په ښار کې ښخ شو. د سلیمان په ځای د هغه زوی رحبعام پاچا شو.

د شمالي قبیلو یاغیتوب

(لومړی پاچاهان ١٢: ١ - ٢٠)

١٠ رحبعام شکیم ته لاړ، ځکه چې ټول اسراییلیان هلته راغونډ شوي وو چې هغه پاچا کړي.

٢ کله چې د نباط زوی یروبعام چې د سلیمان له لاسه مصر ته تښتېدلی ؤ، دا خبر

واورېد، نو هغه د مصر څخه راستون شو. (۳) بیا هغوی یروبعام راوغوښت او هغه او د اسراییلو ټول خلک رحبعام ته ورغلل او هغه ته یې وویل: (۴) «ستاسو پلار سلیمان زموږ سره ډېر سخت چلند کاوه او دروند بار یې په موږ باندې ایښی ؤ. که چېرې تاسو دا بار زموږ د اوږو نه سپک او زموږ دپاره ژوند اسانه کړئ، نو موږ به ستاسو خدمت کوو.»

(۵) رحبعام په ځواب کې وویل: «په درېو ورځو کې بېرته راشئ چې ځواب درکړم.» نو خلک لاړل.

(۶) وروسته بیا رحبعام د هغو سپین ږیرو سره مشوره وکړه چې د هغه د پلار سلیمان په ژوندانه کې یې د هغه خدمت کاوه. هغه پوښتنه وکړه: «تاسو څنگه مشوره راکوئ چې دې خلکو ته څه ځواب ووايم؟» (۷) هغوی ځواب ورکړ: «که چېرې تاسو د دې خلکو سره نېکي وکړئ او هغوی ته داسې ځواب ورکړئ چې خوشحاله شي، نو هغوی به تل ستاسو خدمتگاران وي.»

(۸) خو رحبعام د هغو سپین ږیرو مشوره ونه منله او د هغو ځوانانو سره یې مشوره وکړه چې د هغه سره لوی شوي وو او د هغه خدمت یې کاوه. (۹) د هغوی څخه یې پوښتنه وکړه: «ستاسو مشوره څه ده؟ دې خلکو ته څه ځواب ووايم چې ماته وايي: هغه بار چې ستاسو پلار زموږ په اوږو ایښی دی زموږ څخه سپک کړه؟»

(۱۰) هغو ځوانانو په ځواب کې وویل: «هغو خلکو ته داسې ځواب ورکړئ: 'زما کوچنی گوته زما د پلار د ملا څخه پنډه ده. (۱۱) زما پلار په تاسو باندې دروند بار ایښی ؤ، زه به هغه نور هم دروند کړم. زما پلار تاسو په قمچینو باندې وهلی، زه به تاسو په اغزي لرونکو قمچینو باندې ووهم.»

(۱۲) لکه څنگه چې رحبعام پاچا ويلي وو، درې ورځې وروسته یروبعام او ټول خلک هغه

ته بېرته راغلل. (۱۳) پاچا د سپين ريرو د مشورې پروا ونه ساتله او خلکو ته يې ډېر سخت ځواب ورکړ. (۱۴) هغه د هغو ځوانانو مشوره ومنله او ويې ويل: «زما پلار په تاسو باندې دروند بار ايښی ؤ، زه به هغه نور هم دروند کړم. زما پلار تاسو په قمچينو وهلي، زه به تاسې په اغزي لرونکو قمچينو باندې ووهم.»

(۱۵) نو په دې ډول پاچا د خلکو غوښتنه ونه منله، ځکه چې په دې کې د خدای رضا وه، ترڅو هغه خبره سرته ورسېږي چې څښتن د اخيا نبي په وسيله چې د شيلوه څخه ؤ د نباط زوی يروبعام ته کړې وه. (۱۶) کله چې ټولو اسراييليانو وليدل چې پاچا د هغوی خبره ونه منله، هغوی چيغې ووهلې: «مونږ بايد د داود د کورنۍ سره وفادار پاتې نه شو. زمونږ دپاره د داود په کورنۍ کې څه نشته. ای د اسراييلو خلکو، ځی چې خپلو کورونو ته لاړ شو! پرېږدئ چې رحبعام په خپلو خلکو باندې پاچاهي وکړي.» نو ټول اسراييليان خپلو کورونو ته لاړل. (۱۷) رحبعام يوازې په هغو خلکو باندې پاچاهي کوله چې د يهودا په ښارگوټو کې اوسېدل.

(۱۸) بيا رحبعام پاچا د بېگار د کارونو مسوول ادورام اسراييليانو ته ولېږه، خو د اسراييلو خلکو هغه سنگسار کړ او ويې واژه. خو رحبعام په بېره په خپلې جنگي گاډۍ کې سپور شو او اورشليم ته وتښتېد. (۱۹) نو د اسراييلو شمالي قبيلو د هغې ورځې نه وروسته د داود د شاهي کورنۍ په وړاندې بغاوت پيل کړ.

رحبعام ته د شمعيه نبي خبرداری

(لومړی پاچاهان ۱۲: ۲۱ - ۲۴)

۱۱ (۱) کله چې رحبعام اورشليم ته ورسېده، هغه د يهودا او بنيامين د قبيلو څخه يوسلو اتيا زره غوره شوي عسکر راغونډ کړل. هغه پرېکړه وکړه چې په اسراييلو باندې

حمله وکړي او د اسرايلو شمالي قبيلې يوځل بيا تر خپل واک لاندې راولي.

۲) خو څښتن شمعيه نبي ته وويل: ۳) «د يهودا پاچا يعني د سليمان زوی رحبعام او د يهودا او بنيامين د قبيلو اسراييليانو ته ووايه: ۴) «د اسرايلو په خلکو باندې چې ستاسو وروڼه دي حمله ونه کړئ، ټول خپلو کورونو ته لاړ شئ. هغه څه چې پېښ شوي دي هغه زما رضا ده.» نو هغوی د څښتن د حکم څخه اطاعت وکړ او د يروبعام په خلاف جگړې ته لاړ نه شول.

رحبعام او د ښارونو قوي کېدل

۵) رحبعام په اورشليم کې پاتې شو او په يهودا کې يې څو ښارونه په نظامي کلاگانو بدل کړل، ترڅو د خپلې سيمې په دفاع کولو کې ورڅخه کار واخلي. په هغو کې دا ښارونه شامل وو: ۶) بيت لحم، عيتام، تقوع، ۷) بيت صور، سوکوه، عدولام، ۸) جت، مريشه، زيف، ۹) ادوراييم، لاکيش، عزيقه، ۱۰) زرعه، ايالون او حبرون. دا د يهودا او د بنيامين قوي ښارونه دي. ۱۱) هغه هر يو ښار ته د لښکرو يو يو قوماندان ورکړ او په ښارونو کې يې خواړه، د زيتونو تېل او د انگورو شراب ذخيره کړل. ۱۲) دغه ښارونه يې په سپرونو او نيزو باندې سمبال کړل او په دې ډول يې هغه قوي کړل او د يهودا او بنيامين قبيلې يې د خپل واک لاندې وساتلې.

يهودا ته د کاهنانو او لاويانو راتگ

۱۳) کاهنانو او لاويانو د اسرايلو هغه ټول ځايونه چې په کې اوسېدل، پرېښودل، ترڅو د رحبعام څخه ملاتړ وکړي. ۱۴) څرنگه چې يروبعام او د هغه زامنو، لاويان د څښتن د کاهنانو په توگه د خپلو وظيفو څخه لېرې کړل، لاويانو په اسرايلو کې خپل جايداد او څرځايونه پرېښودل او اورشليم او د يهودا نورو ځايونو ته يې کډه وکړه. ۱۵) يروبعام خپل

کاهنان غوره کړل چې د اسراييلو په سيمه بيزو عبادتخايونو کې، يعنې هغو خايونو کې چې د سخوندرانو او د وزو بتان هم وو، خدمت وکړي. (۱۶) د اسراييلو د ټولو قبيلو څخه هغه خلک چې په اخلاص سره يې غوښتل د اسراييلو د څښتن خدای عبادت وکړي، لويانو پسې اورشليم ته لاړل، ترڅو وکولای شي چې د خپلو نیکونو څښتن خدای ته قربانۍ وړاندې کړي. (۱۷) په دې کار باندې هغوی د يهودا پاچاهي قوي کړه او هغوی درې کاله د رحبعام د سليمان د زوی څخه ملاتړ وکړ، ځکه چې په دې دوران کې هغوی د داود او د سليمان لاره غوره کړه.

د رحبعام کورنۍ

(۱۸) رحبعام د داود د زوی يعنې يريموت د لور محلت سره واده وکړ چې مور يې د الياب لور او د يسي لمسی يعنې ايحيال وه. (۱۹) د رحبعام او د محلت درې زامن پيدا شول چې دا يې نومونه وو: يعوش، شمريا او زهم. (۲۰) بيا رحبعام د ابشالوم د لور معکې سره واده وکړ. اييا، عتای، زيزا او شلوميت د هغوی اولادونه وو.

(۲۱) رحبعام اتلس ښځې او شپېته وينځې درلودلې او د اته ويشتو زامنو او د شپېتو لورگانو پلار ؤ. رحبعام ته د خپلو ټولو ښځو او وينځو څخه معکه ډېره گرانه وه، (۲۲) نو هغه اييا د معکه زوی د خپلو زامنو مشر وټاکه، ترڅو د هغه څخه وروسته پاچا شي. (۲۳) رحبعام په عاقلانه ډول خپلو زامنو ته مسووليتونه وروسپارل او د يهودا او د بنيامين په قوي ښارونو کې يې هغوی ځای په ځای کړل. هغوی ته يې پرېمانه خوراکي شيان ورکړل او ډېرې ښځې يې ورته وکړې.

په يهودا باندې د مصريانو يرغل

(لومړی پاچاهان ۱۴: ۲۵ - ۲۸)

۱۲ ځنگه چې رحبعام د خپلې پاچاهۍ واک تر لاسه کړ او قوي شو، هغه او د هغه ټول قوم د خښتن د شريعت لاره پرېښودله. (۱) نو د رحبعام د پاچاهۍ په پنځم کال خښتن هغوی ته د بې وفايي په خاطر سزا ورکړه. هغه د مصر پاچا شيشق ته اجازه ورکړه چې په اورشلیم باندې حمله وکړي. (۲) شيشق د خپلو يو زرو او دوه سوو جنگي گاديو او شپږو زرو اس سوارانو او د لیبيايي، شکيم او ایتوپيايي د بې شمېرو عسکرو په مرسته حمله وکړه. (۳) هغه په يهودا کې قوي ښارونه ونيول او تر اورشلیمه پورې يې پرمختگ وکړ.

(۴) شمعيه نبي رحبعام پاچا او د يهودا هغو مشرانو ته ورغی چې د شيشق څخه د تېښتې له امله په اورشلیم کې راغونډ شوي وو. شمعيه هغوی ته وويل: «ستاسو دپاره خښتن دا پيغام لري: «تاسو زه پرېښودم، نو زه هم اوس تاسو شيشق ته پرېږدم.»

(۵) پاچا او مشرانو خپله گناه ومنله او وېي ويل: «خښتن عادل دی.»

(۶) کله چې خښتن دا وليدل، شمعيه ته يې وويل: «له دې امله چې هغوی اوس خپله گناه ومنله، زه به هغوی ټول تباہ نه کړم. نو کله چې شيشق حمله وکړي، زه به يو شمېر کسان وژغورم. زما غضب به د شيشق په وسيله په اورشلیم باندې نازل نه شي. (۷) خو هغوی به د شيشق رعيت شي، ترڅو وپوهېږي چې زما د خدمت کولو او د نړۍ د حاکمانو د خدمت کولو ترمنځ څومره فرق دی.»

(۸) شيشق پاچا په اورشلیم باندې برید وکړ او هغه د خښتن د کور او د شاهي ماڼۍ ټولې خزاني د ځان سره يوړلې. برسېره پر دې هغه سپرونه چې سلیمان د سرو زرو څخه جوړ

کړي وو، هم یووړل. (۱۰) نو رحبعام د هغو په ځای برنجي سپرونه جوړ کړل او هغه یې د هغو ساتونکو قوماندانو ته وسپارل چې د شاهي ماڼۍ په دروازه کې یې پهره کوله. (۱۱) هرکله به چې پاچا د خښتن کور ته ورتللو، نو د ساتونکو ګارډ به سپرونه وړل او وروسته به یې بېرته د پهره دارانو کوټې ته راوړل.

(۱۲) څرنګه چې رحبعام خپله ګناه ومنله، نو د خښتن د غضب نه یې خلاصون پیدا کړ او په پوره توګه له منځه لاړ نه شو او په یهودا کې څه ناڅه نېک کارونه کېدل.

د رحبعام د پاچاهۍ د پېښو لنډیز

(لومړۍ پاچاهان ۱۴: ۲۱، ۱۴: ۲۹ - ۳۱)

(۱۳) رحبعام پاچا په اورشلیم کې خپل ځان ټینګ کړ او پاچاهي یې وکړه. هغه د یو څلوېښت کلنۍ په عمر پاچا شو او په اورشلیم کې یې اوولس کاله پاچاهي وکړه. اورشلیم هغه ښار ؤ چې خښتن هغه د اسراییلو د ټولو قبیلو څخه د خپل عبادت دپاره غوره کړی ؤ. د رحبعام د مور نوم نعمه وه چې د عمون د هېواد څخه وه. (۱۴) هغه بد کارونه کول، ځکه چې هغه کونښن نه کاوه د خښتن رضا معلومه کړي.

(۱۵) رحبعام چې د خپلې پاچاهۍ په وخت نور هرڅه وکړل د هغه د کورنۍ د نسب نامې په شمول د دوو نبیانو یعنې د شمعیه او د عیدو په تاریخ کې لیکل شوي دي. په دې ټوله موده کې د رحبعام او یروبعام ترمنځ جګړه وه. (۱۶) رحبعام مړ شو او د داود د ښار په شاهي هدیره کې ښخ شو. د رحبعام زوی ایبا د هغه په ځای پاچا شو.

د یهودا پاچا ایبا

۱۳ د یروبعام د پاچاهۍ په اتلسم کال، ایبا د یهودا پاچا شو (۲) او هغه درې کاله په اورشلیم کې پاچاهي وکړه. د هغه مور میکایا نومېدله چې د اوري بیل لور وه. اوري بیل د جبعي د ښار څخه ؤ.

د ایبا او یروبعام ترمنځ جگړه پیل شوه، (۳) د ایبا په لښکرو کې څلور سوه زره غوره شوي زړور جنگیالي وو او یروبعام همداسې د اته سوه زره زړورو جنگیالیو په درلودلو سره د هغه مقابله وکړه.

(۴) ایبا د صمارایم د غره سرته چې د افرایم په غرنۍ سیمه کې ؤ، پورته شو او ویې ویل: «یروبعامه او ټولو اسراییلیانو واورئ! (۵) ایا تاسو نه پوهېږئ چې د اسراییلو څښتن خدای د داود او د هغه د اولادې سره د تل دپاره په اسراییلو باندې د پاچاهۍ کولو نه ماتېدونکی لوظ کړی دی؟ (۶) خو ای د نباط زوی یروبعامه، ته د داود د زوی سلیمان درباري وې او تا د خپل بادار په وړاندې بغاوت وکړ. (۷) وروسته یوه ډله بدمعاشان ستا شاوخوا راغونډ شول او د سلیمان زوی رحبعام تاسو مجبور کړ چې خبره مو ومني. هغه یو نوی ځوان او ډېر بې تجربه ؤ، نو ځکه یې ونه شو کولای چې ستاسو سره مقاومت وکړي.

(۸) اوس تاسو فکر کوئ چې د هغې پاچاهۍ په ضد جنگېدلی شی چې څښتن د داود اولادې ته ورکړې ده. تاسو یو لوی لښکر لرئ او هم هغه د سرو زرو سخوندران چې یروبعام جوړ کړل چې ستاسو خدایان شي. (۹) تاسو لاویان او د څښتن کاهنان یعنې د هارون اولاده وشرله. د هغوی په ځای تاسو د نورو قومونو په شان کاهنان وټاکل. هرڅوک چې د یو غویي یا د اووه پسونو سره راشي، کولای شي چې خپل ځان ستاسو د تش په نامه خدایانو د یو کاهن په توګه سپېڅلی کړي.

۱۰) خو خښتن زموږ خدای دی. موږ د هغه څخه مخ نه دی اړولی! کاهنان چې د هارون اولاده ده د خښتن خدمت کوي او لویان د هغوی سره مرسته کوي. ۱۱) هغوی هر سهار او ماښام خښتن ته سوځېدونکې نذرانې وړاندې کوي او خوشبويي ورته سوځوي. هغوی سپېڅلې ډوډۍ په یو داسې مېز باندې ږدي چې پاک شوی وي او هر ماښام د سرو زرو په خراغدان باندې خراغونه بلوي. موږ د خپل خښتن خدای د امرانو پیروي کوو، خو تاسو ورڅخه مخ اړولی دی! ۱۲) په خپله خدای زموږ مشر او لارښود دی او د هغه کاهنان د سرنیو سره دلته دي، هغوی تیار دي چې سرنی وغږوي، ترڅو موږ ستاسو په خلاف جگړې ته راوغوړي. ای د اسرائیلو خلکو! د خښتن یعنې د خپلو نیکونو د خدای په خلاف مه جنګېږئ! تاسو دا جگړه نه شی گټلی!

۱۳) خو په داسې حال کې چې ایبا خبرې کولې، یروبعام خپل ځینې عسکر پټ ولېږل چې د شا له خوا د یهودا په لښکرو باندې برید وکړي او پاتې کسان د مخې له خوا ورباندې راغلل. ۱۴) د یهودا لښکرو ولیدل چې د مخې او د شا له خوا په هغوی باندې برید روان دی. نو هغوی خښتن ته د مرستې په خاطر زاری وکړلې او کاهنانو سرنی وغږول. ۱۵) د یهودا لښکرو په لوړ اواز چیغه ووهله او کله چې هغوی چیغه ووهله، نو بیا ایبا او د هغه لښکرو برید وکړ او خدای یروبعام او د اسرائیلو لښکرو ته ماتې ورکړه. ۱۶) اسرائیلیان وتښتېدل او خدای هغوی د یهودا د لښکرو په لاس تسلیم کړل. ۱۷) ایبا او د هغه لښکر هغوی ته درانه زیانونه ورواړول او د اسرائیلو پنځه سوه زره تر ټولو غوره شوي عسکر ووژل شول. ۱۸) په هغه وخت کې اسرائیلیانو ماتې وخوړله او د یهودا لښکرې بریالی شوې، ځکه چې هغوی د خپلو نیکونو په خښتن خدای باندې توکل وکړ.

۱۹) ایبا د یروبعام لښکرې تعقیب کړې او د اسرائیلو ښارګوټي یې د یروبعام څخه ونیول، یعنې بیت ییل، یشانه او عفرون د هغو د شاوخوا کلیو سره. ۲۰) د ایبا د پاتې پاچاهۍ په دوران کې یروبعام هېڅکله خپل قوت بېرته تر لاسه نه کړ. خښتن یروبعام وواکه او هغه پر

شو، (۲۱) خو اییا نور هم قوي شو. هغه خوارلس بنځې، دوه ویشته زامن او شپاړس لونې درلودلې. (۲۲) د اییا د پاچاهۍ نورې پېښې چې په هغو کې د هغه خبرې او کارونه شامل دي د عیدو نبي په تاریخ کې لیکل شوي دي.

د یهودا پاچا اسا

۱۴ (۱) اییا مړ شو او د داود د ښار په شاهي هدیره کې ښخ شو. د هغه زوی اسا د هغه په ځای پاچا شو. د هغه په وخت کې په یهودا کې لس کاله سوله وه.

(۲) اسا هغه کارونه کول چې د څښتن خدای په نظر کې ښه او سم وو. (۳) هغه د پردیو خدایانو د قربانۍ او بتانو ته د عبادت ځایونه وړان کړل. هغه د تیرو ستنې ټوټې ټوټې کړې او د اشیره بتان یې راوغورځول. (۴) هغه د یهودا په خلکو باندې امر وکړ چې د څښتن یعنی د خپلو نیکونو د خدای عبادت وکړي او د هغه قوانینو او حکمونو ته غاړه کېږدي. (۵) هغه د یهودا په ټولو ښارگوټو کې د عبادت سیمه ییز ځایونه او د خوشبویی قربانگاوي وړانې کړې. له دې امله د هغه د پاچاهۍ په وخت کې امن او آرامي وه.

(۶) د اسا د پاچاهۍ په وخت کې د یهودا په سیمه کې آرامي وه. په هغه وخت کې هغه په یهودیه کې قوي ښارونه جوړ کړل او څو کاله هلته جنگ نه ؤ، ځکه چې څښتن هغوی ته آرامي ورکړې وه. (۷) هغه د یهودا خلکو ته وویل: «راځئ چې د دې ښارونو دپاره دېوالونه او د څارنې برجونه جوړ کړو او داسې دروازې ورته جوړې کړو چې په اړمونو بندېږي. دا هېواد تر اوسه پورې زمونږ دی، ځکه چې مونږ خپل څښتن خدای ته رجوع کړې ده. هغه د ټولو دښمنانو څخه په آرامۍ کې ساتلي یو.» خلکو ښارونه آباد کړل او نېکمرغه شول.

۸) اسا يو لوی لښکر درلود: د هغوی څخه درې سوه زره تنه د يهودا د قبيلې څخه وو او لوی سپروڼه او نيزې ورسره وې. دوه لکه او اتيا زره تنه د بنيامين د قبيلې څخه وو او کوچني سپروڼه او ليندې ورسره وې. هغوی ټول زړور جنگيالي وو.

د ايتوپيا د لښکرو ماتې

۹) زارح ايتوپيايي د يو ميليون کسيزه لښکر او درې سوه جنگي گاډيو سره په يهودا باندې حمله وکړه او تر مريشه پورې يې پرمختگ وکړ. ۱۰) اسا حرکت وکړ چې د هغه سره وجنگيږي او دواړې خواوې مريشه ته نژدې د صفاته په دره کې، ځای په ځای شوې. ۱۱) اسا خپل څښتن خدای ته زاري وکړه او وېي ويل: «ای څښتنه، يوازې ته د يو کمزوري لښکر سره مرسته کولای شې چې يو قوي لښکر ته ماتې ورکړي. ای زمونږ څښتن خدایه، مونږ ستا په مرستې باندې تکيه کوو. مونږ ستا په نوم د دې قوي لښکر سره د جنگ دپاره راغلي يو او مونږ پوهېږو چې ته به ماتې نه خورې. ته زمونږ څښتن خدای يې.»

۱۲) نو څښتن د ايتوپيايانو لښکرو ته د اسا او يهودا د لښکرو په لاس ماتې ورکړه او هغوی وتښتېدل. ۱۳) بيا اسا او د هغه عسکرو هغوی تر جرار پورې تعقيب کړل. دومره ډېر ايتوپيايان ووژل شول چې د هغوی لښکر ونه شو کولای چې بېرته سره يو ځای شي او وجنگيږي. څښتن او د هغه لښکر هغوی تباه کړل او هغوی په زياته اندازه غنيمت ونيو. ۱۴) هغوی وکولای شول چې د جرار د شاوخوا سيمو ښارونه له منځه يوسي، ځکه چې څښتن په دغو خلکو باندې وېره راوستې وه. له دې امله چې دې ښارونو ډېر غنيمت درلود، نو د اسا لښکرو دا ټول لوټ کړل. ۱۵) هغوی په هغو کمپونو باندې هم حمله وکړه چې شپانه په کې اوسېدل او ډېر پسونه، وزې او اوښان يې ونيول. بيا هغوی بېرته اورشليم ته راستانه شول.

اسا او په يهودا کې د بتانو ماتول

۱۵ (۱) د عوديد په زوی عزريا باندې د خدای روح نازل شو (۲) او هغه لار چې د اسيا پاچا سره ليدنه کتنه وکړي. عزريا هغه ته وويل: «ای اسيا او د يهودا او د بنيامين ټولو خلکو، ماته غوږ ونيسئ! تر هغه وخته پورې چې تاسو د خښتن سره يئ، هغه ستاسو سره مل دی، که چېرې تاسو د هغه په لټه کې شئ، هغه به پيدا کړئ. خو که چېرې د هغه څخه مخ واپروئ هغه به هم ستاسو څخه مخ واپروي. (۳) اسراييلو ډېره موده پرته له رښتيني خدای او شريعت څخه ژوند تېراوه. کاهنان نه وو چې هغوی ته څه ورزده کړي. (۴) خو د مصيبت په وخت کې به د اسراييلو خښتن خدای ته راگرځېدل. هغوی د خدای په لټه کې شول او هغه يې پيدا کړ. (۵) په هغه وخت کې هېچا نه شو کولای چې په امن سره تگ راتگ وکړي، ځکه چې په هر هېواد کې نارامي او گډوډي وه. (۶) يو قوم به په بل قوم باندې او يو ښار به په بل ښار باندې ظلم او تېری کاوه، ځکه چې خدای هغوی په هر ډول مصيبت او کړاو اخته کړل. (۷) خو تاسو تکړه او زړور اوسئ او بې حوصلې کېږئ مه. بيا چې تاسو کوم کار کوئ، تاسو ته به د هغې اجر درکول کېږي.»

(۸) کله چې اسيا د عوديد د زوی عزريا پېشگويي واورېدله، نو هغه زړور شو. هغه ټول هغه بتان لېرې کړل چې د يهودا او د بنيامين په خاوره کې وو او همدارنگه هغه بتان چې په هغو ښارونو کې وو چې هغه د افرايم په غرنۍ سيمه کې نيولي وو. هغه د خښتن د قربانۍ ځای هم بېرته جوړ کړ چې د هغه د کور د برنډې په مخکې و. (۹) اسيا د يهودا او د بنيامين ټول خلک او همدارنگه د افرايم، منسي او د شمعون د سيمو خلک چې د هغوی سره په يهودا کې اوسېدل، راوغوښتل. د دې خلکو زيات شمېر د اسيا پلويان شوي وو، ځکه چې هغوی ليدلي وو چې د هغه خښتن خدای د هغه سره مل دی. (۱۰) د اسيا د پاچاهۍ د پنځلسم کال په درېمه مياشت، هغوی په اورشليم کې راغونډ شول. (۱۱) په هماغه ورځ هغوی د هغه غنيمت څخه چې د ځان سره يې راوړی و، خښتن ته اووه سوه غوايان او اووه

زړه پسونه قرباني کړل. (۱۲) هغوی لوڅ وکړ او دا خبره یې ومنله چې د زړه له کومي او په ټول ځان به د خپلو نیکونو د څښتن خدای عبادت کوي. (۱۳) هرچا، ځوان او زور، نارینه او ښځې چې د هغه عبادت به یې نه کاوه، هغه به وژل کېده. (۱۴) هغوی په لوړ اواز سره سرنی وغږول او د څښتن په نوم یې قسم وخور چې په خپل لوڅ به ودریږي. (۱۵) د یهودا ټول خلک خوشحاله وو، ځکه چې هغوی د زړه له کومي دا لوڅ کړی و. هغوی په شوق سره د څښتن عبادت کاوه او څښتن هغوی قبول کړل او هغوی ته یې د هرې خوا نه سوله ور په برخه کړه.

(۱۶) اسا پاچا حتی خپله نیا معکه د ملکې د مور په توګه د خپل مقام څخه لېرې کړه، ځکه چې هغې د اشیره کرغېرن بت جوړ کړی و. اسا هغه بت رانسکور کړ، هغه یې ټوټې ټوټې کړ او ټوټې یې د قدرون په دره کې وسوځولې. (۱۷) که څه هم اسا د اسراییلو د عبادت سیمه بیز ځایونه له منځه یو نه وړل، خو هغه ټول عمر څښتن ته وفادار پاتې شو. (۱۸) هغه د خدای په کور کې سره زر او سپین زر او نور ټول شیان کېښودل چې هغه او د هغه پلار خدای ته وقف کړي وو.

(۱۹) د اسا د پاچاهۍ تر پنځه دېرشم کاله پورې هلته نوره هېڅ جګړه ونه شوه.

په یهودا باندې د اسراییلو پاچا بعشا یرغل

(لومړی پاچاهان ۱۵: ۱۷ - ۲۲)

۱۶ (۱) د اسا د پاچاهۍ په شپږ دېرشم کال د اسراییلو پاچا بعشا په یهودا باندې حمله وکړه او د رامه ښار یې ونيو. هغه دا ښار قوي کړ، د دې دپاره چې د یهودا د ټولو خلکو د تګ راتګ مخه ونیسي. (۲) نو اسا پاچا هغه سپین زر او سره زر چې د څښتن د کور او د خپلې مانی په خزانو کې وو واخیستل. بیا یې هغه دمشق ته د سوریې پاچا بنهدد ته د دې

پیغام سره ولېرل: ﴿٣﴾ «زما او ستاسو ترمنځ دې داسې یو تړون وي لکه څنگه چې زما د پلار او ستاسو د پلار ترمنځ ؤ. گورئ! زه تاسو ته سپین او سره زر درلېرم. نو خپل تړون اوس د اسراییلو د پاچا بعشا سره مات کړئ، ترڅو هغه خپلې لښکرې زما د سیمې څخه وباسي.»

﴿٤﴾ بنهدد پاچا د اسا غوښتنه ومنله او خپل قوماندانان او لښکرې یې ولېرلې چې د اسراییلو په ښارونو باندې حمله وکړي. هغوی عیون، دان، آبل مایم او د نفتالي ټول هغه ښارونه ونيول چې گودامونه په کې وو. ﴿٥﴾ کله چې بعشا له دې څخه خبر شو، هغه د رامه ښار د قوي کولو نه لاس واخیست او کار یې بس کړ.

﴿٦﴾ بیا اسا پاچا د ټولې یهودا څخه سړي راغونډ کړل او په هغوی باندې یې هغه تیرې او تیرونه یووړل چې بعشا په رامه کې ورڅخه کار اخیست او هغوی دا د جبع او مصفه د ښارونو په قوي کولو کې ولگول.

حناني نبي او د اسا غندنه

﴿٧﴾ په هغه وخت کې حناني نبي اسا ته ورغی او ورته ویې ویل: «تا د خپل څښتن خدای په ځای د سوریې په پاچا باندې تکیه کړې ده. اوس د سوریې لښکرې ستا له لاسه وتلې دي. ﴿٨﴾ په یاد دې چې د ایتویایانو او د لیبیایانو لښکرې چې زیات شمېر جنگي گاډۍ او اس سواران یې درلودل، څومره زورورې وې؟ خو هغه وخت تا په څښتن باندې توکل وکړ چې مرسته درسه وکړي او هغوی ته دې ماتې ورکړه. ﴿٩﴾ څښتن په ځیر سره ټولې نړۍ ته گوري او هغو خلکو ته قوت ورکوي چې هغه ته وفادار دي. تا د کم عقلتوب کار کړی دی، نو له دې څخه وروسته به تل په جگړه کې یې.»

﴿١٠﴾ کله چې اسا دا خبرې واورېدلې، هغه دومره په نبي باندې په قهر شو چې حناني یې

په زندان کې واچاوه. د هماغه وخت نه اسا په ځينو خلکو باندې خپل ظلمونه پيل کړل.

د اسا مړينه

(لومړی پاچاهان ۱۵: ۲۳ - ۲۴)

۱۱) اسا چې د خپلې پاچاهۍ په وخت کې له شروع نه تر پایه پورې هرڅه وکړل هغه د يهودا او د اسراييلو د پاچاهانو د تاريخ په کتاب کې ليکل شوي دي. ۱۲) اسا د خپلې پاچاهۍ په نهه دېرشم کال د پنبو په يوې سختې ناروغۍ اخته شو. خو حتی په هغه وخت کې هم د مرستې دپاره هغه څښتن ته نه، بلکې ډاکترانو ته رجوع وکړه. ۱۳) دوه کاله وروسته هغه مړ شو. ۱۴) هغوی د هغه په مړي باندې ډول ډول خوشبويي او عطرونه لگولي وو او د هغه د درنښت دپاره يې يو ډېر لوی اور بل کړ. هغه د داود په ښار کې په هغه قبر کې ښخ شو چې هغه د خپل ځان دپاره جوړ کړی و.

د يهودا پاچا يهوشافاط

۱۷) ۱) يهوشافاط د خپل پلار اسا په ځای پاچا شو او د اسراييلو په خلاف يې خپل ځان قوي کړ. ۲) هغه د يهودا په ټولو قوي ښارونو کې عسکر او د يهودا په پاتې سيمه کې او همدارنگه د افرايم په هغو ښارونو کې چې د هغه پلار اسا نيولي وو، نظامي پوستې ځای په ځای کړې.

۳) څښتن د يهوشافاط سره مل و، په دې خاطر چې يهوشافاط د خپل نيکه داود هغه لاره غوره کړې وه چې هغه د خپلې پاچاهۍ په پيل کې خپله کړې وه. هغه د بعل عبادت ونه کړ، ۴) بلکې هغه د خپل پلار د خدای عبادت کاوه، د هغه حکمونه يې منل او د اسراييلو د پاچاهانو غلطه لاره يې غوره نه کړه. ۵) نو څښتن هغه ته د يهودا په پاچاهۍ

باندې ټينگ واک ورکړی ؤ. د يهودا ټولو خلکو يهوشافاط ته سوغاتونه راوړل او هغه ډېر شتمن او عزتمن شو. (٦) يهوشافاط په پوره توگه څښتن ته وفادار پاتې شو. برسېره پردې هغه په يهودا کې سيمه ييز عبادتخايونه او د اشيره بتان له منځه يووړل.

(٧) هغه د خپلې پاچاهۍ په درېم کال د يهودا ښارونو ته د زده کړې دپاره دا لاندې مامورين ولېږل: بنحاييل، عوبديا، زکريا، نتنييل او ميکايا. (٨) د هغوی سره نهه لايوان او دوه کاهنان لارل. لايوان دا وو: شمعيه، نتنيا، زبديا، عساهيل، شميراموت، يهوناتان، ادونيا، طوبيا او طوب ادونيا. کاهنان دا وو: اليشمع او يهورام. (٩) هغوی د څښتن د تورات کتاب واخيست او د يهودا په ټولو ښارونو کې گرځېدل او خلکو ته يې تعليم ورکاوه.

(١٠) د يهودا په شاوخوا پاچاهيو باندې د څښتن وېره راغله، نو د هغوی څخه هېچا په يهوشافاط باندې حمله ونه کړه. (١١) ځينو فلسطينيانو د باج په توگه هغه ته سپين زر او نور سوغاتونه راوړل. عربانو هغه ته اووه زره اووه سوه پسونه او په همدې شمېر وزان راوړل.

(١٢) نو يهوشافاط نور هم د قدرت خاوند شو. هغه په يهودا کې کلاگانې او د گودامونو دپاره ښارونه ودان کړل (١٣) چې هغه په کې په لوی شمېر ذخيرې ساتلې وې. هغه په اورشليم کې يو شمېر زړور او تکړه عسکر هم وساتل چې (١٤) د خپلو طايفو له مخې راغونډ شوي وو. د يهودا د طايفو څخه: ادنه د زر کسيزو ډلو لومړنی قوماندان ؤ او درې لکه عسکر د هغه د قوماندې لاندې وو. (١٥) يهوحانان دوهم قوماندان ؤ او دوه سوه اتيا زره عسکر يې د قوماندې لاندې وو. (١٦) د زکري زوی عمسيا چې په خپله خوښه د څښتن خدمت کاوه، هغه درېم قوماندان ؤ او دوه لکه عسکر يې تر لاس لاندې وو. (١٧) د بنيامين د طايفو څخه: لومړنی قوماندان يې الياداع، يو زړور جنگيالی ؤ. دوه لکه عسکر د هغه د قوماندې لاندې وو چې ټولو سره ليندې او سپرونه وو. (١٨) دوهم قوماندان يې

یهوزاباد ؤ او یو لکو اتیا زره تنه وسله وال عسکر یې د قوماندې لاندې وو.

۱۹ دغو عسکرو په اورشلیم کې د پاچا خدمت کاوه او برسیره پردې پاچا په ټوله سیمه کې نور عسکر هم درلودل چې د یهودا په قوی شویو ښارونو کې یې ځای په ځای کړي وو.

د میکایا نبي خبرداری اخاب ته

(لومړی پاچاهان ۲۲: ۱ - ۲۸)

۱۸ یهوشافاط ډېر شتمن او عزتمن ؤ. هغه خپل زوی ته د اخاب لور واده کړه او په دې ډول هغه د اخاب ملگری شو.

۲ یو څو کاله وروسته یهوشافاط د اخاب د لیدنې دپاره د سامریې ښار ته ورغی. اخاب د یهوشافاط او د هغه د درباریانو د درناوي دپاره ډېر پسونه او غوایان حلال کړل او یوه لویه مېلمستیا یې جوړه کړه. هغه هڅه وکړه چې یهوشافاط دې خبرې ته راضي کړي چې په جلعاد کې د راموت په ښار باندې په حمله کې د هغه سره لاس یو کړي. ۳ د اسراییلو پاچا اخاب د یهودا د پاچا یهوشافاط څخه پوښتنه وکړه: «ایا ته به زما سره لار شې چې په راموت باندې حمله وکړو؟»

یهوشافاط په ځواب کې وویل: «هو، څه چې زما دي هغه ستا دي، یعنې زه او زما خلک. مونږ به ستا سره په جگړه کې لاس یو کړو. ۴ خو پرېږده چې لومړی د څښتن څخه پوښتنه وکړو.»

۵ اخاب نبيان راوغوښتل چې څلور سوه تنه وو او د هغو څخه یې پوښتنه وکړه: «ایا مونږ په راموت باندې حمله وکړو که نه؟»

نيانو ځواب ورکړ: «هو، خدای به ستاسو سره مرسته وکړي چې هغوی ته ماتې ورکړی.»

⑥ خو يهوشافاط پوښتنه وکړه: «ايا دلته کوم بل نبي نشته چې د هغه په وسيله مونږ د خښتن څخه مشوره وغواړو؟»

⑦ د اسراييلو پاچا ځواب ورکړ: «دلته يو بل نبي هم شته، يعنې د يمله زوی ميکايا. خو زه د هغه څخه کرکه لرم، ځکه چې هغه هېڅکله زما په هکله ښه پېشگويي نه کوي او تل بده پېشگويي کوي.»

يهوشافاط ځواب ورکړ: «پاچا دې داسې خبره نه کوي.» ⑧ بيا د اسراييلو پاچا يو درباري راوغوښت او ورته وېي ويل: «لاړ شه او زر ميکايا زما حضور ته راوله!»

⑨ اخاب او يهوشافاط دواړو خپل شاهانه کالي اغوستي وو او د سامريې د دروازې تر څنګ په درمند ځای کې په خپلو تختونو باندې ناست وو. ټولو نبيانو د هغوی په حضور کې پېشگويي کولې. ⑩ د کنگنه زوی صدقيا چې د نبيانو د ډلې څخه ؤ، د خپل ځان دپاره د اوسپنې څخه ښکرونه جوړ کړي وو، وېي ويل: «ای اخابه، خښتن وايي چې ته به د دې ښکرونو په وسيله په سوريایانو باندې حمله وکړې او هغوی به له منځه یوسي.» ⑪ ټولو نبيانو دا ومنله چې اخاب دې په راموت کې په سوريایانو باندې حمله وکړي او دا يې هم وويل چې خښتن به د هغه سره مرسته کوي چې هغوی ته ماتې ورکړي.

⑫ په همدې وخت کې هغه استازی چې د ميکايا پسې تللی ؤ هغه ته يې وويل: «ای ميکايا، ټولو نبيانو د اخاب دپاره د برياليتوب پېشگويي وکړه، اوس لاړ شه او د هغو خبره تايد کړه.»

⑬ خو ميکايا ځواب ورکړ: «زه د ژوندي خښتن په نوم قسم خورم هرڅه چې زما

خدای وایي زه به هماغه پاچا ته ووايم.»

۱۴) بیا میکایا اخاب ته ورغی او اخاب ورڅخه پوښتنه وکړه: «ای میکایا، ایا مونږ راموت ته د جگړې دپاره لار شو یا نه؟»

میکایا ځواب ورکړ: «حمله ورباندې وکړئ، تاسو به بريالي شئ. هغوی به تاسو ته تسلیم شي.»

۱۵) خو پاچا میکایا ته وویل: «خو ځلې باید زه تاته قسم درکړم چې یوازې هغه څه راته ووايه چې څښتن ویلي دي؟»

۱۶) میکایا ځواب ورکړ: «ما ولیدل چې اسرائیلي عسکر د هغو پسونو په شان دي چې په غونډیو کې اخوا دې خواگرځي او شپون نه لري. څښتن وویل: دغه لښکر مشر نه لري. نو پرېږده چې هغوی په خیر سره خپلو کورونو ته لار شي.»

۱۷) اخاب، یهوشافاط ته وویل: «ما تاته ونه ویل چې هغه به زما په هکله هېڅکله بڼه پېشگویی ونه کړي، هغه یوازې بده پېشگویی کوي؟»

۱۸) میکایا په ځواب کې وویل: «واورئ چې څښتن نور څه وویل! څښتن مې په اسمان کې ولید چې په خپل تخت باندې ناست ؤ او ټولې فرښتې د هغه ښي او چپ اړخ ته ولاړې وې. ۱۹) څښتن پوښتنه وکړه: «څوک کولای شي چې اخاب د اسرائیلو پاچا وغولوي چې هغه راموت ته لار شي او هلته ووژل شي؟»

یو څو فرښتو یوه خبره او نورو بله خبره کوله. ۲۰) نو په پای کې یوه ارواح رامخکې شوه، د څښتن په مخکې ودرېدله او هغه ته یې وویل: «زه کولای شم چې اخاب وغولوم.» څښتن ورڅخه پوښتنه وکړه: «څنگه؟» ۲۱) ارواح ځواب ورکړ: «زه به د اخاب په ټولو ښیانو

باندې دروغ ووايم.

څښتن ځواب ورکړ: «ښه ده. اوس لاره شه او هغه وغولوه. ته به بريالی شې.»

۲۲ ای اخابه! کټ مټ هماغسې وشول. څښتن ستا نبيان دې ته مجبور کړل چې تاته دروغ ووايي، ځکه د څښتن اراده دا ده چې ستا په سر باندې بلا راشي.»

۲۳ بيا د کنعنه زوی صدقيا، ميکايا ته نژدې شو، په خپره يې وواهه او پوښتنه يې ترې وکړه: «کله د څښتن روح زما څخه تللی دی او ستا سره يې خبرې کړې دي؟»

۲۴ ميکايا ځواب ورکړ: «په هغه ورځ به په دې باندې پوه شې چې د يو کور په دننۍ کوټه کې پټ شې.»

۲۵ اخاب حکم وکړ: «ميکايا ونيسئ! هغه د سامريې والي آمون او شاهزاده يوآش ته ورولی. ۲۶ هغوی ته ووايي چې ميکايا په زندان کې واچوئ او ترڅو پورې چې زه بېرته په خير سره راستنېږم هغه ته يوازې ډوډۍ او اوبه ورکوي.»

۲۷ ميکايا وويل: «که چېرې ته په خير سره بېرته راستون شوي، نو څښتن زما په وسيله خبرې نه وي کړې.» بيا يې ټولو خلکو ته وويل: «ما چې څه وويل هغه هېر نه کړی.»

د اخاب مړينه

(لومړی پاچاهان ۲۲: ۲۹ - ۳۵)

۲۸ نو د اسراييلو پاچا اخاب او د يهودا پاچا يهوشافاط د خپلو لښکرو سره د جلعاد راموت ته روان شول. ۲۹ مخکې له دې چې هغوی جگړې ته لاړ شي، اخاب وويل: «ای يهوشافاطه! زه به خپله خپره بدله کړم، خو ته خپله شاهانه چينه واغونده.» نو اخاب خپله

څېره بدله کړه او هغوی جگړې ته لارل.

٣٠ د سوريې پاچا د خپلو جنګي ګاډيو قوماندانانو ته امر وکړ: «پرته د اسراييلو له پاچا څخه د بل چا سره جگړه ونه کړئ.» ٣١ نو کله چې هغوی يهوشافاط په خپله شاهانه چپنه کې وليد، هغوی فکر وکړ چې هغه اخاب دی، نو هغوی په هغه باندې د حملې دپاره راوگرځېدل. خو يهوشافاط چيغې کړې او څښتن خدای د هغه سره مرسته وکړه او هغوی يې ورڅخه لېرې کړل. ٣٢ کله چې هغوی پوه شول چې هغه اخاب نه دی، نو د هغه د تعقيبولو څخه يې لاس واخيست.

٣٣ خو د جگړې په وخت کې يو سوريایي عسکر په غير ارادي توګه يو غشی ګوزار کړ او هغه د اخاب د زغرو د کاليو په درز باندې ولګېده. اخاب د خپلې جنګي ګاډۍ چلوونکي ته وويل: «راوگرځه او ما د جگړې د ميدان څخه وباسه، ځکه چې زه تپي شوی يم.»

٣٤ جگړه ټوله ورځ سختېدلې، اخاب په خپلې جنګي ګاډۍ کې تکیه وهلې وه او د هغه ځای څخه يې د سوريایانو لښکرې ليدلې. هغه تر مازديګره پورې هلته پاتې شو او د لمر پرېوتولو په وخت کې مړ شو.

١٩ د يهودا پاچا يهوشافاط خپلې ماني ته چې په اورشليم کې وه په خيريت سره راستون شو.

٢ د حناني زوی ييهو چې يو نبي ؤ د پاچا د ليدلو دپاره لار او ورته وپې ويل: «يا د بدو خلکو سره مرسته يا د هغو خلکو طرفداري کول چې د څښتن څخه کرکه کوي، سم کار دی؟ په دې خاطر د څښتن قهر او غضب په تا باندې راغلی دی! ٣ خو ستا هر کار خراب نه دی. تا هغه بتان لېرې کړل چې د اشيره په عبادت کې ورڅخه کار اخيستل کېده

او ته په اخلاص سره غواړې چې د څښتن عبادت وکړې.»

د يهوشافاط اصلاحات

٤ يهوشافاط په اورشليم کې اوسېده، خو هغه به بيا بيا په جنوب کې له بيرشبع څخه نيولې، په شمال کې د افرايم تر غرنۍ سيمې پورې سفر کاوه. هغه د خلکو سره خبرې کولې او هغوی به يې راضي کول چې بېرته د خپلو نیکونو څښتن خدای ته رجوع وکړي. ٥ هغه د يهودا په هر قوي شوي ښار کې قاضيان وټاکل ٦ او هغوی ته يې دا لارښوونې وکړې: «په قضاوت کولو کې غور کوئ، ځکه چې تاسو د انسان په خاطر نه بلکې د څښتن په خاطر قضاوت کوئ. کله چې تاسو قضاوت کوئ څښتن ستاسو سره مل دی. ٧ نو بيا د څښتن څخه ووپېرئ او په احتياط او پام سره قضاوت کوئ ځکه چې څښتن زمونږ خدای بې انصافي، طرفداري کول يا رشوت اخيستل بد گڼي.»

٨ يهوشافاط په اورشليم کې هم ځينې لايان، کاهنان او د کورنيو مشران وټاکل چې د څښتن په خاطر قضاوت وکړي او د اورشليم د اوسېدونکو شخړې حل کړي. ٩ يهوشافاط هغوی ته دا لاندې لارښوونې ورکړې: «تاسو بايد خپل کارونه په وفادارۍ او د زړه له کومي د څښتن څخه په وېره کې تر سره کړئ. ١٠ هرکله چې ستاسو وطنداران د هر ښار څخه تاسو ته د قتل يا د يو قانون يا د امر د ماتولو يوه دعوه راوړي، تاسو بايد خلکو ته خبردارۍ ورکړئ چې د څښتن په وړاندې گناه ونه کړي، ترڅو هغه په قهر نه شي او تاسو او ستاسو وطندارانو ته سزا ورنه کړي. ياد ساتئ، که چېرې د دې لارښوونو څخه پيروي وکړئ، نو تاسو به مجرم او گناهکار نه گڼل کېږئ.»

١١ مشر کاهن يعنې امريا به په هره شرعي دعوه کې وروستنی پرېکړه کوي او د اسماعيل زوی زبديا يعنې د يهودا د قبيلې مشر به په نورو ټولو دعوو کې وروستنی پرېکړه کوي.

پاتې لایوان به د محکمې د مامورانو په توګه ستاسو خدمت کوي. زړور اوسئ او په دغو لارښودنو باندې عمل وکړئ او څښتن دې د هغه چا سره مل شي چې د حق طرفدار وي!»

د موآب او عمون ماتې

۲۰ (۱) څه موده وروسته د موآب او د عمون لښکرو د معونیانو سره لاس یو کړ او د یهوشافاط په وړاندې جګړې ته لارل. (۲) څو کسان راغلل او یهوشافاط ته یې وویل: «د ادوم له خوا یو ډېر لوی لښکر د آرام د دریا په له ختیځ څخه راغلی دی چې زمونږ په هېواد باندې حمله وکړي. هغوی لا مخکې حزرزون تمار (عین جدي) ته رسېدلي دي.»

(۳) یهوشافاط وپېژېد، نو هغه اراده وکړه چې د څښتن څخه لارښوونه وغواړي. بیا هغه حکم وکړ چې په ټوله یهودیه کې دې روژه ونیول شي. (۴) د یهودا د هر ښار څخه خلک اورشلیم ته راغلل، د دې دپاره چې د څښتن څخه مرسته وغواړي.

(۵) وروسته له دې چې د یهودیې او د اورشلیم ټول خلک د څښتن په کور کې راغونډ شول، یهوشافاط د نوې حوډلې مخې ته ودرېد (۶) او دعا یې وکړه: «ای زمونږ د نیکونو څښتن خدایه! ته د اسمان څخه د نړۍ په هر قوم باندې پاچاهي کوي. ته دومره قوي او زورور یې چې هېڅوک نه شي کولای ستا په وړاندې ودرېږي. (۷) ای زمونږ خدایه! کله چې ستا قوم اسراییلو دې وطن ته کډه وکړه، تا د دې ځای اوسېدونکي وشرل او دا ځمکه دې د خپل دوست یعنی د ابراهیم اولادې ته ورکړه چې د تل دپاره د هغوی شي. (۸) زمونږ نیکونه په دې ځمکه کې اوسېدل او ستا د نوم او عزت دپاره یې کور جوړ کړ. (۹) هغوی پوهېدل چې هرکله په دې خاوره باندې کومه بلا، یعنی جګړه، وبا یا قحطي راشي، بیا هغوی کولای شي چې راشي او ستا په حضور کې د دې کور مخې ته چې ستا په نوم یادېږي، ودرېږي. هغوی کولای شي د تکلیف په وخت کې تاته دعا او زاری وکړي او ته به

د هغوی دعا واورې او هغوی به وژغورې.

١٠ ته گورې چې د عمون، موآب او ادوم لښکر په مونږ باندې د حملې دپاره راغلي دي. کله چې زمونږ نیکونه د مصر نه راووتل، تا هغوی ته اجازه ورنه کړه چې د هغوی خاورې ته ورننوځي. نو زمونږ نیکونو هغوی له منځه یو نه وړل او په بله لاره لاړل. ١١ د هغې په بدل کې هغوی راغلي دي چې مونږ د هغې ځمکې څخه وشړي چې تا راکړې ده. ١٢ ای زمونږ خدایه! ته قضاوت وکړه او هغوی ته سزا ورکړه، مونږ څنگه د دې لوی لښکر په وړاندې ودرېږو چې په مونږ باندې برید کوي؟ مونږ بې وسه یو. مونږ نه پوهېږو چې څه وکړو، خو مونږ ستا مرستې ته سترگې په لاره یو.»

١٣ د یهودا ټول سړي د خپلو بڼځو او ماشومانو سره د څښتن په حضور کې ولاړ وو. ١٤ د څښتن روح په یو لایو باندې چې په غونډه کې حاضر ؤ، نازل شو. هغه یحزییل نومېده او د هغه شجره په لاندې ډول وه: پلار یې زکریا، نیکه یې بنایا، غور نیکونه یې یعییل او متیا وو. هغه د اساف د طایفې یو غړی ؤ.

١٥ بیا یحزییل وویل: «اعلیحضرت ته او د یهودا او د اورشلیم ټولو خلکو! څښتن وايي: «تاسو مه وپېرئ او مه پرېږدئ چې دا ډېر لوی لښکر تاسو بې زړه کړي. دا جنګ د خدای جنګ دی، ستاسو جنګ نه دی. ١٦ څنگه چې هغوی سبا ته د صیص کنډو ته راوخېږي، نو حمله ورباندې وکړئ. د درې په اخر سر کې چې یرویل ته نژدې دښتې ته وتلی دی، مخامخ شئ. ١٧ تاسو به حتی جگړې ته هم مجبور نه شئ. یوازې په خپلو ځایونو کې ځای په ځای شئ او انتظار وکړئ، تاسو به ووينئ چې څښتن به تاسو د خپلو دښمنانو څخه وژغوري. ای د یهودا او د اورشلیم خلکو، مه وپېرئ او مه بې زړه کېږئ. سبا ووځئ او د هغوی په وړاندې ودرېږئ. څښتن به ستاسو سره مل وي.»

١٨ بیا یهوشافاط پاچا تیت شو او په ځمکه یې سجده وکړه او نورو ټولو د یهودا او د

اورشليم خلکو همداسې د څښتن عبادت وکړ. ﴿١٩﴾ بيا د قهات او د قورح د طايفو لايوان ودرېدل او په ډېر لوړ اواز يې د اسراييلو د څښتن خدای ثنا او صفت وکړ.

﴿٢٠﴾ بله ورځ سهار وختي خلک د تقوع دښتې ته روان شول. څنگه چې هغوی حرکت وکړ، يهوشافاط ودرېده او ويې ويل: «د يهودا او د اورشليم خلکو! په خپل څښتن خدای باندې باور وکړئ، ترڅو قوي اوسئ. د هغه د نبیانو په خبرو باندې باور وکړئ، نو تاسو به بريالي شئ.» ﴿٢١﴾ د خلکو سره د مشورې څخه وروسته هغه څو کسان وټاکل. د پاچا په حکم هغوی سپېڅلي کالي واغوستل، د دې دپاره چې د لښکر مخې ته لاړ شي او د څښتن د ستاينې دپاره دا سندرې ووايي:

د څښتن شکر کوئ

ده ابدې د هغه مينه

﴿٢٢﴾ څنگه چې هغوی د څښتن د ستاينې سندرې پيل کړې، څښتن يرغلگرې لښکرې په وارخطايي اخته کړې، ﴿٢٣﴾ نو د عمونيانو او موآبيانو عسکرو د ادوم په عسکرو باندې حمله وکړه او په پوره توگه يې له منځه يووړل. بيا هغوی د يو بل په خلاف شول او تر هغه وخته پورې سره وجنگېدل ترڅو چې ټول لښکر له منځه لاړ!

﴿٢٤﴾ کله چې د يهودا لښکر هغه برج ته ورسېده چې دښتې ته مخامخ ؤ، هغوی وليدل چې ټول دښمنان يې په ځمکه باندې مړه پراته دي. يو يې هم نه ؤ تښتېدلی. ﴿٢٥﴾ نو يهوشافاط او د هغه عسکر ورغلل چې غنيمت راټول کړي. هغوی ډېر سامان، کالي او نور قيمتي شيان وموندل. غنيمت دومره زيات ؤ چې هغوی وړلی نه شو. هغه دومره ډېر ؤ چې په راټولولو کې يې درې ورځې ولگېدلې.

٢٦) بيا په څلورمه ورځ هغوی د برکت په دره کې راغونډ شول او هلته یې د څښتن ستاینه وکړه. نو ځکه هغه دره تر اوسه پورې د برکت د درې په نوم یادېږي.

٢٧) - ٢٨) یهوشافاط خپل عسکر چې د یهودا او اورشلیم څخه وو، بېرته اورشلیم ته بوتلل. هغوی د مارش کولو سره سم چنگونه، ربابونه او سرنې غږول. هغوی ډېر خوشحاله وو، ځکه چې څښتن هغوی په خپلو دښمنانو باندې بریالي کړي وو، نو کله چې هغوی ښار ته ورسېدل، د څښتن کور ته لاړل.

٢٩) کله چې نورو ټولو پاچاهانو واورېدل چې څښتن څنگه د اسراییلو د دښمنانو په ضد جنگېدلی دی، په هغوی کې د خدای وېره راپیدا شوه. ٣٠) په دې ډول یهوشافاط په سوله او ارامۍ کې پاچاهي وکړه، ځکه چې خپل خدای ورته له هرې خوا ارامی ورکړې وه.

د یهوشافاط د پاچاهۍ پای

(لومړۍ پاچاهان ٢٢: ٤١ - ٥٠)

٣١) یهوشافاط د پنځه دېرشو کالو په عمر ؤ چې د یهودا پاچا شو او هغه په اورشلیم کې پنځه ویشته کاله پاچاهي وکړه. د هغه د مور نوم عزوبه وه چې د شلحي لور وه. ٣٢) هغه د خپل پلار اسا په شان هماغه کارونه وکړل چې د څښتن په نظر کې سم وو، ٣٣) خو د عبادت سیمه ییز ځایونه وړان نه شول. خلکو لا د زړه له کومې د خپلو نیکونو د خدای عبادت نه ؤ غوره کړی.

٣٤) یهوشافاط چې د خپلې پاچاهۍ د پیل څخه تر پایه پورې نور څه کارونه کړي وو، د حناني د زوی د بیهو په تاریخ کې چې د اسراییلو د پاچاهانو د تاریخ د کتاب یوه برخه ده، لیکلي دي.

٢٥) يوځل د يهودا پاچا يهوشافاط د اسراييلو د پاچا اخزيا سره چې ډېر بد کارونه يې کړي وو، لاس يو کړ. (٢٤) هغوی د عصيون جابر په بندر کې سمندري کشتی گانې جوړې کړې. (٢٧) خو د دودواهو زوی اليعازر چې د مريشه له بنارگوتيي څخه ؤ، يهوشافاط ته پېشگويي وکړه: «د دې په خاطر چې تا د اخزيا سره لاس يو کړی دی، څښتن به هغه شيان له منځه يوسي چې تا جوړ کړي دي.» کشتی گانې ماتې شوې او هېڅکله له بندر نه لاړې نه شوې.

٢١) يهوشافاط مړ شو او د داود د بنار په شاهي هدیره کې ښخ شو. د يهوشافاط زوی يهورام د هغه په ځای پاچا شو.

٢) يهوشافاط اووه زامن درلودل چې دا يې نومونه وو: يهورام، عزريا، يحييل، زکريا، عزريا، ميکاييل او شفتيا. (٣) د هغوی پلار هغوی ته ډېر زيات سوغاتونه يعنې سره زر، سپين زر او نور قيمتي شيان ورکړي وو او هغوی يې د يهودا د قوي شويو بنارونو مسؤولان ټاکلي وو. خو پاچاهي يې يهورام ته ورکړې وه، ځکه چې هغه يې مشر زوی ؤ.

د يهودا پاچا يهورام

(دوهم پاچاهان ٨: ١٧ - ٢٤)

٤) کله چې يهورام په پوره توگه د پاچاهي واک تر لاسه کړ، هغه خپل ټول ورونه او د اسراييلو ځيني مامورين ووژل.

٥) يهورام د دوه ډېرشو کالو په عمر ؤ چې پاچا شو او اته کاله يې په اورشليم کې پاچاهي وکړه. (٦) يهورام لکه د اخاب د کورنۍ په شان د اسراييلو د پاچاهانو لاره غوره کړه. د اخاب لور د يهورام ښځه وه او هغه د څښتن په وړاندې گناه وکړه، (٧) خو څښتن

نه غوښتل چې د داود شاهي کورنۍ له منځه یوسي، ځکه چې څښتن د داود سره لوظ کړی ؤ او وعده یې کړې وه چې د هغه اولاده به تل په یهودا باندې پاچاهي کوي.

۸ د یهورام په پاچاهۍ کې د ادوم خلک یاغي شول او د ځان دپاره یې خپل پاچا وټاکه. ۹ نو یهورام او د هغه منصبداران د خپلو جنگي گاديو سره روان شول او په ادوم باندې یې یرغل وکړ. هلته د ادومیانو لښکرو هغوی کلاند کړل، خو هغوی وکولای شول چې د شپې په تیاره کې له کلاندۍ څخه ووځي. ۱۰ یهودا هېڅکله ونه شو کولای چې په ادوم باندې خپله واکمني بېرته تر لاسه کړي. حتی د لښه ښاریان هم په هغه وخت کې یاغي شول. دا ځکه وشول چې یهورام د خپلو نیکونو د څښتن خدای څخه مخ اړولی ؤ. ۱۱ یهورام حتی د یهودا په غونډیو کې سیمه ییز عبادتخایونه هم جوړ کړل او د پرديو خدایانو په عبادت کولو سره یې د یهودا او د اورشلیم خلک بې لارې کړل.

۱۲ ایلیا نبي یهورام ته یو لیک واستاوه چې داسې یې په کې لیکلي وو: «څښتن ستا د نیکه داود خدای داسې وایي: ته د خپل پلار یهوشافاط پاچا یا د خپل نیکه اسا پاچا په لاره روان نه شوی. ۱۳ د هغې په ځای د اسراییلو د پاچاهانو په لاره روان شوی او د یهودا او د اورشلیم خلک دې وهڅول چې د بتانو عبادت وکړي، لکه څنگه چې اخاب او د هغه شاهي کورنۍ د اسراییلو د بې وفایۍ سبب گرځېدلي وو. تا حتی خپل وروڼه هم ووژل چې ستا څخه ښه خلک وو. ۱۴ په دې خاطر به څښتن ستا په خلکو، ښځو، ماشومانو او ټولو شتمنیو باندې بده وبا راولي. ۱۵ په خپله ته به د کولمو په یوې داسې سختې ناروغۍ اخته شې چې ورځ په ورځ زیاتېږي، تر هغې چې کولمې به دې راووځي.»

۱۶ څښتن د یهورام په ضد د فلسطینیانو او د عربانو چې ایتویایانو ته نژدې اوسېدل، کینه راوپاروله. ۱۷ هغوی په یهودا باندې حمله وکړه، شاهي ماڼۍ یې لوټ کړه او پرته له اخزیا چې د هغه کشر زوی ؤ هغوی د پاچا ټولې ښځې او زامن د اسیرانو په توگه بوتلل.

١٨) بيا وروسته له هغې څښتن يهورام پاچا د کولمو په يوې نه جوړېدونکې ناروغۍ اخته کړ. (١٩) د وخت په تېرېدو سره د دوهم کال په اخر کې د ناروغۍ له امله د هغه کولمې راووتلې او هغه په رنځ او عذاب کې مړ شو. د هغه خلکو د هغه په وياړ اور بل نه کړ لکه څنگه چې د هغه د نيکونو دپاره بل شوی ؤ.

٢٠) يهورام د دوه دېرش کلنۍ په عمر پاچا شوی ؤ او په اورشليم کې يې اته کاله پاچاهي وکړه. د هغه په مړينې هېڅوک خواشيني نه شو. هغوی هغه د داود په ښار کې ښخ کړ، خو په شاهي هديره کې ښخه کړ.

د يهودا پاچا اخزيا

(دوهم پاچاهان ٨: ٢٥ - ٢٩، ٩: ٢١ - ٢٨)

٢٢) ١) ځينو عربانو د يرغلگرو مشري وکړه او حمله يې وکړه او پرته له اخزيا چې کشر ؤ د يهورام ټول زامن يې ووژل. نو بيا د اورشليم خلکو اخزيا د هغه د پلار څخه وروسته پاچا کړ. (٢) - (٣) اخزيا د دوه ويشته کالو په عمر ؤ چې پاچا شو او يو کال يې په اورشليم کې پاچاهي وکړه. اخزيا هم د اخاب د کورنۍ په لاره روان شو، ځکه چې د هغه مور عتليا چې د اسراييلو د پاچا عمري لمسی وه، هغه ته داسې مشورې ورکولې او هغه يې بدو کارونو ته هڅاوه. (٤) هغه داسې کارونه وکړل چې د څښتن په نظر کې بد وو، ځکه چې د هغه د پلار د مړينې څخه وروسته د اخاب پاچا د کورنۍ نور غړي د هغه مشاوران شول او د هغه د رانسکورېدلو سبب شول. (٥) اخزيا د هغوی مشوره ومنله او د اسراييلو د پاچا يورام سره لاړ چې د جلعاد په راموت کې په حزايل پاچا او د سوريې په لښکرو باندې حمله وکړي. په دې جگړه کې د سوريې عسکرو يورام ټپي کړ، (٦) نو هغه د يزرعيل ښار ته راستون شو چې زخمونه يې روغ شي. اخزيا د هغه د ليدلو دپاره هلته ورغی.

٧) خدای دا لیدنه کتنه د اخزیا د نسکورېدو سبب وگرځوله. کله چې اخزیا ورسېده، هغه د یورام سره د بیهو د نمشي زوی د لیدلو دپاره ووت. (بیهو هماغه سړی ؤ چې خښتن د اخاب د شاهي کورنۍ له منځه وړلو دپاره غوره کړی ؤ.) ٨) خنگه چې بیهو د خدای پرېکړه د اخاب په شاهي کورنۍ باندې عملي کوله، هغه د یوې ډلې سره مخامخ شو چې د یهودا مشران او د اخزیا ورېرونه په کې وو چې د اخزیا سره د هغه د خدمت دپاره تللي وو. بیهو هغه ټول ووژل. ٩) وروسته بیا اخزیا ولټول شو او په سامره کې وموندل شو چېرته چې هغه پټ ؤ. هغه یې بیهو ته وروست او هغوی اخزیا وواژه. خو هغه یې د هغه د نیکه یعنې د یهوشافاط د درنښت په خاطر چې د زړه له کومې یې د خښتن خدمت کړی ؤ، ښخ کړ. په دې ډول د اخزیا د کورنۍ هېڅ غړی پاتې نه شو چې د یهودا پاچا شي.

د یهودا ملکه عتلیا

(دوهم پاچاهان ۱۱: ۱-۳)

١٠) خنگه چې عتلیا واورېدل چې د هغې زوی اخزیا پاچا وژل شوی دی، نو هغې پرېکړه وکړه چې د یهودا د شاهي کورنۍ ټول غړي دې ووژل شي. ١١) اخزیا یوه ناسکه خور درلودله چې یهوشبع نومېدله، هغه د یهویاداع نومې یو کاهن ښځه وه. هغې په پټه د اخزیا یو زوی چې یوآش نومېده وژغوره. هغه یې په غلا د نورو شاهزادگانو له منځه چې قتل کېدلو ته نژدې وو، یووړ او د هغه د دایې سره یې د خدای د کور د خوب په یوه کوټه کې پټ کړ. په دې ډول د هغه د قتل څخه چې د عتلیا په لاس کېدونکی ؤ، مخنیوی وشو. ١٢) یوآش د هغوی سره د خدای په کور کې د شپږو کالو دپاره چې ملکې عتلیا په یهودا کې پاچاهي کوله، پټ پاتې شو.

د عتليا په ضد ياغيتوب

(دوهم پاچاهان ۱۱: ۴ - ۱۶)

۲۳ (۱) د شپږ کالو انتظار څخه وروسته يهودياداع کاهن پرېکړه وکړه چې اوس د دې وخت رارسېدلی دی چې يو کار وشي. هغه د دغو پنځو عسکري منصبدارانو سره تړون وکړ: د يروحام زوی عزريا، د يهوحنان زوی اسماعيل، د عوبيد زوی عزريا، د عدایا زوی معسيا او د زکري زوی اليشافاط. (۲) هغوی د يهودا ټولو ښارونو ته سفر وکړ او ټول لويان او د اسراييلو د طايفو مشران يې اورشليم ته راغونډ کړل.

(۳) هغوی ټول د خدای په کور کې سره راغونډ شول او هلته يې د يوآش يعنې د پاچا د زوی سره يو لوظ وکړ. يهودياداع هغوی ته وويل: «دا د پاچا زوی دی. لکه څنگه چې څښتن وعده کړې ده چې د داود اولاده به پاچاهان وي، نو هغه بايد پاچا شي. (۴) مونږ به داسې وکړو: د کاهنانو او د لويانو درې ډلې به د سبت په ورځ په خپله وظيفه کې موجودې وي. يوه ډله به د خدای د کور د دروازو ساتنه کوي (۵) او بله ډله به د شاهي ماني ساتنه کوي او پاتې نور به په هغه دروازه کې چې د بنياد په نوم يادېږي، ودرول شي. نور ټول خلک به د څښتن د کور په حوډلی کې سره راغونډ شي. (۶) پرته له کاهنانو او لويانو چې په دنده کې دي، هېڅوک دې د څښتن کور ته نه ننوځي. پورته نومول شوي کاهنان او لويان کولای شي چې ورننوځي، ځکه چې هغوی پاک شوي دي، خو پاتې خلک بايد د څښتن د لارښوونو اطاعت وکړي او دباندې پاتې شي. (۷) لويان دې په داسې حال کې د پاچا په شاوخوا کې پېره وکړي چې خپلې تورې يې راويستلې وي او هر چېرته چې پاچا ځي، هغوی دې ورسره وي. هرڅوک چې د څښتن کور ته د ننوتلو هڅه وکړي، هغه دې ووژل شي.»

(۸) لويانو او د يهودا خلکو د يهودياداع کاهن د حکمونو څخه پيروي وکړه. قوماندانان په

درېو ډلو کې د خپلو ټولو ساتونکو سره حاضر شول، هغو کسانو چې د سبت په ورځ يې
 وظيفه لرله او هغوی چې په همدې ورځ رخصتېدل، ځکه يهوداداع هغوی ته اجازه ورنه کړه
 چې خپلو کورونو ته لاړ شي. (٩) يهوداداع هغه نېزې او سپرونه قوماندانانو ته ورکړل چې
 د داود پاچا وو او د خدای په کور کې ساتل شوي وو. (١٠) بيا هغه د خدای د کور د
 جنوبي خوا څخه نيولې تر شمالي خوا پورې د پاچا د ساتلو دپاره ټول خلک په وسلو
 سمبال او د خدای د کور او قربانۍ د ځای شاوخوا ته يې ځای په ځای کړل. (١١)
 يهوداداع او د هغه زامنو يوآش دباندي راوويست، د هغه په سر يې تاج کېښود او د پاچاهۍ
 د قانون يو نقل يې ورته ورکړه. د هغه په سر باندې يې د زيتونو تېل واچول چې دا وښايي
 چې هغه اوس پاچا شو، په هغه وخت کې خلکو چيغې ووهلې: «ژوندی دې وي پاچا!»

(١٢) عتليا د خلکو د مندو او د پاچا دپاره د ستاينې اوازونه واورېدل، نو هغه د خښتن کور
 ته چې خلک په کې راغونډ شوي وو، ورغله. (١٣) هغې هلته د خښتن د کور په دروازه
 کې نوی پاچا وليد چې د پاچاهانو ځانگړې ستنې سره ولاړ وو او قوماندانان او سرنې
 غبروونکي د هغه په خوا کې ولاړ وو. ټولو خلکو خوشحالي کوله او سرنې يې غږول او د
 خښتن د کور موسيقي غبروونکو چې خپلې د موسيقي آلې ورسره وې د جشن مشري کوله.
 عتليا د ډېر قهر نه خپل کالي وشلول او چيغې يې ووهلې: «خيانت! خيانت!»

(١٤) يهوداداع نه غوښتل چې عتليا د خښتن په کور کې ووژله شي، نو هغه د لښکرو
 قوماندانان راوغوښتل او وېې ويل: «عتليا د لښکرو د قطارونو څخه دباندي وباسئ او هر
 هغه څوک چې د هغې د ژغورلو هڅه وکړي هغه ووژنئ.» (١٥) نو قوماندانانو عتليا هغې
 دروازې ته راوويستله چې اسونه به په کې ماني ته ورننوتل او هلته يې ووژله.

د يهوداداع اصلاحات

۱۶) يهودياداع کاهن د ځان، د ټولو خلکو او د يواش پاچا په منځ کې لوظ وکړ چې دوی به د څښتن خدمتگاران وي. ۱۷) بيا ټول خلک د بعل بتخاني ته ورغلل او هغه يې راوغورځوله. هغوی د قرباني ځايونه او بتان ټوټې ټوټې کړل او متان چې د بعل کاهن ؤ هغه يې د قرباني ځايونو مخې ته وواژه. ۱۸) يهودياداع کاهنان او لويان د څښتن د کور د کار مسؤولان وټاکل. هغوی به هغه وظيفې سرته رسولي چې د داود پاچا له خوا ورته سپارل شوي وې او هغه قرباني به يې سوځولي چې څښتن ته د موسی د شريعت له مخې وړاندې کېدلې. هغوی د موسیقي او د جشنونو مسؤولان هم وو. ۱۹) يهودياداع د څښتن د کور په دروازو کې ساتونکو ته وظيفه ورکړه چې ناپاکه خلکو ته د ننوتلو اجازه ورنه کړي.

۲۰) په اخر کې يهودياداع ټول قوماندانان، د يهودا ډېر مهم ښاريان او حکومتي مامورين راوغوښتل. څنگه چې هغوی يواش د څښتن د کور څخه د پورتنۍ دروازې په لار ماني ته روان کړ، د خلکو گڼه گڼه هغوی پسې روانه شوه او هلته يې هغه د يهودا د پاچا په توگه په تخت کېښناوه. ۲۱) نو ټولو خلکو خوشحالي کوله او په ښار کې کراره کراري وه، ځکه چې عتليا وژل شوي وه.

د يهودا پاچا يواش

(دوهم پاچاهان ۱۲: ۱ - ۱۶)

۲۴) ۱) يواش اووه کلن ؤ چې د يهودا پاچا شو او په اورشليم کې يې څلوېښت کاله پاچاهي وکړه. د هغه مور زبیه د بيرشبع د ښار څخه وه. ۲) ترڅو پورې چې يهودياداع ژوندی ؤ، يواش هغه کارونه کول چې څښتن ورباندې خوشحالېده. ۳) يهودياداع د يواش پاچا دپاره دوه ښځې خوښې کړې، بيا يواش د هغوی څخه د څو زامنو او لوڼو خاوند شو.

٤) کله چې د یوآش د پاچاهۍ یو څه موده تېره شوه، هغه پرېکړه وکړه چې د څښتن کور بېرته جوړ کړي. ٥) هغه کاهنانو او لایوانو ته حکم وکړ: «د یهودا ښارونو ته لاړ شئ او زر تر زره د خپل خدای د کور د کلنۍ رغونې دپاره د ټولو اسرایلیانو څخه پیسې راټولې کړئ.» خو لایوانو ځنډ وکړ، ٦) نو وروسته پاچا مشر کاهن یهویداع خپل حضور ته راوغوښت او ورته ویې ویل: «تا ولې لایوان د هغې مالېې د راټولولو دپاره چې د خدای خدمتگار موسی په اسرایلیانو باندې اینېې وه، نه دي لېرلي، ترڅو هغه د یهودا او د اورشلیم څخه راټوله کړي او سپېڅلې خېمې ته یې راوړي؟»

٧) (د هغې بدکارې ښځې یعنې د عتلیا پیروان د خدای کور ته ننوتې وو او د ټولو سپېڅلو شیانو څخه یې د بعل په عبادت کې کار اخیست.)

٨) د پاچا د حکم سره سم یو صندوق جوړ شو او هغه یې د څښتن د کور د دروازې دباندي کېښود. ٩) هغوی د اورشلیم او د یهودا ټولو خلکو ته پیغام ولېږه چې څښتن ته هغه مالیه راوړي چې موسی د څښتن خدمتگار د اسرایلو په خلکو باندې په دښته کې ټاکلې وه. ١٠) خلکو او د هغوی مشرانو چې دا خبره واورېدل، نو خوشحاله شول او هغوی د خپلې مالېې پیسې راوړې او صندوق یې ورڅخه ډک کړ. ١١) لایوانو به په منظم ډول صندوق د پاچا درباریانو ته وروړ. هرکله به چې هغه ډکېده، شاهي منشي او د لوی کاهن استازي به پیسې ورڅخه راویستلې او صندوق به یې بېرته په خپل ځای کې کېښود. دا کار به هره ورځ کېده او په دې ډول هغوی ډېرې پیسې راټولې کړې.

١٢) یوآش او یهویداع به پیسې هغو سړیو ته ورکولې چې د څښتن د کور د رغونې څارنه یې کوله. هغه پیسې به یې د ګلکارانو، نجارانو، اهنګرانو او د مسګرانو په نیولو کې لګولې. ١٣) هغوی ټولو ډېر سخت کار وکړ او د خدای کور یې بېرته خپل اصلي حالت ته راوست او هغه یې قوي جوړ کړ. ١٤) کله چې د بیا رغولو کار پای ته ورسېده، پاتې سره او سپین

زر پاچا او يهودياداع ته ورکړل شول. هغوی د هغو څخه د څښتن د کور دپاره د کاسو او نورو لوښو په جوړولو کې کار واخيست، يعنې د هغه د سوځېدونکو نذرانو او د نورو کارونو دپاره.

د يهواش بدکاري

ترڅو پورې چې يهودياداع ژوندی ؤ، د څښتن په کور کې سوځېدونکې نذرانې په منظم ډول وړاندې کېدلې. (۱۵) يهودياداع د زوروالي عمر ته ورسېده او په يوسلو دېرش کلنۍ کې مړ شو. (۱۶) هغه د داود د ښار په شاهي هديره کې ښخ شو، ځکه چې هغه د اسراييلو د قوم، د خدای او د خدای د کور دپاره ښه کارونه کړي وو.

(۱۷) وروسته له دې چې يهودياداع مړ شو، د يهودا مشران راغلل او پاچا ته يې د درناوي په خاطر خپل سرونه تپت کړل. هغوی پاچا راضي کړ چې د هغوی خبرو ته غوږ ونيسي. (۱۸) نو خلکو د څښتن يعنې د هغوی د نيکونو د خدای په کور کې عبادت کول بس کړل او د اشيره او د نورو بتانو عبادت يې پيل کړ. د هغوی د دغه گناه په سبب د څښتن قهر په يهودا او په اورشليم باندې نازل شو. (۱۹) څښتن هغوی ته د خبرداري ورکولو دپاره نبيان وروڼې چې بېرته هغه ته رجوع وکړي، خو خلکو ورته غوږ ونه نيوه. (۲۰) بيا د څښتن روح د يهودياداع کاهن په زوی يعنې په زکريا باندې نازل شو. هغه په داسې ځای کې ودرېده چې خلکو ته ښکاره کېده او غږ يې وکړ: «څښتن خدای پوښتنه کوي: ډولې تاسو زما د امرونو څخه سرغړونه کړې ده او په ځان باندې افت راوړلې؟ د دې په خاطر چې تاسو زما څخه مخ اړولې، ما هم ستاسو څخه مخ اړولی دی.» (۲۱) يوآش پاچا د زکريا په خلاف په دسيسه کې ملگری شو او خلکو د پاچا په حکم زکريا د څښتن د کور په حوډلی کې سنگسار کړ. (۲۲) پاچا هغه د وفادارۍ خدمتونه هېر کړل چې د زکريا پلار يهودياداع د هغه دپاره کړي وو او هغه زکريا وواژه. زکريا د ځنکدن په وخت کې غږ وکړ: «څښتن دې

ستا دا اعمال وويني او ستا نه دې زما بدل واخلي!»

د يواش د پاچاهي پاى

٢٣ د هماغه كال په اخر كې د سوريې لښكرو په يهودا او په اورشليم باندې حمله وكړه، د قوم ټول مشران يې ووژل او ټول غنيمت يې خپل پاچا ته چې په دمشق كې ؤ، ولېږه. ٢٤ د سوريې لښكر كوچنى ؤ، خو خښتن هغوى پرېښودل چې د يهودا يو ډېر لوى لښكر ته ماتې ورکړي، ځكه چې خلکو د خپلو نیکونو د خښتن خدای څخه مخ اړولى ؤ. په دې ډول يواش پاچا ته سزا ورکړل شوه. ٢٥ هغه ډېر سخت زخمي شو او کله چې دښمنان لاړل، د هغه دوو درباريانو هغه ته دسيسه جوړه کړه. هغه يې په خپله بستره كې وواژه او د يهوداداع كاهن د زوى د قتل بدل يې ورڅخه واخيست. هغه د داود په ښار كې ښخ شو، خو په شاهي هديره كې ښخ نه شو. ٢٦ (هغه كسانو چې د هغه په ضد يې دسيسه جوړه كړه، زاباد د شمعت عمونى زوى او يهوذا باد د شمريت موآبى زوى ؤ.) ٢٧ د يواش د زمانو كيسي، هغه پېشگويى چې د هغه په ضد شوې دي او هغه څنگه د خدای كور بيا جوړ كړ، دا ټول د پاچاهانو د كتاب په تفسير كې ليكل شوي دي. د هغه زوى امصيا د هغه په ځاى پاچا شو.

د يهودا پاچا امصيا

(دوهم پاچاهان ١٤: ٢ - ٦)

٢٥ امصيا د پنځه ويشت كلنۍ په عمر پاچا شو او په اورشليم كې يې نهه ويشت كاله پاچاهي وكړه. د هغه مور يهوعدان نومېدله چې د اورشليم څخه وه. ٢ هغه داسې كارونه كول چې د خښتن په نظر كې ښه وو، خو د زړه له كومي يې نه كول. ٣ څنگه چې امصيا د يهودا واک تر لاسه كړ، نو هغه درباريان چې پاچا يعنې د ده پلار يې په قتل

رسولی و، ویې وژل. ﴿٤﴾ خو د هغو قاتلانو اولادونه یې ونه وژل. دا ځکه چې هغه په دې اړه د هغه شریعت پیروي وکړه چې د موسی د تورات په کتاب کې دی. لکه څنګه چې څښتن حکم کړی و: «پلرونه دې د هغو جرمونو په خاطر نه وژل کېږي چې د هغوی اولادونو کې وي او اولادونه دې د هغو جرمونو په خاطر نه وژل کېږي چې د هغوی پلرونو کې وي. هرڅوک دې یوازې د هغو جرمونو دپاره ووژل شي چې هغوی په خپله کې وي.»

د ادوم په ضد جنګ

(دوهم پاچاهان ۱۴: ۷)

﴿٥﴾ امصیا پاچا د یهودا او د بنیامین د قبیلو ټول سړي په پوځي ډلو کې د هغو د طایفو له مخې چې دوی ورپورې تړاو درلود، تنظیم کړل او قوماندانان یې د زرو او سلو تنو لرونکو ډلو په سر کې ځای په ځای کړل. په دې کې د شلو کالو او د هغې څخه د زیات عمر لرونکي سړي موجود وو چې ټول درې سوه زره کسان وو. هغوی غوره شوي عسکر وو چې د جګړې دپاره تیار وو او د نېزو او سپرونو د کارولو مهارت یې درلود. ﴿٦﴾ برسېره پر دې هغه سل زره زړور عسکر د اسراییلو څخه د شاوخوا درې زره او څلور سوه کیلوګرامه سپینو زرو په بیه اجیر ونيول. ﴿٧﴾ خو یو نبي پاچا ته ورغی او ورته ویې ویل: «دا د اسراییلو عسکر مه پرېږده چې ستا سره لار شي، ځکه چې څښتن د شمال د پاچاهۍ د خلکو سره مل نه دی. ﴿٨﴾ ته به دا فکر کوي چې هغوی به تاته په جګړه کې قوت درکړي، خو خدای دا قدرت لري چې چاته بری یا ماتې ورکړي او هغه به ستا دښمنان پرېږدي چې تاته ماتې درکړي.»

﴿٩﴾ امصیا د نبي څخه پوښتنه وکړه: «خو هغه ټول سپین زر به څنګه کېږي چې ما د اسراییلو عسکرو ته ورکړي دي؟»

نبي په ځواب کې وويل: «څښتن بېرته د هغه څخه ډېر درکولای شي!» (۱۰) نو امصيا اجير اسراييلي عسکر بېرته خپل وطن ته رخصت کړل. په دې خاطر هغوی د يهودا په خلکو ډېر په قهر شول او په ډېر قهر سره خپلو کورونو ته ستانه شول.

(۱۱) امصيا بېرته خپل همت تر لاسه کړ او خپل لښکر يې د مالګې درې ته بوتلو. هغوی هلته وجنگېدل او لس زره ادومي عسکر يې ووژل. (۱۲) هغوی نور لس زره تنه عسکر ونيول او د ګرنگ سر ته يې وخپړول. بيا يې د هغه ځای نه راوغورځول او ټول لاندې په ګټونو باندې ټوټې ټوټې شول.

(۱۳) په دې ترڅ کې هغو اسراييلي عسکرو ته چې امصيا اجازه نه وه ورکړې چې د هغه سره جګړې ته لار شي، د يهودا په ښارونو باندې چې د سامريې او د بيت حورون ترمنځ وو حمله وکړه، درې زره کسان يې ووژل او په زياته اندازه غنيمت يې ونيوه.

(۱۴) کله چې امصيا ادوميانو ته د ماتې ورکولو څخه راستون شو، د هغوی بتان يې د خپل ځان سره راوړل. هغه يې د خپلو بتانو په شان ودرول، د هغو عبادت يې وکړ او قربانۍ يې ورته وسوځولې. (۱۵) په دې خبره څښتن په قهر شو، نو هغه امصيا ته يو نبي وروولېږه. نبي پوښتنه وکړه: «ولې دې د پرديو خدايانو عبادت وکړ چې حتی خپل خلک يې هم ستا له لاسه ونه شو ژغورلی؟»

(۱۶) امصيا د هغه خبره ونيوله او ويې ويل: «چاته د پاچا مشاور کړې يې؟ چوپ شه که نه، نو وبه دې وژنم!»

نبي غلی شو، خو دا خبره يې وکړه: «اوس زه پوهېږم چې خدای ستا د تباه کولو پرېکړه کړې ده، ځکه چې تا دا ټول کارونه کړي دي او زما مشورې ته دې پام نه دی کړی.»

د اسراییلو په خلاف جنگ

(دوهم پاچاهان ۱۴: ۸ - ۲۰)

۱۷) امصیا د یهودا پاچا د خپلو مشاورانو سره خبرې وکړې، بیا یې د اسراییلو پاچا د ییهو لمسي او د ییهاخاز زوی ییهاش ته داسې پیغام وروولېره: «راوځه او په جگره کې زما سره مخامخ شه!»

۱۸) خو ییهاش بېرته دا ځواب وروولېره: «یوځل په لبنان کې د اغزیو یو بوټي د سبر یوې ونې ته پیغام وروولېره: ستا لور باید زما د زوی سره واده وکړي. خو یو وحشي ځناور راغی او هغه بوټی یې تر پنبو لاندې کړ. ۱۹) امصیا، ته اوس لاپې وهې چې تا ادومیانو ته ماتې ورکړې ده، خو زه تاته دا مشوره درکوم چې په کور کې پاتې شه. که کومه ستونزه دې رامنځته کړه، ته او ستا د یهودا پاچاهي به له منځه لاړه شي.»

۲۰) خو امصیا ورته غوږ ونه نیوه. دا د خدای رضا وه چې امصیا او د هغه عسکر د دبنمن لاس ته ولویږي، ځکه چې هغوی د ادومي بتانو عبادت کړی و. ۲۱) نو د اسراییلو پاچا ییهاش د یهودا د پاچا امصیا په ضد جگرې ته لاړ. هغوی د یهودا په بیت شمس کې سره مخامخ شول، ۲۲) او د یهودا لښکرو ماتې وخوړله. د یهودا ټول عسکر بېرته خپلو کورونو ته وتښتېدل. ۲۳) ییهاش، د ییهاش زوی او د اخزیا لمسی امصیا، ونیوه او اورشلیم ته یې بوتلو. هلته یې د ښار دېوال د افرایم د دروازې څخه نیولې د کنج تر دروازې پورې وران کړ. د دېوال برخه نژدې دوه سوه متره اوږده وه. ۲۴) هغه د څښتن د کور ټول سره او سپین زر د غنیمت په توګه سامریې ته یووړل، همدارنګه هغه سامان یې هم یووړ چې د عوبید ادوم اولادې یې ساتنه کوله او د مانی خزاني یې هم یووړې. ځینې خلک یې یرغل ونيول او بیا سامریې ته راستون شو.

۲۵ د يېهواش د مړينې څخه وروسته امصيا پنځلس كاله ژوند وكړ. ۲۶ امصيا چې د خپلې پاچاهۍ د پيل نه تر پايه پورې نور څه كړي دي، هغه د اسراييلو او د يهودا د پاچاهانو په تاريخ كې ليكل شوي دي. ۲۷ د هغه وخت راهيسې چې هغه د خښتن څخه مخ اړولى دى، په اورشليم كې د امصيا د وژلو دپاره دسيسه جوړه شوه، نو هغه د لاکيش ښار ته وتښتېده. خو دښمنانو يې امصيا پسې نور خلك وروولېدل او هغه يې هلته وواژه. ۲۸ د هغه مړى په اس باندې بېرته اورشليم ته يووړل شو او د داود د ښار په شاهي هديره كې ښخ شو.

د يهودا پاچا عزيا

(دوهم پاچاهان ۱۴: ۲۱ - ۲۲، ۱۵: ۱ - ۷)

۲۶ ۱ د يهودا ټولو خلكو د امصيا شپاړس كلن زوى عزيا د هغه د پلار په ځاى د پاچا په توگه غوره كړ. ۲ (عزيا د خپل پلار تر مړينې وروسته د ايلوت ښارگوټى د يهودا دپاره بېرته ونيوه او بيا يې ودان كړ).

۳ عزيا د شپاړس كلنۍ په عمر پاچا شو او په اورشليم كې يې دوه پنځوس كاله پاچاهي وكړه. د هغه د مور نوم يكليا ؤ چې د اورشليم څخه وه. ۴ عزيا د خپل پلار په شان د خښتن اطاعت كاوه او ښه كارونه يې كول. ۵ زكريا د عزيا مشاور ؤ او هغه يې د خداى اطاعت ته هڅاوه. نو ترڅو پورې چې زكريا ژوندى ؤ، عزيا خداى ته رجوع وكړه او خداى هغه بريالى كړ.

۶ عزيا د فلسطينيانو په ضد جگړې ته لار. هغه د جت، بينه او د اشدود د ښارونو دېوالونه وړان كړل او اشدود ته نژدې او په پاتې فلسطين كې يې ښارونه ودان كړل. ۷ خداى د هغه سره مرسته وكړه چې فلسطينيانو ته، هغو عربانو ته چې په جور بعل كې

اوسپدل او همدارنگه معونيانو ته ماتې ورکړي. (۸) عمونيانو عزيا ته باج ورکاوه او هغه دومره قوي شو چې شهرت يې د مصر تر پولې پورې خپور شو.

(۹) عزيا د اورشليم د کنج په دروازې، د درې په دروازې او په هغه ځای کې قوي برجونه جوړ کړل چېرته چې د ښار د پوال تاو شوی و. (۱۰) هغه په دښته کې هم قوي برجونه جوړ کړل او د اوبو ډبرې ذخيرې يې وکيندلې، ځکه چې هغه د غرونو په لوېديځو لمنو او ډاگونو کې ډبرې پادې درلودلې. هغه د کرنې سره مينه درلودله، نو هغه په غرنۍ سيمه کې د خپلو انگورو د باغونو دپاره باغوانان او په حاصلخېزه خاوره کې د خپلو فصلونو د کرنې دپاره دهقانان درلودل.

(۱۱) عزيا د جگړې دپاره يوه تياره اردو درلودله چې د فرقو څخه جوړه شوې وه. د هغوی شمېر د يعيل منشي او د هغه مرستيال معسيا له خوا ټاکل کېدل او اداره کېدله. حننيا د پاچا يو درباري او د اردو عمومي قوماندان و. (۱۲) دوه زره او شپږ سوه د طيفو مشران د پوځ قوماندانان وو. (۱۳) د دوی د لاس لاندې درې لکه اووه زره او پنځه سوه عسکر وو چې په قوت سره يې د پاچا دپاره د هغه د دښمنانو په ضد جگړه کوله. (۱۴) عزيا لښکر ته سپرونه، نېزې، خولې، د زغرو کورتې، ليندې او غشي او په مچنو غزو کې د ويشتلو دپاره تيرې ورسولې. (۱۵) په اورشليم کې د هغه ماهرو کارگرانو داسې ماشينونه جوړ کړل چې غشي او لويې تيرې يې د برجونو او د ښار د دپوال د کنجونو څخه ورباندې گزار کړي. د هغه شهرت په هرځای کې خپور شو او هغه د هغې مرستې له امله چې د خدای څخه يې تر لاسه کوله، ډېر قوي شو.

د غرور په خاطر د عزيا سزا

(۱۶) خو کله چې عزيا پاچا قوي شو، نو هغه مغرور شو چې همدا يې د رانسکورېدلو

سبب شو. عزيا د خپل څښتن خدای سره خیانت وکړ، ځکه چې د څښتن کور ته ننوت چې خوشبویی په خپل ځانگړي ځای کې وسوځوي. (۱۷) خو عزريا کاهن چې اتيا تنه قوي او زړور د څښتن کاهنان ورسره وو، عزيا پسې لاړ، (۱۸) چې هغه منع کړي. هغوی وويل: «عزيا! ته هېڅ حق نه لري چې څښتن ته خوشبویی وسوځوي. يوازې هغه کاهنان چې د هارون د اولادې څخه دي، د دې کار دپاره وقف شوي دي. د دې سپېڅلي ځای نه لاړ شه. تا د څښتن خدای په وړاندې گناه کړې ده او هغه به تاته نور عزت نه درکوي.»

(۱۹) عزيا د څښتن په کور کې د خوشبویی د سوځولو د ځای په څنگ کې ولاړ و او د خوشبویی د سوځولو لوبنې يې په لاس کې و. هغه په کاهنانو باندې په قهر شو او سمدلاسه يې په تندي باندې جذام رانېکاره شو. (۲۰) مشر کاهن عزريا او نورو کاهنانو په وپړې سره د پاچا تندي ته کتل او بيا يې هغه په بېره د څښتن د کور څخه دباندې وويست. هغه زر زر د هغه ځای څخه لاړ، ځکه چې څښتن هغه په مرض اخته کړ.

(۲۱) عزيا پاچا د عمر تر پايه پورې د جذام په ناروغۍ اخته و او له همدې امله هغه د خلکو او د څښتن د کور نه لېرې په يو کور کې اوسېده. د هغه زوی يوتام د مانې او هېواد واک درلود.

(۲۲) هغه نور ټول کارونه د پيل نه تر پايه پورې چې عزيا پاچا د خپلې پاچاهۍ په دوران کې کړي وو، د آموص زوی اشعيا نبي ثبت کړل. (۲۳) عزيا مړ شو او د دې په خاطر چې هغه په جذام اخته و، هغه يې په ځانگړې شاهي هديره کې ښخ نه کړ. د هغې په ځای يې هغه د پاچاهانو په يوې بلې هديره کې ښخ کړ. بيا د عزيا زوی يوتام د هغه په ځای پاچا شو.

د يهودا پاچا يوتام

(دوهم پاچاهان ۱۵: ۳۲ - ۳۸)

۲۷ **۱** يوتام د پنځه ويشت کلني په عمر پاچا شو او په اورشليم کې يې شپاړس کاله پاچاهي وکړه. د هغه مور يروشيه د صادق لور وه. **۲** يوتام د خپل پلار په شان هغه کارونه کول چې د خښتن په نظر کې ښه وو، خو د هغه په شان يې د خښتن کور ته په ننوتلو سره گناه نه کوله. خو بيا هم خلکو خپلو بدو رواجونو ته دوام ورکړ.

۳ دا يوتام ؤ چې د خښتن د کور پاسني دروازه يې بيا جوړه کړه او د ښار په هغه دېوال باندې يې ډېر کار وکړ چې د اورشليم د عوفل په سيمه کې ؤ. **۴** هغه د يهودا په غرونو کې ښارونه ودان کړل او په ځنگلونو کې يې کلاوې او د څارنې برجونه جوړ کړل. **۵** هغه د عمون د پاچا او د هغه لښکر په ضد جگړه وکړه او هغوی ته يې ماتې ورکړه. عمونيانو د درېو کالو دپاره په هر کال کې هغه ته درې زره او څلور سوه کيلوگرامه سپين زر، زر ټنه غنم او زر ټنه اوربشې باج ورکاوه. **۶** يوتام قوي شو، ځکه چې هغه په وفادارۍ سره د خپل خښتن خدای اطاعت کاوه. **۷** د يوتام د پاچاهۍ نورې پېښې، د هغه جگړې او کړنلارې ټولې د اسراييلو او يهودا د پاچاهانو د تاريخ په کتاب کې ليکل شوي دي. **۸** يوتام د پنځه ويشت کلني په عمر پاچا شو او په اورشليم کې يې شپاړس کاله پاچاهي وکړه. **۹** يوتام مړ شو او د داود د ښار په شاهي هديره کې ښخ شو. بيا د هغه زوی آحاز د هغه په ځای پاچا شو.

د يهودا پاچا آحاز

(دوهم پاچاهان ۱۶: ۱ - ۴)

۲۸ **۱** آحاز شل کلن ؤ چې پاچا شو او شپاړس کاله يې په اورشليم کې پاچاهي

وکره. هغه د خپل نیکه داود لاره غوره نه کړه او داسې کارونه یې ونه کړل چې د څښتن په نظر کې ښه وو. (۲) آحاز د اسراییلو د پاچاهانو لاره غوره کړه. هغه د بعل د اوسپنې بتان جوړ کړل او (۳) د بن هنوم په دره کې یې ورته خوشبويي وسوځوله. حتی خپل زامن یې هم د سوځېدونکو نذرانو په توګه قرباني کړل. دا د هغو قومونو ناوړه رواج ؤ چې څښتن د اسراییلو د وړاندې تګ سره سم شړلي وو. (۴) آحاز په سیمه ییزو عبادتځایونو، غونډیو او د هرې سیوري لرونکې ونې لاندې قربانۍ کولې او خوشبويي یې سوځولې.

د آحاز جګړه د سوريې او د اسراییلو سره

(دوهم پاچاهان ۱۶: ۵)

(۵) - (۶) د دې په خاطر چې آحاز ګناه وکړه، د هغه څښتن خدای د سوريې پاچا پرېښود چې آحاز ته ماتې ورکړي او د یهودا زیات شمېر خلک دمشق ته د اسیرانو په توګه بوځي. څښتن د اسراییلو پاچا د رملیا زوی فحق هم پرېښود چې آحاز ته ماتې ورکړي او په یوه ورځ د یهودا یو سلو شل زره ډېر زړور عسکر ووژني. د هغوی د نیکونو څښتن خدای پرېښودل چې همداسې وشي، ځکه چې د یهودا خلکو د هغه څخه مخ اړولی ؤ. (۷) یو اسرایيلي عسکر چې زکري نومېده د آحاز پاچا زوی معسیا، د مانی د چارو مدیر عزریقام او القانه چې د پاچا څخه وروسته دوهم سړی ؤ، ووژل. (۸) که څه هم د یهودا خلک د هغوی خپلوان وو، خو د اسراییلو لښکرو دوه سوه زره ښځې او ماشومان د اسیرانو په توګه ونيول او د ډېر زیات غنیمت سره یې سامریې ته بوتلل.

عودید نبي

(۹) د څښتن یو نبي چې عودید نومېده، هغه د سامریې په ښار کې اوسېده. څنګه چې د اسراییلو لښکر ښار ته د یهودا د اسیرانو سره لاړل، عودید ورسره مخامخ شو او ورته ویې

ويل: «ستاسو د نيكونو څښتن خدای په يهودا باندې په قهر شو او تاسو يې پرېښودئ چې هغوی ته ماتې ورکړئ، خو اوس هغه خبر شوی دی چې تاسو په څومره په بې رحمۍ سره هغوی ووژل. ﴿١٠﴾ اوس تاسو دا نیت لرئ چې د اورشلیم او د يهودا سړي او ښځې خپل غلامان کړئ. ايا په دې نه پوهېږئ چې تاسو هم د خپل څښتن خدای په وړاندې گناهونه کړي دي؟ ﴿١١﴾ ماته غوږ ونیسئ! دا اسیران ستاسو خپلوان دي. هغوی بېرته ولېږئ که نه، نو د څښتن قهر او غضب به په تاسو باندې نازل شي.»

﴿١٢﴾ د اسراییلو د شمال د پاچاهۍ دغو څلورو مشرانو هم د لښکر د دې کار مخالفت وکړ: د يهوحنان زوی عزریا، د مشلیموت زوی برکیا، د شلوم زوی یحزقیا او د حدلای زوی عماسا. ﴿١٣﴾ هغوی وویل: «هغه اسیران دلته مه راولئ! ځکه په دې کار سره مونږ د خدای په وړاندې گناهکاروئ. مونږ لا پخوا د څښتن په وړاندې زیاته گناه کړې ده، تاسو غواړئ چې زمونږ گناه لا نوره هم زیاته شي. نژدې دی چې د خدای قهر او غضب په مونږ باندې نازل شي.» ﴿١٤﴾ نو بیا لښکرو اسیران او غنیمت خلکو او د هغوی مشرانو ته وسپارل. ﴿١٥﴾ پورته څلورو ذکر شویو سړیو ته وظيفه وسپارل شوه چې هغو اسیرانو ته چې لوڅ وو په غنیمت نیول شوي کالي ورکړي. هغوی اسیرانو ته د اغوستلو دپاره کالي او د پښو دپاره خپلې ورکړې. همدارنگه هغوی ته يې خوراک او څښاک ورکړ او د زيتونو تېل يې د هغوی په زخمونو باندې واچول. هغه چې ډېر کمزوري وو او مزل يې نه شو کولای، په خړو يې سپاره کړل او ټول اسیران بېرته اریحا ته چې د خرما د ونو ښار دی، د هغوی خپل قوم ته یووړل شول. بیا اسراییلیان سامريې ته راستانه شول.

د احاز له خوا د اشور څخه د مرستې غوښتنه

(دوهم پاچاهان ۱۶: ۷ - ۹)

﴿١٦﴾ - ﴿١٧﴾ ادومیانو بیا په يهودا باندې حمله پیل کړه او اسیران يې ونيول، نو احاز پاچا د

تغلت فلاسر یعنی د آشور د پاچا خخه د مرستې غوښتنه وکړه. (۱۸) په دې وخت کې فلسطینیانو په هغو ښارونو باندې حمله کوله چې د غرونو په لوبډیځو لمنو او جنوبي یهودا کې پراته وو. هغوی د بیت شمس، ایالون او د جدیروت ښارونه ونيول. همدارنگه یې د سوکوه، تمنه او د جمزو ښارونه، د هغو د شاوخوا کلیو سره هم ونيول. بیا هغوی په دې ځایونو کې مېشت شول. (۱۹) له دې کبله چې د یهودا پاچا آحاز خپل خلک بدکاری ته هڅولي وو او د څښتن نافرمانی یې کړې وه، نو څښتن د یهودا خلک خوار او ذلیل کړل. (۲۰) بیا د آشور پاچا تغلت فلاسر یهودا ته راغی، خو د دې په ځای چې د آحاز سره مرسته وکړي، د هغه مخالفت یې وکړ او هغه یې د کړاوونو سره مخامخ کړ. (۲۱) نو آحاز د څښتن د کور، د مانی او د خلکو د مشرانو د کورونو څخه قیمتي شیان واخیستل او د آشور پاچا ته یې ورکړل، خو دې کار هم څه گټه ونه کړه.

د آحاز گناهونه

(۲۲) حتی وروسته له دې چې په آحاز باندې دا وپروونکې پېښې وشوې، هغه د څښتن په وړاندې د پخوا څخه هم زیاته گناه وکړه. (۲۳) هغه د ځان سره وویل: «د سوریایانو خدایانو به هر ورومرو د هغوی د پاچاهانو سره مرسته کړې وي چې ماته ماتې راکړي. کېدای شي که چېرې زه هغو خدایانو ته قربانۍ وړاندې کړم، زما سره به هم مرسته وکړي.» دا هغه گناه وه چې په اخر کې د آحاز د رانسکورېدلو او د ټولو اسراییلیانو د تباهی سبب شوه. (۲۴) برسېره پر دې، هغه د خدای د کور ټول سامان واخیست او هغه یې ټوټې ټوټې کړ. هغه د څښتن کور بند کړ او د اورشلیم په هره برخه کې یې د قربانۍ ځایونه جوړ کړل. (۲۵) هغه د یهودا په هر ښار کې بتانو ته د عبادت ځایونه جوړ کړل چې پر دېو خدایانو ته خوشبویي په کې وسوځول شي. هغه په دې ډول د خپلو نیکونو څښتن خدای په خپل ځان باندې په قهر کړ.

٢٦ آحاز چې د خپلې پاچاهۍ په دوران کې د اول نه تر پایه نور څه کړي وو، د يهودا او د اسراييلو د پاچاهانو د تاريخ په کتاب کې ليکل شوي دي. ٢٧ آحاز مړ شو او په اورشليم کې په يوه هديره کې چې شاهي هديره نه وه، بنځ شو. بيا د هغه زوی حزقيا د هغه په ځای پاچا شو.

د يهودا پاچا حزقيا

(دوهم پاچاهان ١٨: ١ - ٣)

٢٩ حزقيا پنځه ويشت کلن ؤ چې پاچا شو او هغه نهه ويشت کاله په اورشليم کې پاچاهي وکړه. د هغه د مور نوم ايبا ؤ چې د زکريا لور وه. ٢٠ هغه لکه د خپل نيکه داود پاچا په شان هغه کارونه وکړل چې د څښتن په نظر کې ښه وو.

د خدای د کور پاکول

٣٠ حزقيا د خپلې پاچاهۍ د لومړي کال په لومړۍ مياشت د څښتن د کور دروازې پرانيستې او هغه يې بېرته جوړې کړې. ٣١ هغه د څښتن د کور په ختيځې حوډلې کې کاهنان او لويان راغونډ کړل ٣٢ او هلته يې ورسره خبرې وکړې. هغه وويل: «ای لويانو زما خبرې واورئ، خپل ځانونه او د خپلو نيکونو د څښتن خدای کور پاک کړئ او د کور څخه ناپاک شيان لېرې کړئ. ٣٣ زمونږ نيکونه زمونږ څښتن خدای ته بې وفا وو او هغه کارونه يې کول چې د هغه په نظر کې بد وو. هغوی څښتن پرېښود او د هغه د اوسېدو ځای ته يې شا کړه. ٣٤ هغوی د څښتن د کور دروازې بندې کړې، څراغونه يې مړه کړل او د اسراييلو د خدای په کور کې يې خوشبويي يا سوځېدونکې نذرانې هغه ته وړاندې نه کړې. ٣٥ له دې کبله څښتن په يهودا او په اورشليم باندې ډېر په قهر شو. تاسو په دې ښه پوهېږئ، هغه څه چې څښتن په هغوی باندې کړي دي په هغې ټول خلک

ووپرېدل، وارخطا او مسخره شول. (۹) له همدې امله زمونږ پلرونه په جگړه کې ووژل شول او زمونږ بڼځې، زامن او لونيې د اسيرانو په توگه يووړل شول.

(۱۰) اوس ما پرېکړه کړې ده چې د اسراييلو د خښتن خدای سره يو لوظ وکړم ترڅو د هغه سخت قهر زمونږ څخه لېرې شي. (۱۱) زما زامنو، په خپلو وظيفو کې بې پروايي مه کوئ. خښتن تاسو د دې دپاره غوره کړي يئ چې د هغه په حضور کې ودرېږئ او د هغه خدمت وکړئ او هغه ته خوشبويي وسوځوئ.»

(۱۲) - (۱۴) کله چې حزقيا خپلې خبرې پای ته ورسولې، نو د لاويانو دا لاندېني مشران خپلې وظيفې ته لارل:

د قهات له طايفې څخه، د عماسای زوی محت او د عزريا زوی يوييل.
د مراري له طايفې څخه، د عبدي زوی قيس او د يهلل بيل زوی عزريا.
د جرشون له طايفې څخه، د زمه زوی يوآخ او د يوآخ زوی عدن.
د اليصافان له طايفې څخه، شمري او يعي بيل.
د اساف له طايفې څخه، زکريا او متنيا.
د هيومان له طايفې څخه، يحييل او شمعي.
د يدوتون له طايفې څخه، شمعيه او عزيبيل.

(۱۵) دغو سړيو خپل لاويان ورونه راغونډ او هغوی ټولو خپل ځانونه پاک کړل. بيا هغوی د خښتن د شريعت سره سم او د پاچا په امر د خښتن د کور په پاکولو پيل وکړ. (۱۶) کاهنان د خښتن کور ته ننوتل چې هغه پاک کړي او هغوی هغه هرڅه د کور حوږلي ته راوويستل چې ناپاک وو. د هغه ځای نه لاويانو دا ټول شيان د بنار څخه دباندې د قدرون درې ته يووړل. (۱۷) د لومړۍ مياشتې په لومړۍ ورځ کار پيل شو او په اتمه ورځ هغوی دا

ټول کار د خښتن د کور تر برنډې پورې ورساوه. بیا هغوی اته ورځې نورې کار وکړ او د میاشتي تر شپاړسمې ورځې پورې یې د خښتن کور پاک او هغه یې د عبادت دپاره تیار کړ.

حزقیا او د خدای د کور بیا وقفول

١٨) بیا لاویان د حزقیا پاچا حضور ته ورغلل او ورته ویې ویل: «مونږ د خښتن د ټول کور د پاکولو کار پای ته ورساوه چې د سوځېدونکو نذرانو د قربانی ځای، د سپېڅلې ډوډۍ مېز او د هغو ټول سامان په کې شامل دي. ١٩) مونږ هغه ټول سامان هم بېرته راوړی دی چې احاز پاچا د هغو کلونو په دوران کې وړی ؤ کله چې هغه خدای ته بې وفا شو او مونږ هغه بېرته وقف کړی دی. هغه ټول مو د خښتن د قربانی د ځای په مخکې ایښي دي.»

٢٠) حزقیا پاچا بله ورځ سهار وختي د ښار مشران راغونډ کړل او هغوی یو ځای د خښتن کور ته لاړل. ٢١) هغوی د شاهي کورنۍ او د یهودا د خلکو دپاره او همدارنگه د خښتن د کور د پاکوالي دپاره اووه غویان، اووه پسونه، اووه وري او اووه وزان د گناه نذرانې په توگه راوړل. پاچا کاهنانو یعنی د هارون اولادې ته امر وکړ چې هغه د خښتن د قربانی په ځای باندې قرباني کړي. ٢٢) کاهنانو لومړی غویان، بیا پسونه او بیا یې وري حلال کړل. د هرې قربانۍ د حلالېدلو څخه وروسته یې د هغو وینه د قربانۍ په ځای باندې وشیندله. ٢٣) په پای کې کاهنانو وزې د گناه نذرانې دپاره پاچا او نورو عبادت کوونکو ته وروړلې او عبادت کوونکو خپل لاسونه ورباندې کېښودل. ٢٤) بیا کاهنانو وزان حلال کړل او د هغو وینه یې د ټولو خلکو د گناه د کفارې دپاره د قربانۍ په ځای باندې وشیندله، ځکه چې پاچا امر کړی ؤ چې سوځېدونکې نذرانې او د گناه نذرانې دې د ټولو اسراییلو دپاره وړاندې شي.

٢٥) پاچا په هغه حکم باندې عمل وکړ چې څښتن داود پاچا ته د پاچا د نبی یعنی د جاد او د ناتان نبی په وسیله کړې وې. حزقیاء، لاویان د څښتن په کور کې په داسې حال کې ودرول چې تالونه، چنگونه او ربابونه، ٢٦) یعنی هغه ډول آلې ورسره وې چې داود پاچا ورڅخه کار اخیستی ؤ. کاهنان هم د سرنیو سره هلته ودرېدل. ٢٧) حزقیاء حکم وکړ چې سوځېدونکې نذرانه دې د قربانی په ځای کې وړاندې شي. څنگه چې د هغې وړاندې کول پیل شول، خلکو څښتن ته د ستاینې سندرې وویلې او ساز غږوونکو د سرنیو او د موسیقۍ د نورو آلو په غږولو سره د هغوی ملگرتیا کوله. ٢٨) ټول عبادت کوونکي په سجده شول او سندرو او د سرنیو غږولو تر هغه وخته پورې دوام وموند، ترڅو چې د گناه نذرانه وسوځېدله. ٢٩) د مراسمو په پای کې، حزقیاء پاچا او ټول خلک په سجده شول او د خدای عبادت یې وکړ. ٣٠) پاچا او د قوم مشرانو لاویانو ته امر وکړ چې څښتن ته د ستاینې هغه سندرې ووايي چې داود او اساف نبی لیکلې وې. نو هغوی په ډېرې خوښۍ سره سندرې وویلې، بیا هغوی په سجده شول او د خدای عبادت یې وکړ.

٣١) حزقیاء خلکو ته وویل: «اوس چې تاسو د سپېڅلتوب له مراسم سره خپل ځانونه څښتن ته وقف کړل، نو د هغه کور ته قربانی او د شکرانې نذرانې راوړئ.» خلکو دا خبره ومنله او د هغوی څخه ځینو په خپله خوښه حیوانات هم راوستل چې د سوځېدونکو نذرانو په توگه قرباني شي. ٣٢) هغوی اويا غویان، سل پسونه او دوه سوه وري د سوځېدونکو نذرانو په توگه د څښتن دپاره راوړل. ٣٣) هغه حیوانات چې د قربانیو دپاره سپېڅلي شوي وو، د هغو شمېر شمېر سوه غویانو او درې زره پسونو او وزانو ته رسېده. ٣٤) له دې کبله چې د کاهنانو شمېر لږ ؤ، هغوی نه شو کولای چې د قربانی د ټولو حیواناتو پوستکي وباسي، نو ځکه ترڅو چې نورو کاهنانو خپل ځانونه پاک کړل، د هغوی وروڼه یعنی لاویان، د دې کار د سرته رسولو دپاره حاضر شول چې د هغوی سره مرسته وکړي. (د ځان په پاک ساتلو کې د کاهنانو په پرتله لاویان وفادار وو.) ٣٥) د زیات شمېر سوځېدونکو نذرانو څخه پرته، کاهنانو د سولې د نذرانو د واژگې د سوځولو مسوولیت په غاړه درلود. همدارنگه

یې د هغو شرابو د تویولو مسوولیت هم په غاړه درلود چې د سوځېدونکو نذرانو سره وړاندې کېدل. په دې ډول د خښتن کور د عبادت دپاره تیار شو. (۳۶) حزقیا پاچا او ټولو خلکو د دې دپاره خوشحالي کوله چې خدای ورسره مرسته وکړه چې دا ټول کارونه زر تر سره کړي.

د فسحې د اختر دپاره تیاری

(۱) - (۳) د کال په لومړۍ میاشت خلکو نه شو کولای چې د فسحې اختر په سم وخت ولمانځي، ځکه چې زیات شمېر کاهنانو خپل ځانونه پاک کړي نه وو او په اورشلیم کې ډېر خلک راغونډ شوي نه وو. نو حزقیا پاچا، د هغه درباریان او د اورشلیم خلک په دې راضي شول چې دا اختر به په دوهمه میاشت ولمانځي او پاچا د اسراییلو او د یهودا ټولو خلکو ته پیغام ولېږه. هغه د افرایم او د منسی قبیلو ته لیکونه ولېږل او هغوی ته یې بلنه ورکړه چې په اورشلیم کې د خښتن کور ته راشي، د دې دپاره چې د اسراییلو د خښتن خدای د درناوي دپاره د فسحې اختر ولمانځي. (۴) د هغوی پلان پاچا او ټولو خلکو ته بڼه ښکاره شو، (۵) نو هغوی پرېکړه وکړه چې ټولو اسراییلو ته بلنه ورکړي یعنې په شمال کې له دان خڅه نیولې په جنوب کې تر بیرشبع پورې چې په اورشلیم کې سره راټول شي او د اسراییلو د خښتن خدای دپاره د فسحې اختر ولمانځي. هغوی غوښتل چې د شریعت سره سم اختر د زیات شمېر خلکو له خوا ولمانځل شي، مخکې داسې نه وو. (۶) د پاچا په حکم، استازي په ټولو اسراییلو او یهودا کې د دې بلنې سره وگرځېدل چې پاچا او د هغه درباریانو لیکلی ؤ. متن یې دا ؤ:

«ای د اسراییلو خلکو، تاسو بېرته د ابراهیم، اسحاق او یعقوب خښتن خدای ته راوگرځئ، ترڅو هغه هم تاسو ته چې د آشور د پاچاهانو له لاسه تښتېدلې یئ، دروگرځي. (۷) د خپلو نیکونو او نورو اسراییلیانو په شان مه اوسئ چې د خپلو نیکونو خښتن خدای ته

بې وفا وو. تاسو گورئ چې څښتن هغوی ته سخته سزا ورکړه. (۸) د خپلو نیکونو په شان خپل زړونه مه سختوئ بلکې د څښتن اطاعت کوئ. هغه کور ته راځئ چې په اورشلیم کې دی کوم چې ستاسو څښتن خدای د تل دپاره سپېڅلی کړی دی او د هغه عبادت کوئ، ترڅو هغه په تاسو باندې په قهر نه شي. (۹) که چېرې تاسو څښتن ته راوگرځئ، بیا به هغه خلک چې ستاسو کورنۍ یې د اسیرانو په توګه بیولي دي، په هغوی باندې به زړه وسوځوي او بېرته به هغوی کور ته راپرېږدي. ستاسو څښتن خدای مهربانه او رحیم دی او که چېرې تاسو هغه ته راوگرځئ، نو هغه به تاسو قبول کړي.»

(۱۰) استازي د افرایم او د منسي د قبیلو په سیمه کې د یو ښار څخه بل ښار ته لاړل او تر شمال پورې د زبولون قبیلې ته ورسېدل، خو خلکو په هغوی پورې خندل او ملنډې یې ورباندې وهلې. (۱۱) بیا هم د اشیر، منسي او د زبولون د قبیلو ځینو خلکو عاجزي وښودله او اورشلیم ته لاړل. (۱۲) خدای د یهودا خلک هم د دې دپاره سره یو موټی کړل چې د هغه اطاعت وکړي او د پاچا او د هغه د درباریانو حکمونه ومني.

د فسحې د اختر لمانځنه

(۱۳) په دوهمه میاشت زیات شمېر خلک په اورشلیم کې سره راغونډ شول چې د فطیرې ډوډۍ اختر ولمانځي. (۱۴) هغوی د بتانو د عبادت هغه ټول ځایونه لېرې کړل چې په اورشلیم کې ورڅخه د قربانیو په وړاندې کولو او د خوشبویۍ په سوځولو کې کار اخیستل کېده او هغه یې د قدرون په دره کې وغورځول. (۱۵) د دوهمې میاشتې په څوارلسمه ورځ هغوی د فسحې د اختر د قربانۍ دپاره وري حلال کړل. هغه کاهنان او لویان چې پاک نه وو، دومره خجالته شول چې خپل ځانونه یې پاک کړل او بیا هغوی کولای شول چې د څښتن په کور کې سوځېدونکې نذرانې قرباني کړي. (۱۶) هغوی د خدای نبي یعنې د موسی د شریعت د لارښودنو سره سم د خدای په کور کې خپل ځایونه ونيول. لویانو د

قربانیو وینه کاهنانو ته ورکوله او هغوی هغه وینه د قربانی په ځای باندې شیندله. (۱۷) له دې امله چې په غونډه کې ډېرو خلکو خپل ځانونه پاک کړي نه وو، هغوی ونه شو کولای چې د فسحې د اختر وري حلال کړي، نو لایوانو د هغوی دپاره دا کار کاوه او وري یې خښتن ته وقفول. (۱۸) - (۱۹) د هغو خلکو څخه چې د افرایم، منسی، یساکار او زبولون د قبیلو څخه راغلي وو، ډېرو یې د پاکېدو مراسم تر سره کړي نه وو او هغوی د شریعت سره سم د فسحې د اختر ډوډی نه خوړله. حزقیا پاچا د هغوی دپاره داسې دعا وکړه: «ای خښتنه، د خپلې نېکۍ له مخې هغه خلک وبخښه چې د زړه له کومې ستا یعنې د خپلو نیکونو د خښتن خدای عبادت کوي، که څه هم هغوی د کور د اصولو له مخې سپېڅلي نه دي.» (۲۰) خښتن د حزقیا دعا قبوله کړه، هغه خلک وبخښل او هغوی ته یې زیان ونه رساوه. (۲۱) هغو خلکو چې په اورشلیم کې راغونډ شوي وو، اووه ورځې په ډېرې خوشحالی سره د فطیرې ډوډی اختر ولمانځه او لایوانو او کاهنانو به هره ورځ په خپل ټول قوت سره د موسیقي په غږولو سره د خښتن ستاینه کوله. (۲۲) حزقیا د لایوانو د هغه مهارت ستاینه وکړه چې هغوی د خښتن د عبادت په سرته رسولو کې د ځانه بنودلی و.

دوهم جشن

خلکو اووه ورځې د اختر ډوډی وخورله، د سولې نذرانې یې وړاندې کړې او د خپلو نیکونو د خښتن خدای ستاینه یې وکړه. (۲۳) ټولو خلکو پرېکړه وکړه چې اووه ورځې نورې هم جشن ونیسي. نو هغوی په خوشحالی سره جشن ونيوه. (۲۴) حزقیا پاچا زر غویان او اووه زره پسونه خلکو ته ورکړل چې حلال یې کړي او وېې خوري او درباریانو هغوی ته زر نور غویان او لس زره نور پسونه ورکړل. زیات شمېر کاهنانو د سپېڅلتوب مراسم تر سره کړل. (۲۵) نو د یهودا خلکو، کاهنانو، لایوانو، هغو خلکو چې د اسراییلو څخه راغلي وو او هغه بهرنيان چې په اسراییلو او یهودا کې د تل دپاره مېشته شوي وو، خوشحالي کوله. (۲۶) د اورشلیم ښار د خوشحالی څخه ډک و، ځکه چې د اسراییلو د پاچا د داود زوی سلیمان د

زمانې څخه تر هغې ورځې پورې داسې مراسم نه وو نیول شوي. (۲۷) کاهنانو او لایوانو د خلکو دپاره د څښتن برکت و غوښت. خدای په اسمان یعنی په خپل سپېڅلي ځای کې د هغوی دعاګانې واورېدلې او هغه یې قبولې کړې.

د حزقیایا له خوا د مذهبي ژوند اصلاح کول

۳۱ (۱) وروسته له دې چې اختر پای ته ورسېده، د اسراییلو ټول خلک د یهودا هر ښار ته لاړل او د تیرو ستنې یې ماتې کړې، د اشیره بتان یې راوغورځول او د قربانۍ ځایونه او سیمه ییز عبادتځایونه یې وران کړل. هغوی د یهودا په پاتې سیمه کې او د بنیامین، افرایم او منسی په سیمو کې هم همداسې وکړل. بیا هغوی ټول خپلو کورونو ته ستانه شول.

(۲) حزقیایا پاچا د کاهنانو او د لایوانو ډلې بېرته جوړې کړې او په دې ډلو کې هر یو تن ځانګړې وظیفې درلودلې. په دغو وظیفو کې د سوځېدونکو نذرانو او د سولې نذرانو وړاندې کول، د خدای په کور کې په عبادت کې برخه اخیستل، شکرګزاري کول او د کور په دروازو کې ستاینه کول شامل وو. (۳) حزقیایا پاچا د خپلو رمو او پادو څخه هر سهار او ماښام د سوځېدونکو نذرانو دپاره حیوانات تیارول او همدارنګه د سبت په ورځ، د نوې میاشتې په اختر کې او په هغو نورو اخترونو کې چې د څښتن د شریعت غوښتنه وه، حیوانات برابرول. (۴) برسېره پر دې، پاچا د اورشلیم خلکو ته وویل هغه نذرانې راوړي چې کاهنانو او

لایوانو یې د اخیستلو حق درلود، ترڅو هغوی وکولای شي چې د څښتن د شریعت د شرطونو د عملي کولو دپاره خپل ټول وخت وقف کړي. (۵) څنګه چې حکم ورکړل شو، د اسراییلو قوم د سخاوت له مخې د خپلو لومړنیو ښو غلو دانو، شرابو، د زیتونو تېلو، شاتو او د نورو حاصلاتو څخه سوغاتونه راوړل او هغوی د خپل هر شپږم راوړ. (۶) د یهودا او د اسراییلو خلکو چې د یهودا په ښارونو کې اوسېدل، د خپلو پادو او رمو عشر راوړ او د هغو سوغاتونو عشر یې هم راوړ چې خپل څښتن خدای ته یې وقف کړي وو.

هغه سوغاتونه يې په انبارونو کې کېښودل. (۷) په درېمه مياشت د سوغاتونو رارسېدل پيل او په راتلونکو څلورو مياشتو کې سره انبار شول. (۸) کله چې حزقيا پاچا او د هغه درباريانو وليدل چې دومره سوغاتونه ورکړل شوي دي، هغوی د خښتن او د هغه د قوم يعنې د اسراييلو ستاينه وکړه. (۹) پاچا د کاهنانو او د لاويانو څخه د دغو سوغاتونو په هکله پوښتنه وکړه (۱۰) او عزريا چې مشر کاهن او د صادق د اولادې څخه ؤ، پاچا ته وويل: «د هغه وخت راهيسې چې خلکو د خدای کور ته د خپلو نذرانو راوړل پيل کړل، مونږ په پوره اندازه وخورل، خو اوس هم ډېر شيان پاتې دي. دا له دې امله چې خښتن خپلو خلکو ته برکت ورکړی دی.»

(۱۱) هغوی د پاچا په حکم د خدای په کور کې گودامونه تيار کړل (۱۲) او په هغو کې يې ټولې اعانې، عشر او وقف شوي شيان کېښودل. هغوی په دې کار کې صادق وو. هغوی يو لاري چې کوننيا نومېده د هغو مسوول وټاکه او د هغه ورور يعنې شمعي يې د هغه مرستيال وټاکه. (۱۳) لسو تنو لاويانو ته د هغوی تر لاس لاندې کار وسپارل شو چې دا يې نومونه دي: يحييل، عزريا، نحت، عساهيل، يريموت، يوزاباد، ايلليل، يسمخيا، محت او بناياه. دا ټول کارونه د حزقيا پاچا او د مشر کاهن يعنې د عزريا تر واک لاندې وشول. (۱۴) د يمنه زوی قوری يو لاري ؤ چې د خدای د کور د ختيځې دروازې د ساتونکو مشر ؤ. هغه د هغو سوغاتونو او ډېرو سپېڅلو نذرانو د اخیستلو او وېشلو مسوول ؤ چې خښتن ته وړاندې کېدل. (۱۵) د يهودا په نورو ښارونو کې چې کاهنان په کې اوسېدل، د هغه سره په دې کار کې د نورو لاويانو له خوا په وفادارۍ سره مرسته کوله چې نومونه يې دا دي: عدن، منيامين، يشوع، شمعيه، امريا او شکنيا. هغوی خپلو لاويانو ملگرو ته، زرو او ځوانانو ته يوشان د هغوی د ډلو له مخې خواږه وېشل. (۱۶) دا وېش د طايفو له مخې نه وو، بلکې هغوی ټولو هغو نارينو ته يوه يوه برخه ورکوله چې عمرونه يې درې کاله يا د هغې څخه زيات وو يعنې هغو لاويانو ته چې د خپلو ډلو سره سم يې د خدای په کور کې ورځني مسووليتونه په غاړه درلودل. (۱۷) کاهنانو ته طايفه په طايفه خپلې وظيفې وسپارل شوې او هغو لاويانو ته چې

عمرونه يې شل کاله يا زيات وو، هغوی ته ډله په ډله وظيفې وسپارل شوې. (۱۸) په نسب نامو کې د هغوی د کوچنيو ماشومانو او د هغوی د ښځو، زامنو او لورگانو نومونه يعنې ټوله ټولنه شامله وه، ځکه چې هغوی هم د خپلو ځانونو په پاک ساتلو کې وفادار وو او د خښتن د خدمت دپاره د منلو وړ وو. (۱۹) د هغو کاهنانو په منځ کې چې په هغو ښارونو کې اوسېدل چې د هارون اولادې ته ورکړل شوي وو يا په هغو څرخايونو کې چې په دغو ښارونو پورې تړلي وو، داسې مسوول کسان وو چې د کاهنانو په کورنيو کې يې ټولو نارينوو ته او هغو ټولو خلکو ته خواړه وپشل چې د لايوانو په نسب نامو کې يې نومونه ليکلي وو.

(۲۰) حزقيا پاچا په ټوله يهودا کې ښه او نېک او داسې د وفادارۍ کارونه کول چې د هغه خښتن خدای ورباندې خوشحاليده. (۲۱) هرڅه چې هغه د خدای د کور دپاره يا د شريعت د حکمونو د عملي کولو دپاره وکړل، هغه خپل خدای ته رجوع کوله او دا کارونه يې د زړه له کومې وکړل. نو ځکه په دې ټولو کارونو کې بريالی ؤ.

آشوريان او اورشليم ته گواښ

(دوهم پاچاهان ۱۸: ۱۳ - ۳۷، ۱۹: ۱۴ - ۱۹، ۳۵ - ۳۷ او اشعيا ۳۶: ۱ - ۲۲، ۳۷: ۸ - ۳۸)

۳۲ (۱) له دې ښو او نېکو کارونو څخه وروسته چې حزقيا پاچا په وفادارۍ سره سرته ورسول، د آشور پاچا سنخاريب په يهودا باندې حمله وکړه. هغه هغه قوي شوي ښارونه کلابند کړل او غوښتل يې چې دا ښارونه ونيسي. (۲) کله چې حزقيا وليدل چې سنخاريب په اورشليم باندې هم د حملې کولو نيت لري، (۳) - (۴) هغه او د هغه درباريانو پرېکړه وکړه چې هغه اوبه بندې کړي چې د ښار څخه دباندې روانې وې، د دې دپاره چې آشوريان اورشليم ته ورنژدې شي، نو اوبه به ونه لري. درباريانو يو زيات شمېر خلک وويستل او ټولې چينې يې بندې کړې، ترڅو د ښار په ويالو کې نورې اوبه روانې نه شي.

٥ حزقيا زيار وويست او د بنار دېوال يې چې خراب شوی و جور کړ او په هغه باندې يې د څارنې برجونه ودرول او د هغه دېوال دباندې يې بل دېوال جوړ کړ. برسېره پر دې يې هغه ځمکه هم قوي کړه چې د داود د بنار په ختيځه خوا کې راډکه شوې وه او هغه پرېمانه نېزې او سپرونه هم جوړ کړل. ٦ هغه په بنار کې په عسکرو باندې منصبداران مقرر کړل او د بنار د دروازې سره په يو پراخه ځای کې يې هغوی راغونډ کړل. هغوی ته يې يوه هڅوونکې وينا وکړه او ويې ويل: ٧ «قوي او زړور اوسئ او د آشوريانو د پاچا يا د هغه له لښکر څخه چې هغه يې مشري کوي مه وپرېږئ او مه بې زړه کېږئ. ځکه چې زمونږ سره يو څوک شته چې د هغه نه ډېر زورور دی. ٨ هغه د انسان څخه مرسته اخلي، خو مونږ د خپل څښتن خدايه مرسته اخلو او هغه زمونږ په خاطر جگړه کوي.» خلک د خپل پاچا په دغو خبرو وهڅيدل.

٩ يو څه موده وروسته چې سنخاريب او د هغه لښکر لا لاکيش کلابنداوه، هغه حزقيا او د يهودا هغو خلکو ته چې د هغه سره په اورشليم کې وو، استازي د دې پيغام سره ولېږل: ١٠ «زه سنخاريب د آشور پاچا غواړم پوه شم چې تاسو په څه شي باندې ډاډه يئ چې په اورشليم کې په دې کلابندۍ کې ژوندي پاتې کېږئ. ١١ حزقيا تاسو ته وايي چې زمونږ څښتن خدای به مونږ د آشور د پاچا له لاسه وژغوري، خو حزقيا تاسو غولوي او هغه به تاسو پرېږدي چې د قحطۍ او تندې څخه مړه شئ. ١٢ دا هغه سړی دی چې د څښتن د عبادت او د قربانۍ ځايونه يې له منځه يووړل او بيا يې د يهودا او د اورشليم خلکو ته وويل چې يوازې د قربانۍ د يو ځای په مخکې عبادت کوئ او په همدې ځای کې قربانۍ سوځوئ. ١٣ ايا تاسو نه پوهېږئ چې ما او زما نيکونو د نورو ټولو قومونو د خلکو سره څه ډول چلند کړی دی؟ ايا د کوم بل قوم خدايانو خپل قوم د آشور د پاچا څخه ژغورلی دی؟ ١٤ هېڅ يو د هغو قومونو خدايانو چې زمونږ نيکونو هغوی له منځه وړي دي، ونه شو کړای چې خپل خلک وژغوري. بيا تاسو ولې فکر کوئ چې ستاسو خدای تاسو ژغورلی شي؟ ١٥ نو اوس حزقيا مه پرېږدئ چې تاسو په دې ډول وغولوي

يا مو په غلظه لاره روان کړي. د هغه په خبره باور مه کوئ! ځکه د کوم بل قوم يا پاچاهي
خدای هېڅکله نه شو کولای چې خپل قوم د اشور د پاچاهانو څخه وژغوري. نو په دې
کې شک نشته چې ستاسو خدای هم تاسو نه شي ژغورلی!»

١٦ آشوري مامورانو د څښتن خدای او د هغه د خدمتگار حزقيا په هکله نورې بدې
خبرې هم وکړې. ١٧ هغه ليکونه چې د آشور پاچا ليکلي وو، په هغو کې د اسراييلو د
څښتن خدای سپکاوی شوی و. په هغو کې ويل شوي دي: «د قومونو خدایانو زما څخه
خپل قومونه نه دي ژغورلي او نه به د حزقيا خدای خپل قوم زما څخه وژغوري.» ١٨
مامورانو دا خبرې په عبراني ژبه کې په لوړ اواز وکړې، ترڅو هغه خلک چې په دېوال
باندې ولاړ وو، ووپروي او بنار ونيسي. ١٩ هغوی د اورشليم د خدای په هکله په هماغه
ډول خبرې وکړې لکه څنگه چې يې د نورو قومونو د خدایانو په هکله کړې وې چې
انسانانو په خپلو لاسونو جوړ کړي وو.

٢٠ بيا حزقيا پاچا او د آموص زوی اشعيا نبي خدای ته دعا وکړه او د اسمان خواته يې د
مرستې دپاره زاری او فریادونه وکړل. ٢١ نو څښتن يوه فريشته راولېږله او هغې د آشور د
لښکر عسکر او منصبداران ووژل. نو پاچا رسوا شو او بېرته خپل هېواد ته لاړ. يوه ورځ په
داسې وخت کې چې هغه د خپل خدای عبادتځای ته ننوت، د هغه ځينو زامنو هغه په خپلو
تورو وواژه.

٢٢ په دې ډول، څښتن حزقيا پاچا او د اورشليم خلک د آشور پاچا يعنې د سنخاريب او
د نورو دښمنانو له لاسه وژغورل. هغوی ته يې له هرې خوا سوله او ارامي ور په برخه کړه.
٢٣ ډېر خلک اورشليم ته راغلل او څښتن ته يې نذرانې او حزقيا ته يې سوغاتونه
راوړل، نو له هغې وروسته ټولو قومونو د حزقيا عزت کاوه.

د حزقيا ناروغي او غرور

(دوهم پاچاهان ۲۰: ۱-۳، ۲۰: ۱۲-۱۹ او اشعيا ۳۸: ۱-۳، ۳۹: ۱-۸)

۲۴ په هغو ورځو کې حزقيا پاچا ناروغ شو او مرگ ته نژدې شو. هغه د خپلې شفا دپاره دعا وکړه او څښتن ورته داسې نښه ورکړه چې هغه به روغ شي. ۲۵ خو حزقيا دومره مغرور ؤ چې د څښتن څخه يې د هغه احسان په خاطر چې د هغه دپاره يې کړی ؤ، شکرگزار يې هم ونه کړه. له دې امله د څښتن قهر په هغه، يهودا او اورشليم باندې نازل شو. ۲۶ په اخر کې بيا هم حزقيا او د اورشليم خلکو خپل ځانونه عاجز کړل. نو ترڅو پورې چې حزقيا ژوندی ؤ، څښتن هغو خلکو ته سزا ورنه کړه.

د حزقيا شتمني او شان او شوکت

۲۷ حزقيا پاچا ډېر شتمن شو او هرچا د هغه عزت کاوه. هغه د خپلو سرو او سپينو زرو، قيمتي تيرو، مسالو، سپرونو او د نورو قيمتي شيانو دپاره گودامونه جوړ کړل. ۲۸ برسېره پر دې هغه د غلو دانو، شرابو او د زيتونو د تېلو دپاره گودامونه، د خپلو يادو دپاره يې غوچلې او د خپلو پسونو دپاره يې هم شپولونه جوړ کړل. ۲۹ له دې ټولو سره سره خدای هغه ته ډېر پسونه او يادې ورکولې او دومره نوره شتمني يې ورکړه چې ډېر ښارونه يې ودان کړل. ۳۰ دا حزقيا ؤ چې يو سوری يې جوړ کړ چې د جيحون د پورتنۍ چينې څخه په کې د داود د ښار لوېديځ خواته اوبه روانې شوې. هغه چې هر کار کاوه نو په هغه کې به بريالی کېده. ۳۱ نو کله چې د بابل استازي راغلل چې د هغې معجزې په هکله پوښتنه وکړي چې په هېواد کې وشوه، خدای حزقيا په خپل حال پرېښود، د دې دپاره چې هغه وازمايي.

د حزقيا د پاچاهي پای

(دوهم پاچاهان ۲۰: ۲۰ - ۲۱)

⓫⓪ د حزقيا د پاچاهي نورې پېښې او د هغه وفاداري څښتن ته، دا ټولې د آموص زوی اشعيا نبي د خپلې رويا په کتاب کې او د يهودا او د اسراييلو د پاچاهانو په تاريخ کې ليکل شوې دي. ⓫⓫ حزقيا مړ شو او د شاهي هديرې په پاسني برخه کې ښخ شو. د يهودا او د اورشليم ټولو خلکو د هغه د مرگ په وخت د هغه ډېر عزت وکړ. د هغه زوی منسي د هغه په ځای پاچا شو.

د يهودا پاچا منسي

(دوهم پاچاهان ۲۱: ۱ - ۹)

⓫⓫⓫ ⓫⓪ منسي دولس کلن ؤ چې د يهودا پاچا شو او هغه په اورشليم کې پنځه پنځوس کاله پاچاهي وکړه. ⓫⓫⓫⓪ منسي د څښتن په مقابل کې گناه وکړه. هغه د هغو قومونو د ناوړه دودونو څخه پيروي وکړه چې څښتن د خپل قوم د وړاندې تک سره سم شپړلي وو. ⓫⓫⓫⓫⓪ منسي د عبادت هغه سيمه بيز ځايونه بېرته جوړ کړل چې د هغه پلار حزقيا وران کړي وو. هغه د بل دپاره د قرباني ځايونه او د اشيره بتان جوړ کړل او د ستورو عبادت يې کاوه. ⓫⓫⓫⓫⓫⓪ هغه په اورشليم کې د څښتن په کور کې د نورو خدايانو دپاره د قرباني ځايونه جوړ کړل چې د هغو په اړه څښتن ويلي وو: «په دې ځای کې بايد تل زما عبادت وشي.» ⓫⓫⓫⓫⓫⓫⓪ هغه د څښتن د کور په دواړو حوډليو کې ستورو ته د عبادت دپاره د قرباني ځايونه جوړ کړل. ⓫⓫⓫⓫⓫⓫⓫⓪ هغه خپل زامن د بن هنوم په دره کې د سوځېدونکو نذرانو په توگه قرباني کړل. هغه به فالونه کتل او جادوگري به يې کوله او د مړو د ارواحگانو او جادوگرانو سره به يې مشورې کولې. هغه د څښتن په وړاندې ډېره لويه گناه وکړه او د هغه قهر يې راوپاراوه. ⓫⓫⓫⓫⓫⓫⓫⓫⓪ منسي يو بت چې جوړ کړی يې ؤ د خدای په کور کې يعنې په هغه ځای کې کېښود چې د

هغه په اړه خدای داود او د هغه زوی سلیمان ته داسې ویلي وو: «دلته په اورشلیم کې په دې کور کې دا هغه ځای دی چې ما د اسراییلو د دولسو قبیلو د ټولې سیمې څخه غوره کړی دی چې تل به په کې زما عبادت کړي. (۸) که چېرې د اسراییلو قوم زما ټول حکمونه ومني او د هغه ټول شریعت څخه پیروي وکړي چې موسی هغوی ته ورکړی دی، نو زه به پرېنږدم چې هغوی د هغه وطن څخه وشړل شي چې ما د هغوی نیکونو ته ورکړی ؤ.» (۹) منسي د یهودا او د اورشلیم په خلکو باندې د هغو څخه هم لویه گناه وکړه چې هغو قومونو کړي وه چې څښتن هغه هېواد ته د اسراییلو د قوم د وړاندې تگ سره سم تباه کړي وو.

منسي توبه وباسي

(۱۰) که څه هم څښتن منسي او د هغه خلکو ته خبرداری ورکړ، خو هغوی ورته غوږ نه نیوه. (۱۱) نو څښتن د آشوریانو د لښکر قوماندانان پرېښودل چې په یهودا باندې حمله وکړي. هغوی منسي ونيوه، په هغه کې چنگکونه واچول، په برنجي زنجیرونو یې وتړلو او بابل ته یې یووړ. (۱۲) هغه د خپلې ستونزې په وخت کې خپل ځان د خپلو نیکونو د خدای په وړاندې پر عاجز کړ، خپل څښتن خدای ته یې رجوع وکړه او د مرستې دپاره یې ورته زاری وکړې. (۱۳) خدای د منسي دعا واورېدله او قبوله یې کړه او هغه یې پرېښود چې بېرته اورشلیم ته لاړ شي او بیا هلته پاچاهي وکړي. بیا د منسي باور راغی چې څښتن یوازینی خدای دی.

(۱۴) له هغې وروسته منسي د بیروني دېوال لوړوالی چې د داود د ښار ختیځ خواته ؤ، زیات کړ. دا برخه له هغې درې څخه نیولې چې د جیحون د چینې لوېدیځ خواته وه په شمال کې د ماهي له دروازې او د ښار تر هغه سیمې پورې غزېدلې وه چې د عوفل په نوم یادېدل. هغه د یهودا هر قوي شوي ښار ته عسکري قوماندانان هم وټاکل. (۱۵) پردې

خدایان او مجسمه یې د خدای د کور څخه لپري کړه او د قربانی هغه ټول ځایونه چې په اورشلیم او د خدای د کور په غونډۍ کې یې جوړ کړي وو، دا ټول شیان یې له نښاره دباندې وغورځول. (۱۶) هغه د قربانی هغه ځای هم بېرته جوړ کړ چې د خښتن عبادت په کې کېده او په هغه باندې یې د سلامتی او د شکرگزاری نذرانې وړاندې کړې. هغه د یهودا په خلکو باندې امر وکړ چې د اسراییلو د خښتن خدای عبادت وکړي. (۱۷) که څه هم خلکو د عبادت په سیمه ییزو ځایونو کې د قربانیو وړاندې کولو ته دوام ورکړ، خو هغوی هغه یوازې خښتن ته وړاندې کولې.

د منسي د پاچاهي پای

(دوهم پاچاهان ۲۱: ۱۷ - ۱۸)

(۱۸) منسي چې نور څه کړي وو، هغه دعا چې هغه خپل خدای ته وکړه او د هغو نښانو پیغامونه چې د هغه سره یې د اسراییلو د خښتن خدای په نوم خبرې وکړې، دا ټول د اسراییلو د پاچاهانو د تاریخ په کتاب کې لیکل شوي دي. (۱۹) د پاچا دعا او د هغې قبولول د خدای د خوا نه، د هغو گناهونو حساب چې هغه د توبې ویستلو څخه مخکې کړی و، هغه بد کارونه چې هغه وکړل، بتخانې او د اشیره بتان چې هغه جوړ کړل او هغه بتان چې هغه یې عبادت کاوه، دا ټول د نښانو د تاریخ په کتاب کې لیکل شوي دي. (۲۰) منسي مړ شو او په خپلې مایې کې ښخ شو او د هغه زوی آمون د هغه په ځای پاچا شو.

د یهودا پاچا آمون

(دوهم پاچاهان ۲۱: ۱۹ - ۲۶)

(۲۱) آمون دوه ویشت کلن و چې د یهودا پاچا شو او دوه کاله یې په اورشلیم کې پاچاهي وکړه. (۲۲) هغه د خپل پلار منسي په شان د خښتن په مقابل کې گناه وکړه او د هغو بتانو

عبادت يې وکړ او قربانۍ گانې يې ورته وړاندې کړې چې د هغه پلار جوړ کړي وو. (۲۳)
خو امون خپل ځان د خښتن په وړاندې عاجز نه کړ، لکه څنگه چې د هغه پلار منسي
عاجز کړی ؤ، بلکې هغه نور هم گناهکار شو.

(۲۴) د آمون درباريانو د هغه په مقابل کې دسيسه جوړه کړه او هغه يې په خپلې ماني کې
په قتل ورساوه. (۲۵) د يهودا خلکو د آمون ټول قاتلان ووژل او د هغه زوی يوشيا يې د
هغه په ځای پاچا کړ.

د يهودا پاچا يوشيا

(دوهم پاچاهان ۲۲: ۱ - ۲)

۳۴ (۱) يوشيا اته کلن ؤ چې د يهودا پاچا شو او هغه په اورشليم کې يودپرش کاله
پاچاهي وکړه. (۲) يوشيا هغه کار کاوه چې د خښتن په نظر کې ښه ؤ. هغه د خپل نيکه
داود لاره غوره کړه او په ټينگه يې د خښتن د ټولو قوانينو اطاعت کاوه.

(۳) د يوشيا د پاچاهۍ په اتم کال کله چې هغه لا ډېر ځوان ؤ، هغه د خپل نيکه يعنې د
داود پاچا د خدای په عبادت کولو پيل وکړ. وروسته د څلورو کالو هغه يهودا او اورشليم د
بتخانو، د اشيره د بتانو او د نورو ټولو بتانو څخه پاکول پيل کړل. (۴) د هغه تر لارښوونې
لاندې د قربانۍ هغه ځايونه وران شول چې د بعل د بت عبادت په کې کېده. د هغو دپاسه د
خوشبويۍ قربانگاوې هم ماتې شوې. هغوی د اشيره بتان او نور ټول بتان ټوټې ټوټې کړل،
په خاورو يې بدل کړل او بيا يې هغه خاوره د هغو خلکو په قبرونو باندې وشيندله چې
قربانۍ يې ورته وړاندې کړې وې. (۵) هغه د بتخانو د کاښانو هډوکي د قربانۍ په هغو
ځايونو باندې وسوځول چې هغوی په کې عبادت کاوه. هغه په دې کار سره يهودا او
اورشليم بيا پاک کړل. (۶) هغه د منسي، افرايم او شمعون په سيمو کې او په شمال کې تر

نفتالي پورې په بنارونو او په وران شويو ځايونو کې هم همداسې وکړل. (۷) هغه د اسراييلو په ټوله سيمه کې د قربانۍ ځايونه او د اشيره بتان مات کړل، هغه دا او نور بتان ټوټې ټوټې کړل، په خاورو يې بدل کړل او د خوشبويۍ ټولې قربانگاوي يې ټوټې ټوټې کړې. بيا هغه اورشليم ته راستون شو.

د تورات د کتاب پيدا کېدل

(دوهم پاچاهان ۲۲: ۳ - ۲۰)

(۸) د يوشيا پاچا د پاچاهۍ په اتلسم کال، وروسته له دې چې هغه هېواد او د خدای کور د بت پرستۍ څخه پاک کړل، نو دغه درې سړي يې ولېږل چې د خپل څښتن خدای کور بېرته جوړ کړي: د اصليا زوی شافان، د اورشليم والي معسيا او د يهوآحاز زوی يوآخ چې د پېښو د ثبتولو مسوول ؤ. (۹) هغه پيسې چې لاري ساتونکو د خدای په کور کې راټولې کړې وې، مشر کاهن حلقيا ته يې وسپارلې. (دا پيسې د افرایم او د منسي د خلکو او د اسراييلو د پاتې خلکو او د يهودا، بنيامين او د اورشليم د خلکو څخه راټولې شوې وې.) (۱۰) دا پيسې يې هغه چاته وسپارلې چې د څښتن د کور د بيا جوړولو د کار څارنه يې کوله. هغوی دا پيسې (۱۱) نجارانو او گلکارانو ته ورکړې، ترڅو د دې پيسو څخه هغوی تورل شوې تيرې او لرگي د اړمونو او تيرانو په خاطر د خدای د کور د بياجوړونې دپاره واخلي. هغه کور د يهودا د مخکينيو پاچاهانو د بې پروايۍ له امله وران شوی ؤ. (۱۲) کومو خلکو چې د بيا جوړونې کار کاوه، صادق کسان وو. د څلورو لويانو له خوا د هغوی څارنه کېدله چې نومونه يې دا وو: د مراري د طايښي څخه يحت او عوبديا او د قهات د طايښي څخه زکريا او مشلام. (لويان ټول تکړه ساز غبروونکي وو.) (۱۳) ځينې لويان د موادو د وړلو او د هغو کارگرانو د څارنې مسؤولان وو چې په بېلابېلو کارونو باندې بوخت وو او نورو د منشيانو يا د ساتونکو په توگه خدمت کاوه.

١٤ هغه وخت چې هغوی هغه راټولې شوې پیسې د څښتن د کور د گودام څخه راوړلې،
 حلقیا د څښتن د تورات کتاب وموند چې د موسی په وسیله ورکړل شوی ؤ. ١٥ حلقیا
 شافان منشي ته وویل: «ما د څښتن په کور کې د تورات کتاب موندلی دی.» هغه دا کتاب
 شافان ته ورکړ ١٦ او شافان هغه پاچا ته یووړ. هغه ورته دا خبر هم ورکړ: «ستاسو
 مامورین په هغو ټولو کارونو باندې بوخت دي چې تاسو ورسپارلي وو. ١٧ هغوی هغه
 پیسې واخیستلې چې د څښتن په کور کې وې او کارگرانو او د هغوی څارونکو ته یې
 وسپارلې.» ١٨ بیا شافان زیاته کړه: «زما سره یو کتاب دی چې حلقیا کاهن راکړی دی.»
 او هغه دا کتاب پاچا ته په لوړ اواز ولوست.

١٩ کله چې پاچا د شریعت د کتاب خبرې واورېدلې، هغه له غمه خپل کالي وشلول. ٢٠
 نو پاچا حلقیا، د شافان زوی اخیقام، د میکایا زوی عبدون، شافان د دربار منشي او خپل
 خدمتگار عسایا ته دغه حکم ورکړ: ٢١ «لاړ شی او زما او د هغو خلکو له خوا چې لا
 په اسراییلو او په یهودا کې پاتې دي، د دې کتاب د خبرو په اړه د څښتن سره مشوره
 وکړی. زمونږ نیکونو د څښتن د کلام اطاعت نه دی کړی او نه یې په هغو شیانو عمل کړی
 دی چې په دې کتاب کې لیکل شوي دي، نو ځکه څښتن په مونږ باندې خپل قهر نازل
 کړی دی.»

٢٢ حلقیا او نور خلک د پاچا په امر لاړل چې د حلد په نوم یوې ښځې سره مشوره
 وکړي، هغه یوه پیغمبره وه چې د اورشلیم د ښار په نوې سیمه کې اوسېدله. (د هغې مېړه
 شلوم نومېده چې د تقوه زوی او د حرحس لمسی ؤ. هغه د خدای د کور د کالیو د ساتلو
 مسوولیت په غاړه درلود). نو څه چې پېښ شوي وو، هغې ته یې بیان کړل. ٢٣ هغې ورته
 وویل چې پاچا ته بېرته لاړ شي او هغه ته د اسراییلو د څښتن خدای دغه پیغام ورکړي:
 ٢٤ «څښتن داسې وایي: هغه کتاب چې د یهودا پاچا ته لوستل شوی دی او لعنتونه په
 کې لیکل شوي دي، زه به د هغو په مطابق په دې ځای او د دې ځای په خلکو باندې بلا

راولم. (٢٥) هغوی زه پرېښودم او نورو خدایانو ته یې قربانۍ وړاندې کړلې او په خپلو ټولو کارونو یې زما قهر راپارولی دی. نو زما قهر به په اورشلیم باندې نازل شي او سوږ به نه شي. (٢٦) خو د یهودا پاچا په اړه چې تاسو یې د خښتن د مشورې دپاره رالېږلي یئ، هغه ته ووايئ چې د اسراییلو خښتن خدای وایي: ”خه چې په دې کتاب کې لیکل شوي دي هغه تا اورېدلي دي. (٢٧) کله چې تا واورېدل چې ما د دې ځای او د هغه د اوسېدونکو په خلاف داسې خبرې وکړې، نو تا توبه وویستله او په عاجزۍ دې خپل سر زما په وړاندې ټیټ کړ، خپل کالي دې وشلول او زما په مخکې دې وژړل، نو ما ستا دعا قبوله کړه. (٢٨) زه به تا پرېږدم چې په ارامۍ سره مړ شي. ستا د مرگ څخه وروسته به اورشلیم او د هغه اوسېدونکي په بلا اخته کړم.“ (٢٩) نو هغوی یوشیا پاچا ته دا پیغام ورساوه.

د خښتن سره د یوشیا لوظ

(دوهم پاچاهان ٢٣: ١ - ٢٠)

(٢٩) نو پاچا د یهودا او اورشلیم ټول سپین بریږي راوغوښتل. (٣٠) هغه د یهودا د کلیو او ښارگوټو خلکو، د اورشلیم د ښار خلکو، کاهنانو، لایوانو او نورو ټولو خلکو سره چې شتمن او غریب په کې شامل وو، د خښتن کور ته لاړ. پاچا د ټولو په مخکې په لوړ اواز سره د لوظ هغه ټول کتاب ولوست چې د خښتن په کور کې موندل شوی ؤ. (٣١) پاچا د شاهي ستنې سره ودرېده او د خښتن سره یې لوظ وکړ چې د هغه اطاعت به کوي، د زړه له کومي به د هغه د قوانینو او حکمونو څخه پيروي کوي او هغه غوښتنې به عملي کوي چې په لوظنامې پورې تړلې دي او په دې کتاب کې لیکل شوې دي. (٣٢) هغه د بنیامین او په اورشلیم کې ټول حاضر خلک دې ته مجبور کړل چې په هغه لوظ باندې عمل وکړي. نو د اورشلیم خلکو د خدای سره د هغه لوظ شرطونه ومنل چې د هغوی نیکونو د خپل خدای سره کړی ؤ. (٣٣) یوشیا د اسراییلو په سیمو کې ټول د کرکې وړ بتان لېږي کړل او په اسراییلو کې یې هرچا ته امر وکړ چې یوازې د خپل خښتن خدای عبادت وکړي. د یوشیا

تر مرگه پورې قوم د خپلو نیکونو د خښتن خدای څخه مخ وانه اړاوه.

یوشیا او د فسحې اختر لمانځنه

(دوهم پاچاهان ۲۳: ۲۱ - ۲۳)

۳۵ (۱) یوشیا پاچا د خښتن د درناوي دپاره په اورشلیم کې د فسحې اختر ولمانځه. هغوی د لومړۍ میاشتې په څوارلسمه ورځ د اختر دپاره وري حلال کړل. (۲) هغه کاهنانو ته وظیفې وروسپارلې او د خښتن په کور کې یې خدمت ته وهڅول. (۳) هغه لاویانو ته چې ټولو اسراییلیانو ته یې تعلیم ورکاوه او د خښتن خدمت ته وقف شوي وو، دا لارښوونه وکړه: «د لوڼو سپېڅلی صندوق په هغه کور کې کېږدئ چې د داود زوی سلیمان پاچا جوړ کړی دی. تاسو به نور هغه د یو ځای څخه بل ځای ته نه وړئ، بلکې د خپل خښتن خدای او د هغه د قوم یعنی د اسراییلو خدمت به کوئ. (۴) د خدای په کور کې طایفه په طایفه د هغو مسوولیتونه د تر سره کولو دپاره خپل ځانونه تیار کړئ چې د داود پاچا او د هغه د زوی سلیمان له خوا تاسو ته سپارل شوي دي. (۵) خپل ځانونه په ډلو وویشئ، ترڅو تاسو دې ته تیار اوسئ چې د اسراییلو د قوم د هرې کورنۍ سره مرسته وکړئ. (۶) د فسحې وري حلال کړئ. اوس خپل ځانونه پاک کړئ، قربانۍ گانې تیارې کړئ او د خښتن د حکمونو سره سم چې په موسی نازل شوي دي د اسراییلو د خلکو خدمت ته تیار اوسئ.»

(۷) بیا یوشیا پاچا ټولو حاضرینو ته د فسحې اختر د قربانۍ دپاره د خپلو رمو او یادو څخه دېرش زره وري او سپرلي او درې زره غویان ورکړل. (۸) د هغه درباریانو هم په خپله خوښه خلکو، کاهنانو او لاویانو ته اعانه ورکړه. هغه مامورانو چې د خدای د کور مسؤولان وو یعنی حلقیا چې مشر کاهن ؤ، زکریا او یحیی کاهنانو ته دوه زره او شپږ سوه وري او سپرلي او درې سوه غویان د فسحې د قربانۍ دپاره ورکړل. (۹) د لاویانو مشران

یعني کننيا، د هغه ورونه شمعيه او ننتيبيل او همدارنگه حشيبا، يعيبيل او يوزاباد پنځه زره وري او سپرلي او پنځه سوه غويان د خپلې قبيلې دپاره د اعانې په توگه ورکړل چې د فسحې په اختر کې يې قرباني کړي.

١٠. کله چې د فسحې د اختر دپاره هرڅه برابر شول، کاهنان په خپلو ځايونو او لاويان په خپلو ډلو کې د پاچا د امر سره سم ځای په ځای شول. (١١) وروسته له دې چې وري حلال شول، نو لاويانو ورڅخه پوستکي وويستل او کاهنانو يې وينه د قرباني په ځای باندې وشيندله. (١٢) بيا هغوی د خلکو په منځ کې د کورنيو په ډلو د سوځېدونکو نذرانو دپاره حيوانات چې غويان هم په کې شامل وو ووېشل، ترڅو هغوی وکولای شي دا د هغو لارښودنو سره سم وړاندې کړي چې د موسی په شريعت کې ليکل شوي دي. (١٣) لاويانو د فسحې د اختر قرباني د اصولو سره سم په اور باندې کباب کړلې او سپېڅلې نذرانې يې په لوبنو، دېگونو او ارکارو کې پخې کړې. غوښه يې په بېره په ټولو خلکو ووېشله. (١٤) وروسته لاويانو د خپل ځان او د کاهنانو دپاره چې د هارون د اولادې څخه وو، غوښه تياره کړه. ځکه چې کاهنان تر مابنهامه پورې د سوځېدونکو نذرانو او د قربانيو د وازگو په سوځولو باندې بوخت وو. (١٥) سندرغاړي يعنې د اساف اولاده د داود پاچا او د اساف، هيمان او د پاچا نبي يدوتون د لارښوونې سره سم په خپلو ځايونو کې ځای په ځای شول. د خدای د کور د دروازو ساتونکي مجبور نه وو چې د خپلې وظيفې څخه لېرې شي، ځکه چې د هغوی لاويانو ورونو هغوی ته د فسحې قرباني تياروله.

١٦. نو په هغه ورځ د څښتن د عبادت دپاره هرڅه د يوشيا پاچا د امر سره سم وشول، يعنې د فسحې د اختر لمانځل او د څښتن د قرباني په ځای باندې د سوځېدونکو نذرانو وړاندې کېدل. (١٧) د اسراييلو هغه ټول خلک چې حاضر وو د فسحې په اختر کې يې برخه واخيستله. بيا وروسته يې اووه ورځې د فطيرې ډوډۍ اختر ولمانځه. (١٨) د سموييل نبي د وخت راهيسې د فسحې اختر هېڅکله داسې لمانځل شوی نه و. د پخوانيو پاچاهانو

څخه هېڅ يو دا ډول د فسحې اختر نه ؤ لمانځلى لكه څنگه چې د يوشيا پاچا، كاهنانو، لاويانو او د يهودا، اسراييلو او د اورشليم د خلكو له خوا (۱۹) د يوشيا د پاچاهۍ په اتلسم كال ولمانځل شو.

د يوشيا مړينه

(دوهم پاچاهان ۲۳: ۲۸ - ۳۰)

(۲۰) وروسته له دې چې يوشيا پاچا د خداى د كور دپاره دا ټول كارونه وكړل، د مصر پاچا نيكو د خپل لښكر سره كركميش ته چې د فرات د سيند په غاړه ؤ، راغى چې جنگ وكړي. يوشيا هڅه وكړه چې د هغه مخه ونيسي، (۲۱) خو نيكو خپل استازي د دې پيغام سره يوشيا ته واستول: «اى د يهودا پاچا، كومه جگړه چې زه كوم هغه تا پورې هېڅ اړه نه لري. زه د دې دپاره نه يم راغلى چې ستا سره وجنگېرم بلکې د دې دپاره راغلى يم چې د خپلو دښمنانو سره وجنگېرم او خداى راته ويلي دي چې بيره وكړه. خداى زما پلوى دى، نو د هغه مخالفت مه كوه كه نه، نو هغه به تا تباه كړي.» (۲۲) خو يوشيا د جنگ اراده درلودله. يوشيا هغو خبرو ته غوږ ونه نيوه چې خداى د نيكو پاچا په وسيله كولي، نو هغه خپله خپره بدله كړه او هغې جگړې ته ورغى چې د مجدو په دره كې وه.

(۲۳) يوشيا پاچا د جگړې په دوران كې د مصريانو په غشو ولگېده. هغه خپلو خدمتگارانو ته حكم وكړ: «ما يوسى، زه سخت ټپي يم!» (۲۴) هغوى يوشيا د خپلې جنگي گاډۍ څخه پورته كړ، هغه يې په بله جنگي گاډۍ كې چې هلته د هغه سره وه، واچاوه او اورشليم ته يې يووړ. هغه هلته مړ شو او په خپله پلارنۍ هديره كې بنځ شو. د يهودا او د اورشليم ټولو خلكو د هغه په مړينې باندې وير وكړ.

(۲۵) ارميا نبي د يوشيا پاچا دپاره د وير سندرې وليكلې. په اسراييلو كې د نارينه او ښځينه

سندرغاړو دپاره دا يو دود شو كله چې د هغه دپاره وير كوي نو دا سندرې دې ووايي. دا سندرې د وير د سندرو په كتاب كې ليكل شوي دي.

٢٦ د يوشيا د پاچاهي د دوران نورې پېښې او د هغه نېك كارونه چې د خښتن د شريعت سره سم يې سرته رسولي (٢٧) او همدارنگه د هغه كارونه د اول نه تر اخره پورې د اسراييلو او د يهودا د پاچاهانو د تاريخ په كتاب كې ليكل شوي دي.

د يهودا پاچا يهوآحاز

(دوهم پاچاهان ٢٣: ٣٠ - ٣٥)

٣٦ ١ د يهودا خلکو د يوشيا زوی يهوآحاز غوره کړ او هغه يې په اورشليم کې پاچا کړ. ٢ يهوآحاز درويشت کلن ؤ چې د يهودا پاچا شو او درې مياشتې يې په اورشليم کې پاچاهي وکړه. ٣ د مصر پاچا نيكو هغه د تخت څخه لېرې کړ او د يهودا خلک يې مجبور کړل چې هغه ته درې زره او څلور سوه كيلوگرامه سپين زر او څلوردېرش كيلوگرامه سره زر باج ورکړي. ٤ نيكو د يهوآحاز ورور الياقيم د يهودا او د اورشليم پاچا کړ او د هغه نوم يې په يهوياقيم باندې بدل کړ. نيكو يهوآحاز مصر ته د اسير په توگه يووړ.

د يهودا پاچا يهوياقيم

(دوهم پاچاهان ٢٣: ٣٦ - ٢٤: ٧)

٥ يهوياقيم پنځه ويشت کلن ؤ چې د يهودا پاچا شو او هغه په اورشليم کې يوولس کاله پاچاهي وکړه. هغه د خپل خښتن خدای په مقابل کې گناه وکړه. ٦ د بابل پاچا نبوکدنصر په يهودا باندې حمله وکړه، يهوياقيم يې ونيوه او په زنځيرونو يې ترلی بابل ته يووړ. ٧ نبوکدنصر د خښتن د کور د خزاني يوه برخه يوړله او په خپلې ماني کې يې

چې په بابل کې وه، کېښودله. (۸) د يهوياقيم نور کارونه او د کرکې وړ عملونه د اسراييلو او د يهودا د پاچاهانو د تاريخ په کتاب کې ليکل شوي دي. بيا د هغه زوی يهوياکين د هغه په خای پاچا شو.

د يهودا پاچا يهوياکين

(دوهم پاچاهان ۲۴: ۸ - ۱۷)

(۹) يهوياکين اتلس کلن ؤ چې د يهودا پاچا شو او هغه په اورشليم کې درې مياشتې او لس ورځې پاچاهي وکړه. هغه د خښتن په مقابل کې گناه وکړه. (۱۰) کله چې پسرلی راغی، نبوکدنصر پاچا يهوياکين بابل ته د بندي په توگه يووړ او د خښتن د کور خزاني يې هم يوړلې. بيا نبوکدنصر د يهوياکين تره صدقيا د يهودا او د اورشليم پاچا کړ.

د يهودا پاچا صدقيا

(دوهم پاچاهان ۲۴: ۱۸ - ۲۰ او ارميا ۵۲: ۱ - ۳)

(۱۱) صدقيا يوويشت کلن ؤ چې د يهودا پاچا شو او هغه يوولس کاله په اورشليم کې پاچاهي وکړه. (۱۲) هغه د خښتن په مقابل کې گناه وکړه او د ارميا نبي په وړاندې يې چې د خښتن خبرې يې کولې، عاجزي ونه ښودله.

د اورشليم سقوط

(دوهم پاچاهان ۲۵: ۱ - ۲۱ او ارميا ۵۲: ۳ - ۱۱)

(۱۳) نبوکدنصر پاچا صدقيا مجبور کړ چې د خدای په نوم قسم وخورې چې ده ته وفادار پاتې شي، خو صدقيا د هغه په وړاندې سرکښي وکړه. هغه ډېر سرزوری سپړی ؤ، توبه يې نه ويستله او د اسراييلو خښتن خدای ته يې رجوع نه کوله. (۱۴) برسېره پر دې د کاهنانو

مشران او خلک د خپلو شاوخوا قومونو د لارې یعنی د بت پرستی په غوره کولو سره ډېر زیات بې وفا شول. په دې ډول هغوی هغه کور ناپاک کړ چې څښتن په خپله سپېڅلی گړخولی ؤ. (۱۵) څښتن د هغوی د نیکونو خدای د خپل قوم او کور سره خواخوږي درلوده، نو ځکه یې د خپلو نبیانو په وسیله په پرله پسې توگه پیغامونه ورلېږل، (۱۶) خو هغوی د خدای په استازو باندې ملنډې وهلې، د هغه د خبرو سپکاوی یې وکړ او د هغه نبیانو پورې یې خندل تر هغې پورې چې د څښتن قهر په خپل قوم باندې دومره زیات شو چې د خلاصون بله لاره ورته پاتې نه وه.

(۱۷) نو څښتن د بابل پاچا ولېږه چې په هغوی باندې حمله وکړي. پاچا د یهودا ځوانان حتی د خدای په کور کې ووژل. د بابل پاچا په هېچا رحم ونه کړ، نه په ځوان، نه په پیغلې، نه په سپین بریږي، نه په روغ نه په ناروغ. خدای هغوی ټول هغه ته په لاس ورکړل. (۱۸) د بابل پاچا د خدای کور، د خدای د کور خزانه او د پاچا او د هغه د درباریانو شتمني لوټ کړه او هرڅه یې بابل ته یووړل. (۱۹) د بابل عسکرو د خدای کور او د ښار ټولې ماڼۍ د قیمتي شیانو سره وسوځولې او د ښار دېوال یې راوغورځاوه. (۲۰) د بابل پاچا ټول ژوندي پاتې شوي خلک د اسیرانو په توگه بابل ته بوتلل، هلته هغوی د هغه او د هغه د زامنو سره د غلامانو په توگه خدمت کاوه، تر هغه وخته پورې چې د فارس پاچاهي رامنځته شوه. (۲۱) نو څښتن چې د ارمیا په وسیله څنگه پېشگوییې کړې وه هماغسې وشول: «اویا کاله به ځمکه خوشې او بې حاصله پرته وي، ترڅو هغه کلونه چې د اسراییلو خلکو په هغو کې د سبت قانون مات کړی ؤ، جبران شي.»

کوروش او د یهودیانو راستنېدل

(عزرا ۱: ۱ - ۴)

(۲۲) د فارس د پاچا کوروش د امپراتورۍ په اول کال هغه څه چې څښتن د ارمیا نبي په

وسيله ويلي وو، هغه يې تر سره کړل. هغه کوروش دې ته وهڅاوه چې دا لاندې حکم
جاري کړي او هغه دې په ليکلي ډول خپلې ټولې امپراتورۍ ته واستوي او په هرځای کې
دې په لوړ اواز سره ولوستل شي:

«د پارس پاچا کوروش داسې وايي: د اسمانونو څښتن خدای ماته د نړۍ ټولې
پاچاهۍ راکړې دي او زه يې ټاکلی يم چې د يهودا په اورشليم کې د هغه دپاره د
عبادت ځای جوړ کړم. اوس تاسو ټول چې د خدای د قوم څخه يئ، کولای شئ چې
خپل وطن ته ستانه شئ. ستاسو څښتن خدای دې ستاسو سره مل وي.»»